

Số 282
(9769)
CHỦ NHẬT
9.10.2022
(14.9 Nhâm Dần)

THANH NIÊN

DIỄN ĐÀN CỦA HỘI LIÊN HIỆP THANH NIÊN VIỆT NAM
Đường dây nóng: (024) 38570897 - 0917700000 (Hà Nội), 0903956846 (TP.HCM), Email: duongdaynong@thanhnien.vn

thanhnien.vn
Mobile/FB/YouTube/TikTok/Lotus

**T.Ư cho ý kiến định hướng
quy hoạch tổng thể
quốc gia 2021 - 2030**

→4

**Cảm phục nghị lực của
những học trò khó khăn**

→14

ẢNH: NHẬT THỊNH

HÀNH TRÌNH bánh mì Việt Nam

→2,3

Chào ngày mới

**Vì sao bánh mì
là món ăn
"quốc dân"?**

NGUYỄN KHANH

Du nhập vào VN nhưng bánh mì đã có một hành trình kỳ lạ, kéo dài hàng trăm năm để trở thành món ăn "quốc dân".

→18

Du nhập từ Pháp, nhưng bánh mì VN đã chinh phục thế giới bằng nét riêng

ẢNH: CAO AN BIÊN/NHẬT THỊNH

**Ông Tây 80 tuổi
phượt Tây Bắc bằng
"con xe" 4 số**

→17

**Chủ tịch UBND "né"
tòa án hành chính,
phải xử lý sao?**

→7

**Căng thẳng "cuộc chiến"
bầu cử giữa kỳ Mỹ**

→23

**Đánh bom cầu Crimea
gây chấn động**

→24

**QUYỀN LỢI CỦA NGƯỜI GỬI TIỀN
TẠI SCB ĐƯỢC BẢO ĐẢM**

◆ Chủ tịch Tập đoàn Vạn Thịnh Phát bị bắt giam

→5

ẢNH: T.XUÂN

Hành trình BÁNH MÌ VIỆT NAM

HÀ MAI - NGUYỄN NGÀ

“Đơn giản, cân đối, rẻ tiền nhưng trên tất cả là vô cùng ngon. Đây là món ăn khiến bạn chỉ vừa nhìn thôi đã ngay lập tức muốn cắn vào... Sau doner kebab hay sandwich, bánh mì VN được coi là biểu tượng mới của ẩm thực thế giới”.

Đó là những lời giới thiệu hấp dẫn được đăng tải trên *Le Monde* - nhật báo uy tín của nước Pháp.

Việc báo chí nước ngoài ca ngợi bánh mì Việt không có gì lạ. Song, để chính đất nước nơi khai sinh ra một món ăn cũng phải hết lời khen ngợi và định danh món ăn đó cùng tên quốc gia khác thì trên thế giới, chắc chỉ bánh mì VN làm được.

TỪ “Ổ BÁNH TÂY” THƯỢNG LƯU ĐẾN ẨM THỰC ĐƯỜNG PHỐ SÀI GÒN

Đầu thế kỷ 19, người Pháp trong cuộc viễn chinh chiếm thành Gia Định (Sài Gòn) đã mang theo baguette để thỏa thú ẩm thực phong lưu của mình. Ban đầu, loại thức ăn này được dân ta nhìn nhận như một món ăn chơi dành cho giới thượng lưu, không được coi là món ăn chính. Chiếc bánh mì “baguette” theo chân lính Pháp vào nước ta vẫn còn chuẩn phong cách Pháp: dài khoảng 80 cm, mềm hơn và đặc ruột.

PGS-TS Phan An, nguyên Viện trưởng Viện KHXH vùng Nam bộ, kể lại rằng ngày ấy người ta gọi bánh mì là “ổ bánh Tây”, không phải nhà nào cũng có điều kiện để ăn. Dấu mốc lịch sử đầu tiên đặt nền móng cho bánh mì du nhập văn hóa VN là khi chính quyền Sài Gòn cho phép bánh mì xuất hiện trong

ANH: VŨ PHƯƠNG

Bánh mì trở thành một đặc trưng văn hóa của VN

khẩu phần ăn của học sinh tiểu học và xây dựng những lò nướng bằng gạch truyền thống. Để phục vụ số lượng lớn, bánh mì được cải biến trở nên nhỏ gọn hơn. Đến năm 1975, những lò nướng bằng gạch đã không đủ khả năng đáp ứng nhu cầu ngày càng tăng tại Sài Gòn, nên đã xuất hiện lò nướng bằng điện và loại “bánh mì lò thùng phuy” được chế biến từ những thùng phuy lớn.

Để ứng phó với tình trạng khan hiếm bột mì, những người thợ bánh mì Việt đã trộn thêm bột gạo và cho ra đời chiếc bánh mì nhỏ hơn, ruột mềm hơn. Sau đó, bột bắp, bột nở cũng được tham gia vào công đoạn làm vỏ bánh. Với kết cấu đóng kín, cho phép giữ lại hơi nước của những “chiếc lò Đồng Dương” khiến những chiếc baguette ngày nào trở nên rỗng hơn, ruột bông xốp,

trong khi vỏ ngoài giòn rụm. Đây cũng chính là đặc điểm tạo nên bản sắc riêng của bánh mì VN.

Bột mì ít đi, giá cũng mềm hơn, bánh mì đã không chỉ còn dành cho giới thượng lưu. Thời ấy, một chủ tiệm bánh mì ở Sài Gòn cảm thấy việc ăn bánh mì cùng bơ, thịt nguội, pate trên đĩa quá “công kênh” và mất thời gian, bèn nghĩ ra cách kẹp vào bánh để có thể thuận tiện mang theo. Cứ như thế, những chiếc bánh mì kẹp có mặt khắp các ngõ ngách Sài Gòn, trở thành món ăn chính, là “cơm cầm tay” xuất hiện tại hầu khắp các đô thị cho tới vùng thôn quê VN.

VÀO TỪ ĐIỂN OXFORD VÀ LÊN GIAO DIỆN GOOGLE

Trải qua bao giai đoạn lịch sử, khi tới VN, bánh mì trở thành một tinh hoa ẩm thực. Bánh mì

ngon không phải nhờ nguyên liệu cầu kỳ, xa hoa. Cái hay của bánh mì Việt nằm ở hương vị đặc biệt nhất, độc đáo nhất lại được tạo ra từ những thứ giản dị và gần gũi nhất. Không cố định công thức nhân bánh, mọi người có thể thỏa sức sáng tạo, cho vào ổ bánh nhiều thành phần khác nhau tùy khẩu vị người thưởng thức. Người Bắc thường thích ăn bánh mì kẹp pate, chả lụa, trứng, dưa chuột thái lát, rau thơm, chan nước thịt kho hoặc biến tấu thêm thịt bò khô cho các bạn trẻ sau này.

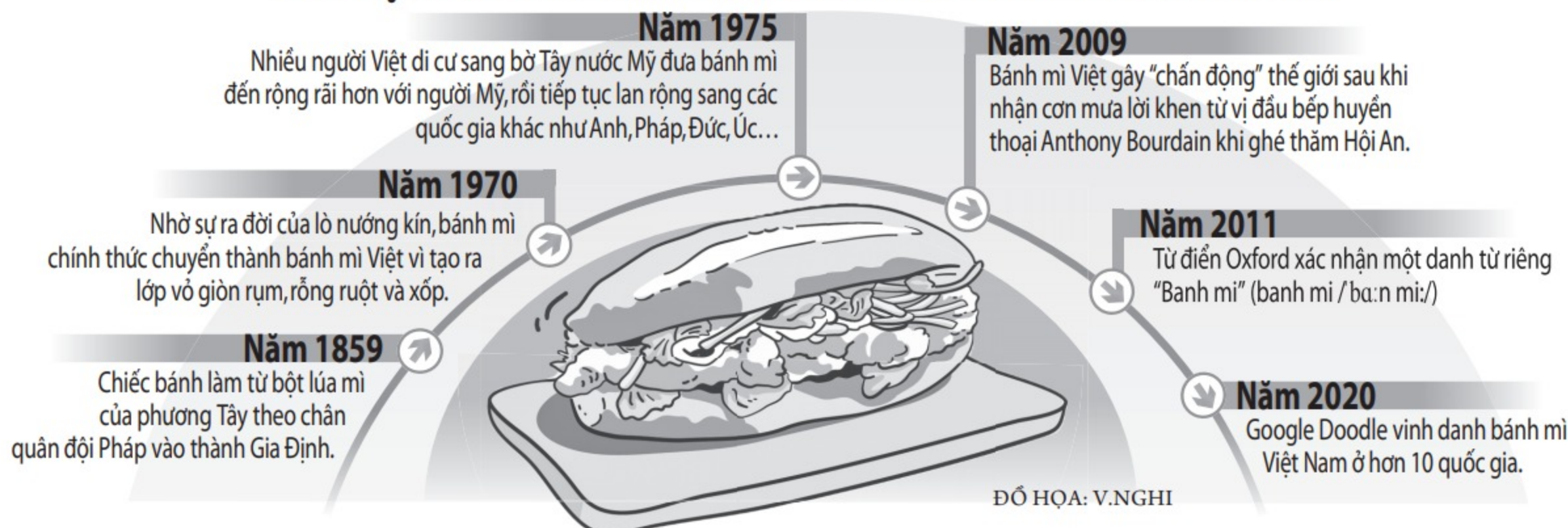
Trong khi đó, người miền Nam thường thích vị “đầm đặc” của muối tiêu và vị béo ngậy của bơ. Một ổ bánh mì đòi hỏi chỉ cần vài miếng chả lụa, thịt nguội, muối tiêu và đồ chua, quét thêm chút bơ lạt cho dậy vị. Hay như bánh mì Phượng

Hội An không ít lần được báo giới quốc tế ca ngợi thì lại “mê hoặc” thực khách nhờ loại nước sốt đậm đà được làm theo công thức riêng. Mới thấy, chỉ cần thay đổi một chút thành phần, dù là nhỏ nhất, cũng có thể biến chiếc bánh mì trở nên đặc biệt và chinh phục những vị khách khó tính nhất.

Cũng bởi đặc tính dễ biến tấu này mà bánh mì đã theo chân người Việt đi khắp thế giới. Năm 1975, khi một bộ phận người Việt di cư sang bờ Tây nước Mỹ đã tạo nên cộng đồng người Việt tại đây. Ở đó, những người con đất Việt đã đưa món bánh mì đến rộng rãi hơn với người Mỹ, rồi tiếp tục lan rộng sang các quốc gia khác như Anh, Pháp, Đức, Úc... Ban đầu, người ta gọi món ăn này là “Vietnamese baguette”, “Vietnamese sandwich” - định danh nó thông qua việc chuyển thể gần với những thứ đã quen thuộc với người phương Tây. Năm 2009, bánh mì Việt gây “chấn động” thế giới sau khi nhận cơn mưa lời khen từ vị đầu bếp huyền thoại Anthony Bourdain khi ghé thăm Hội An. Ông nói bánh mì Việt là “loại bánh ngon nhất thế giới”. Sau khi đánh giá này của ông xuất hiện trên kênh No Reservation, đã có rất nhiều du khách ghé thăm Hội An để thưởng thức món bánh mì.

Cột mốc đáng nhớ nhất làm

CÁC CỘT MỐC CHÍNH TRONG HÀNH TRÌNH BÁNH MÌ VN

Người nước ngoài thưởng thức bánh mì VN tại khu vực trung tâm TP.HCM
ANH: NHẬT THỊNH

Những chiếc bánh ấm tình người

Rất nhiều người dân sống tại TP.HCM sau đợt giãn cách toàn TP để phòng chống dịch Covid-19 năm 2021 chợt nhận ra giá trị to lớn của chiếc bánh mì.

BÁNH MÌ THANH LONG VÀ NÔNG SẢN VIỆT

Tiếp chúng tôi tại nhà máy chuyên sản xuất bánh cho thị trường nội địa nằm trên đường Kinh Dương Vương (Q.Bình Tân, TP.HCM), Tổng giám đốc Công ty bánh kẹo Á Châu (ABC Bakery), cũng là nhà sáng lập thương hiệu bánh mì ABC Bakery - ông Kao Siêu Lực đã chia sẻ về sáng tạo bánh mì thanh long của ông.

Ông Lực kể năm đầu tiên dịch Covid-19 bùng phát, mục đích ban đầu của ông là về miền Tây để mua sầu riêng. Nhưng khi đứng nói chuyện, nhiều người rơm nước mắt kể cả vườn thanh long vào mùa thu hoạch không có ai mua vì khi đó có tới 300 container thanh long không thể xuất sang Trung Quốc, đang ứ ứ tại cửa khẩu. Ông mua vài tấn thanh long lên Sài Gòn với ý định ban đầu là cho nhân viên. Nhưng ánh mắt của bà con nông dân khiến ông ám ảnh, phải nghĩ cách cứu họ. Vậy là chiếc bánh mì thanh long ra đời và sau đó là một loạt các trái thơm, xoài, sầu riêng, khoai môn... được đưa vào chiếc bánh và gắn logo “Tự hào nông sản Việt” của “vua bánh mì” Kao Siêu Lực.

Cũng nhờ sáng tạo trong sản xuất, ABC của ông Lực được các nhãn hàng thức ăn nhanh nổi tiếng thế giới chọn làm vỏ bánh khi vào VN. Hiện ABC chiếm hơn 90% thị phần cung cấp vỏ bánh cho các chuỗi cửa tiệm thức ăn nhanh tại VN như McDonald's, Burger King, Lotteria, Dunkin Donuts; các chuỗi cà phê như Starbucks, The Coffee Beans & Tea Leaf và cả những siêu thị, cửa hàng tiện lợi có tiếng như Aeon, FamilyMart, Circle K...

Mở tiệm bánh đầu tiên tại

TP.HCM vào năm 1984, ông Kao Siêu Lực giải thích việc chọn nghề làm bánh hết sức đơn giản: Nghề này cực quá, không ai muốn làm. Hồi đó VN đang bị cấm vận, các phương tiện máy móc hầu như không thể mua, vật liệu cũng khó khăn. Đặc thù của nghề làm bánh mì là khi người ta ngủ ngon giấc thì 1 - 2 giờ sáng mình phải lò dò dậy làm việc và phải trong tinh thần hết sức tỉnh táo. Nhồi bột, ủ, bắt bánh, nướng, sáng ra còn chờ đi bán.

“Làm thuê đêm suốt sáng như vậy, từ ngày này sang tháng nọ, sức khỏe nào chịu nổi. Nền ngầm lại, những nghệ nhân, ông chủ doanh nghiệp thành công từ nghề bánh mì đa số là có niềm đam mê với nghề rất lớn. Ngày nay, tôi vẫn khuyên các bạn trẻ nếu yêu thích nghề bánh, cứ khởi nghiệp đi, vì nghề đó không khiến cho bạn phá sản mà có thể nuôi sống bạn qua ngày và có thể làm giàu được nếu có đam mê, yêu nghề, sáng tạo và phải tự hào về nó”, ông Lực chia sẻ.

CHIẾC BÁNH ẤM TÌNH NGƯỜI MÙA DỊCH

Trải qua thời kỳ đất nước phong tỏa để phòng chống dịch Covid-19, bánh mì đã trở thành kỷ niệm không thể nào quên với hàng triệu người dân cả nước.

Chị H.N (Q.Bình Thạnh, TP.HCM) nhớ lại: Lò bánh mì trong con hẻm nhỏ trên đường Trần Văn Hoàng (Q.Tân Bình, TP.HCM) hằng ngày nướng cả chục mẻ bánh, bán ra năm bảy trăm ổ bánh mì là bình thường. Nhưng trong những ngày TP giãn cách nâng cao, để mua được một ổ bánh mì tại đây thì... khó như lên trời hái sao. Khi đó, cư dân trong các chung cư quanh khu vực này phải lên danh sách, đăng ký từ đầu tuần, đến thứ tư, thứ năm mới có bánh. Mỗi nhà cũng chỉ được mua định mức 5 ổ, muốn hơn cũng không có. Thế nhưng họ vẫn sẵn sàng chia sẻ phần bánh khiêm tốn của mình với những nhà chưa đăng ký kịp. Thiếu bánh mì nóng giòn, nhiều

Năm 2008, sự kiện ông Kao Siêu Lực, người Việt duy nhất được mời làm thành viên Ban giám khảo cuộc thi Coupe du Monde de la Boulangerie của các nhà làm bánh trên thế giới, diễn ra tại Paris (Pháp) làm nức lòng người yêu chiếc bánh mì Việt. Rồi ông được bầu làm Chủ tịch Hiệp hội ngành bánh kẹo người Hoa quốc tế năm 2010, Chủ tịch Hiệp hội bánh mì quốc tế - khu vực Đông Nam Á.

người tìm được nguồn bánh mì tươi đầu tận Q.6, Bình Tân về cũng sốt lại với những người xung quanh.

Chuyện mới xảy ra cách đây 1 năm, nhưng nay kể lại vẫn còn đầy xúc động. Trong kho hình ảnh của chúng tôi lưu vào những ngày tháng ấy, còn tấm hình một người tên Hoa làm nghề bán bánh mì. Phong tỏa, ở nhà quá khó khăn, bà mới “thậm thụt” đi bộ ra mua bánh mì từ một lò nhỏ bên Q.10 treo toong teng trên xe, đứng bán ngay đầu con hẻm nhỏ trên đường Âu Cơ. Sáng hôm đó, bà lấy được 25 ổ bánh, bán được 15 ổ, còn lại... phát cho người đi đường.

Hết dịch, bà Hoa quay lại từ bánh mì xiu mại, heo quay, pate... “Ổ bánh mì xiu mại nay bán giá 12.000 đồng, tăng 2.000 đồng so với trước dịch, nhưng người mua cũng đông hơn. Sáng bán được 60 - 80 ổ, nhiều hơn trước kia 20 ổ. Bánh mì người ta 20.000 - 25.000 đồng, giá của mình chỉ bằng một nửa, nên khách xe ôm mua ăn sáng nhiều lắm. 2 đứa con đi học được, đưa lên cấp 2, đứa cấp 3 là nhờ xe bánh mì này của má nó đấy. Giá cả cái gì cũng tăng vọt, mình cố gắng làm sao bán rẻ nhất có thể, mỗi người chịu thiệt một tí, rồi cũng qua thôi. Dịch còn sống được nữa là bây giờ”, bà giải thích đơn giản.

Hành trình bánh mì VN lại viết thêm một trang mới, nó không chỉ là một món ăn, nó là tình làng, nghĩa xóm, là mối liên kết cộng đồng giúp họ có thêm sức mạnh đi qua đại dịch.

Nguyễn Nga - Hà Mai

Xe bánh mì miễn phí cho người có hoàn cảnh khó khăn trong giai đoạn dịch Covid-19 vào năm 2020

ANH: HOA NỮ

Nghiên cứu về bánh mì có thể hiểu được những đức tính điển hình của người Việt: bao dung, nhân văn, không khước từ những văn hóa bên ngoài, dung hợp được với những nền văn hóa khác. Chính sự dung hợp đó cũng tạo ra nét riêng cho văn hóa của VN. Nhìn từ lịch sử có thể thấy được nét hội nhập rất sớm của VN. Không ngoa khi nói khởi nguồn cho cái gọi là toàn cầu hóa của VN hiện nay là từ chiếc bánh mì.

Nhà nghiên cứu văn hóa học Phan An

nền lịch sử hành trình bánh mì của VN là ngày 23.3.2011, từ “banh mi” chính thức được thêm vào từ điển Oxford. Bằng việc được xác nhận là một danh từ riêng, “Bánh mì” - (banh mi/ 'ba:n mi:/) đã chính thức trở thành cái tên riêng mang đầy niềm tự hào, khẳng định chủ quyền về một món ăn đến từ VN. Liên tiếp sau đó, những bảng xếp hạng món ăn đường phố ngon nhất thế giới, món ăn nổi tiếng nhất thế giới năm 2013, 2014, 2016... từ các đơn vị truyền thông quốc tế hàng đầu, không năm nào thiếu vắng món bánh mì VN.

Đặc biệt, để kỷ niệm 9 năm ngày từ “banh mi” được đưa vào từ điển Oxford, ngày 24.3.2020, trên giao diện trang chủ Google tại hơn 10 quốc gia đã xuất hiện những hình ảnh hoạt họa sinh động để tôn vinh bánh mì. Đây là lần đầu tiên trong lịch sử “người khổng lồ” trong lĩnh vực công nghệ của Mỹ thiết kế Doodle nhằm tôn vinh món ăn phổ biến: bánh mì VN.

KHÔNG CHỈ LÀ MÓN ĂN, ĐÓ LÀ VĂN HÓA VIỆT !

Trước bánh mì, thế giới biết đến ẩm thực VN qua món phở trứ danh. Là chuyên gia văn hóa đã có rất nhiều năm nghiên cứu về ẩm thực của người Việt, PGS-TS Phan An nhận định người ta hay gắn văn hóa ẩm thực của một dân tộc với những món ăn thuần địa phương, do người bản địa phát minh. Phở của VN là một

trong những món ăn như vậy. Thế nhưng, bánh mì có đặc điểm riêng và ở một góc nhìn nào đó, bánh mì mới chính là thứ thể hiện đầy đủ và rõ nét nhất những đặc tính điển hình của văn hóa VN.

Bánh mì có nguồn gốc phương Tây. Người Việt tiếp nhận một món ăn phương Tây vào ẩm thực VN, làm cho nó đặc biệt hơn, giúp ẩm thực Việt phong phú hơn. Điều đó thể hiện văn hóa người Việt luôn cởi mở, sẵn sàng tiếp nhận và du nhập văn hóa quốc tế để làm phong phú hơn văn hóa VN. Ngay từ thời xa xưa đó, VN đã thể hiện xu thế hội nhập, toàn cầu hóa. Thế nhưng, không hề “sao y bản chính” mà cái hay của người Việt là tiếp nhận bánh mì để biến thành một nét riêng của người Việt. Bánh mì VN khác hoàn toàn gốc của phương Tây, khiến chính những người đã phát minh ra nó phải trầm trồ, thán phục, tâm phục khẩu phục “nhượng quyền” sở hữu cho người Việt. Đó chính là sự nhanh nhạy, sáng tạo.

Thêm nữa, khác với phở chỉ thịnh hành ở những vùng đô hội, tỉnh thành phát triển, bánh mì có độ phủ khắp mọi nơi. Các em nhỏ ở quê có thể dễ dàng có bữa sáng từ bánh mì với giá 5.000 - 7.000 đồng mà vẫn đầy đủ nhân thịt, chả, rau. Người thành phố thì sẵn sàng trả vài chục ngàn cho ổ bánh mì từ cửa hàng nổi tiếng. Xa hoa hơn nữa, bánh mì VN trong những nhà hàng sang trọng giá hàng triệu đồng 1 ổ cũng có. Cũng nhờ độ phủ lớn như vậy nên bánh mì ghi dấu hết những thăng trầm lịch sử, hội tụ hết những nét văn hóa từ dung dị thôn quê tới phát triển hội nhập nơi thị thành.

“Người VN hoàn toàn tự tin để ra thế giới, kể cho họ nghe về câu chuyện bánh mì của chính mình đầy hấp dẫn, sáng tạo mà không phải quốc gia nào cũng làm được”, ông Kao Siêu Lực, Chủ tịch Hiệp hội Bánh mì quốc tế - khu vực Đông Nam Á, không giấu nổi niềm tự hào. “Bánh mì là biểu trưng cho văn hóa Việt, là điều chúng ta nên tự hào!”, “vua bánh mì” nhấn mạnh. ♡

TP.HCM phát động tháng cao điểm vì người nghèo

Sáng 8.10, Ủy ban MTTQ VN TP.HCM tổ chức lễ phát động tháng cao điểm “Vì người nghèo” năm 2022, hưởng ứng ngày Quốc tế xóa nghèo (ngày 17.10) và kỷ niệm 92 năm ngày truyền thống MTTQ VN (18.11.1930 - 18.11.2022).

Chủ tịch Ủy ban MTTQ VN TP.HCM Trần Kim Yến cho biết, tháng cao điểm bắt đầu từ ngày 17.10 - 18.11. Qua đó, Ủy ban MTTQ VN TP.HCM phấn đấu vận động quỹ “Vì người nghèo” đạt 165 tỉ đồng. Từ đó, tiếp tục chăm lo các nhu cầu còn thiếu hụt của hộ nghèo, hộ cận nghèo, đặc biệt là chuẩn bị công tác chăm lo dịp Tết Nguyên đán Quý Mão 2023. Bà Yến cũng gửi lời cảm ơn đến các cá nhân, tổ chức đã luôn quan tâm, đồng hành với quỹ “Vì người nghèo” TP.HCM trong thời gian qua, góp phần cùng chính quyền TP.HCM thực hiện hiệu quả công tác giảm nghèo bền vững.

Tại buổi lễ phát động, Ủy

ban MTTQ VN TP.HCM trao tặng kinh phí xây dựng, sửa chữa 56 căn nhà tình nghĩa, nhà tình thương; hỗ trợ 35 phương tiện sinh kế (máy may, xe nước mía, xe máy...) cho các gia đình chính sách khó khăn, hộ nghèo, hộ cận nghèo. Đồng thời, hỗ trợ học bổng Nguyễn Hữu Thọ cho 1.867 học sinh, sinh viên; vận động đỡ đầu cho 65 sinh viên khó khăn, học giỏi tiêu biểu cho đến khi ra trường với tổng kinh phí thực hiện hơn 8,6 tỉ đồng.

Theo thống kê đến cuối năm 2021, TP.HCM có 56.226 hộ nghèo, cận nghèo (chiếm 2,2%/tổng hơn 2,5 triệu hộ dân trên địa bàn) với 220.212 nhân khẩu. Với chương trình giảm nghèo bền vững giai đoạn 2021 - 2025, TP.HCM đặt định hướng tới năm 2025 cơ bản không còn hộ nghèo theo tiêu chuẩn nghèo của cả nước và còn dưới 0,5% hộ nghèo theo chuẩn nghèo thành phố.

Phạm Thu Ngân

Tàu du lịch 5 sao đưa du khách quốc tế tham quan miền Trung

Sáng 8.10, tàu du lịch 5 sao Le Laperouse (quốc tịch Pháp) vận chuyển 116 thuyền viên và 106 hành khách đến từ các nước châu Âu như: Bỉ, Pháp, Hy Lạp, Nga, Tây Ban Nha, Thụy Sĩ, Đức, Anh... đã cập cảng Quy Nhơn (Bình Định).

Các du khách quốc tế này sẽ đi tour tham quan các di tích ở Bình Định: tháp Bánh Ít, tháp Đồi, tháp Cánh Tiên... và ở

Phú Yên: nhà thờ Mằng Lăng, ghềnh Đá Đĩa....

Đây là chuyến tàu du lịch biển quốc tế đầu tiên cập cảng Quy Nhơn trong năm nay. Theo lịch trình, tàu du lịch Le Laperouse xuất phát từ cảng Nha Trang (Khánh Hòa) đi cảng Quy Nhơn, cảng Đà Nẵng và ngược lại. Tàu này rời cảng Quy Nhơn, tiếp tục hành trình đến cảng Đà Nẵng vào chiều cùng ngày.

Công Cường

Lãnh đạo Sở Du lịch tỉnh Bình Định chào mừng du khách quốc tế

ẢNH: CÔNG CƯỜNG

Mở rộng, nâng cấp 5 trung tâm y tế tuyến huyện ở Bình Định

Ngày 8.10, UBND tỉnh Bình Định cho biết đã có văn bản giao các sở, ngành và UBND các huyện Tuy Phước, Hoài Ân, Tây Sơn, Phù Cát và TX.Hoài Nhơn tập trung, chủ động tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc, tạo điều kiện để Ban Quản lý dự án các công trình dân dụng và công nghiệp tỉnh này triển khai thực hiện dự án Đầu tư xây dựng, mở rộng, nâng cấp 5 trung tâm y tế tuyến huyện trên địa bàn tỉnh.

Theo chủ trương đã được phê duyệt, dự án sẽ xây dựng thêm các khoa mới, sửa chữa cải tạo một số hạng mục cũ tại trung tâm y tế ở 5 địa phương nói trên trong giai đoạn từ 2022 - 2025. Tổng vốn đầu tư dự án 367,5 tỉ đồng.

Dự án nhằm góp phần hoàn thiện cơ sở vật chất, giảm sự quá tải, nâng cao chất lượng khám và chữa bệnh, đáp ứng nhu cầu bảo vệ, chăm sóc sức khỏe cho nhân dân... Hoàng Trọng

T.Ư cho ý kiến định hướng quy hoạch tổng thể quốc gia 2021 - 2030

◆Hôm nay (9.10), Hội nghị T.Ư 6 khóa XIII bế mạc

Theo thông cáo của Văn phòng T.Ư Đảng, ngày 8.10, tiếp tục Hội nghị T.Ư 6 khóa XIII, T.Ư Đảng làm việc tại hội trường, thảo luận Đề án định hướng Quy hoạch tổng thể quốc gia thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050. Ủy viên Bộ Chính trị, Thủ tướng Phạm Minh Chính thay mặt Bộ Chính trị điều hành thảo luận.

Trước đó, phát biểu khai mạc hội nghị, Tổng bí thư Nguyễn Phú Trọng cho hay, hội nghị T.Ư sẽ cho ý kiến chỉ đạo về định hướng quy hoạch tổng thể quốc gia do Chính phủ trình để chỉ đạo Chính phủ tiếp thu, hoàn thiện Đề án Quy hoạch tổng thể quốc gia thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050, trình Quốc hội quyết định. Nội dung của dự thảo Quy hoạch tổng thể quốc gia trình Quốc hội xác định định hướng phát triển các ngành, lĩnh vực và việc phân bố, tổ

chức không gian các hoạt động KT-XH, quốc phòng, an ninh và bảo vệ môi trường có tầm quan trọng cấp quốc gia, quốc tế và có tính liên vùng mang tính chiến lược trên toàn lãnh thổ quốc gia, bao gồm đất liền, các đảo, quần đảo, vùng biển, vùng trời của Tổ quốc.

Tổng bí thư nhấn mạnh, đây là nhiệm vụ lần đầu tiên làm, rất mới, rất khó, chưa có kinh nghiệm, song rất quan trọng và cấp thiết, các bộ, ngành, địa phương trong cả nước hiện đang rất mong đợi. Do đó, Tổng bí thư đề nghị T.Ư nghiên cứu, thảo luận để tạo sự thống nhất cao đối với dự thảo Kết luận của T.Ư về định hướng quy hoạch tổng thể quốc gia thời kỳ 2021 - 2030, góp phần thiết thực cho việc lãnh đạo, chỉ đạo có hiệu quả việc xây dựng, ban hành và tổ chức thực hiện thật tốt Quy hoạch tổng thể quốc gia thời kỳ 2021 - 2030, tầm

nhìn đến năm 2050 nói riêng và các quy hoạch phát triển của các bộ, ngành, địa phương trong cả nước nói chung.

Chiều 8.10, T.Ư nghiên cứu tài liệu cho ý kiến vào Báo cáo các công việc quan trọng Bộ Chính trị đã giải quyết từ sau Hội nghị T.Ư 5 đến Hội nghị T.Ư 6 khóa XIII và Báo cáo công tác tài chính Đảng. Sau đó, Bộ Chính trị họp cho ý kiến về việc tiếp thu, giải trình các nội dung T.Ư thảo luận về Báo cáo tình hình KT-XH, ngân sách nhà nước năm 2022, dự kiến kế hoạch phát triển KT-XH, ngân sách nhà nước năm 2023 và kế hoạch tài chính ngân sách nhà nước 3 năm 2023 - 2025; Đề án định hướng Quy hoạch tổng thể quốc gia thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050.

Theo chương trình, hôm nay (9.10), Hội nghị T.Ư 6 khóa XIII sẽ bế mạc sau 7 ngày làm việc.

Lê Hiệp

Đê sông Mã bị sụt lún, đe dọa an toàn hơn 29.000 dân

Ngày 8.10, ông Nguyễn Hoài Nam, Phó giám đốc Sở NN-PTNT Thanh Hóa, cho biết đơn vị này đã có báo cáo gửi UBND tỉnh Thanh Hóa và Bộ NN-PTNT về sự cố sụt lún đê tả sông Mã (đê cấp 2 T.Ư do Bộ NN-PTNT quản lý) đoạn qua xã Hoàng Đại (TP.Thanh Hóa), để có biện pháp khắc phục, sửa chữa nhằm đảm bảo an toàn đê và an toàn tính mạng, tài sản cho hơn 29.000 người dân ở 5 xã thuộc TP.Thanh Hóa và H.Hoàng Hóa.

Trước đó, từ ngày 28.9 - 4.10, trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa

có mưa lớn. Từ ngày 1 - 4.10, đoạn đê tả sông Mã đoạn qua xã Hoàng Đại xuất hiện hiện tượng sụt lún đê, với tổng chiều dài khoảng 1 km (từ K49+950 đến K50+950). Đặc biệt, trong 1 km bị sụt lún, có 2 đoạn bị nặng, một đoạn sụt lún dài 60 m; và một đoạn dài 80 m. Các điểm sụt lún nặng đo được độ sâu từ 0,8 - 1,3 m. Theo đánh giá của Sở NN-PTNT Thanh Hóa, sự cố sụt lún đê tả sông Mã đoạn qua xã Hoàng Đại là sự cố nguy hiểm, xuất hiện ngay trong mùa mưa lũ, đã và đang ảnh hưởng trực tiếp đến an toàn

tuyến đê; đe dọa an toàn tính mạng, tài sản của hơn 29.000 người dân sống ở khu vực tả ngạn sông Mã.

Trước mắt, Sở NN-PTNT Thanh Hóa và các cơ quan liên quan đã xử lý khẩn cấp ở 2 điểm sụt lún nặng, bằng cách bồi đắp đất vào vết sụt lún và che bạt để không cho nước thấm vào thân đê, ngăn chặn sụt lún tiếp tục xảy ra. Đồng thời, đã bố trí lực lượng canh đê 24/24 giờ, cấm biến cảnh báo nguy hiểm, cấm các xe có tải trọng từ 10 tấn trở lên lưu thông qua đoạn đê bị sụt lún.

Minh Hải

Đê tả sông Mã bị sụt lún dài 1 km, đe dọa an toàn tính mạng, tài sản của hơn 29.000 người dân

ẢNH: MINH HẢI

Quyền lợi của người gửi tiền tại SCB được bảo đảm

THANH XUÂN

Đó là khẳng định của Ngân hàng Nhà nước và Ngân hàng TMCP Sài Gòn (SCB) trong các công văn chỉ đạo, thông cáo báo chí và tại cuộc họp chiều 8.10 tại Trung tâm báo chí TP.HCM nhằm cung cấp thông tin của Ngân hàng Nhà nước liên quan Ngân hàng SCB.

Từ chiều 7.10 và sáng 8.10, nhiều người gửi tiền tại SCB đã đến rút tiền sau khi nghe các thông tin trên mạng. Từ sáng sớm 8.10, Ngân hàng Nhà nước (NHNN) đã ra thông cáo báo chí khẳng định, bảo đảm quyền lợi của người gửi tiền và giữ ổn định hệ thống.

BÀ TRƯỞNG MỸ LAN KHÔNG GIỮ CHỨC VỤ VÀ ĐIỀU HÀNH TẠI SCB

Theo NHNN, ngày 7.10, trên mạng xã hội lan truyền thông tin tiêu cực về Ngân hàng SCB dẫn đến hiện tượng một số người dân rút tiền trước hạn. NHNN khẳng định sẽ theo dõi sát tình hình để ngân hàng hoạt động bình thường và có giải pháp, chính sách theo quy định của pháp luật nhằm đảm bảo quyền và lợi ích của người gửi tiền, giữ vững ổn định của SCB nói riêng và hệ thống các tổ chức tín dụng nói chung.

Trước đó, Cơ quan CSĐT Bộ Công an ra quyết định khởi tố vụ án lừa đảo chiếm đoạt tài sản, xảy ra tại Công ty cổ phần Tập đoàn đầu tư An Đông và các tổ chức,

Ngày 8.10, SCB tăng lãi suất lên mức cao nhất 8,9%/năm để giữ chân khách hàng

ẢNH: T.XUÂN

đơn vị có liên quan. Đồng thời, ra các quyết định khởi tố bị can, lệnh bắt bị can để tạm giam, lệnh khám xét đối với bà Trương Mỹ Lan (Chủ tịch HĐQT Công ty CP Tập đoàn Vạn Thịnh Phát) và 3 bị can đồng phạm về tội “lừa đảo chiếm đoạt tài sản” theo điều 174 bộ luật Hình sự năm 2015, sửa đổi, bổ sung năm 2017, do có hành vi gian dối trong việc phát hành, mua bán trái phiếu trái quy định của pháp luật để chiếm đoạt tiền của người dân trong giai đoạn 2018 - 2019. Nhiều thông tin lan truyền Công ty An Đông là cổ đông của SCB dẫn đến nhiều người lo ngại đi rút tiền gửi ở ngân hàng này.

Tại buổi họp báo, ông Hoàng Minh Hoàn, Phó tổng giám đốc điều hành SCB, khẳng định Công ty An Đông không phải cổ đông của SCB. Bà Trương Mỹ Lan không giữ chức vụ quản lý và

điều hành tại SCB. Do đó, sự việc của An Đông không ảnh hưởng đến hoạt động kinh doanh bình thường của SCB. Lượng cổ đông của SCB hiện nay là 4.132 cổ đông, trong đó có 7 cổ đông nước ngoài sở hữu 27,9% vốn điều lệ, 4.125 cổ đông trong nước (trong đó có 11 cổ đông tổ chức sở hữu 15,99% vốn điều lệ, số còn lại là cổ đông cá nhân chiếm 56,11%).

Theo ông Hoàn, SCB đã tăng cường tôn quý tiền mặt để đáp ứng nhu cầu rút tiền chính đáng của người dân, tăng cường tiền gửi tại NHNN để đáp ứng nhu cầu thanh toán của khách hàng. Tuy nhiên, do khách hàng đến đông và rút lượng tiền lớn mà không báo trước nên SCB cũng tăng cường nhân sự, có đề nghị các đơn vị địa phương hỗ trợ an ninh trật tự trên địa bàn.

“NHNN đang hỗ trợ sát sao mọi diễn biến tại SCB, ngân hàng

cũng báo cáo liên tục tình hình, đảm bảo hoạt động ổn định và an toàn của SCB. Chúng tôi khẳng định hiện kiểm soát tình hình, thanh khoản ngân hàng ổn định, đảm bảo quyền lợi người gửi tiền”, ông Hoàn cho hay.

Cùng ngày, Phó thống đốc NHNN Đào Minh Tú khẳng định sẽ có những biện pháp nhằm tiếp tục đảm bảo hoạt động liên tục và ổn định cho SCB. Đồng thời cũng sẽ có những giải pháp, chính sách theo đúng quy định của pháp luật để đảm bảo quyền lợi của người gửi tiền tại SCB. NHNN khuyến cáo người dân có tiền gửi tại SCB cần thận trọng trước khi quyết định rút tiền gửi, nhất là những khoản tiền gửi rút trước hạn vì khi đó sẽ làm ảnh hưởng đến quyền lợi của mình đáng ra được hưởng về lãi suất có thời hạn tại SCB.

Ngân hàng TMCP Sài Gòn Thương tín (Sacombank) đã phải lên tiếng để tránh gây nhầm lẫn về tên gọi với SCB. Sacombank khẳng định với khách hàng, cổ đông, đối tác là Sacombank và SCB là hai ngân hàng khác nhau.

Ngoài ra, NHNN cũng đã có công văn chấn chỉnh các ngân hàng thương mại khác không vận động, lôi kéo khách hàng của SCB rút tiền gửi để gửi sang ngân hàng mình. Đây là cạnh tranh lành mạnh, có thể tạo ra sự bất ổn cho SCB lúc này và mất an toàn chung cho hệ thống ngân hàng.

AN ĐÔNG PHÁT HÀNH 25.000 TỶ ĐỒNG TRÁI PHIẾU

Liên quan Công ty cổ phần Tập đoàn đầu tư An Đông, theo tìm hiểu của *Thanh Niên*, doanh nghiệp này có 3 lô trái phiếu đã phát hành với tổng giá trị lên gần 25.000 tỉ đồng. Các lô trái phiếu đều có kỳ hạn 5 năm, gồm 2 lô trái phiếu được phát hành vào tháng 9.2018, kỳ hạn trả lãi lần lượt là 3 tháng và 6 tháng, đáo hạn ngày 10.9.2023 với tổng giá trị phát hành gần 15.000 tỉ đồng. Đến tháng 1.2019, Tập đoàn đầu tư An Đông phát hành một lô trái phiếu trị giá 10.000 tỉ đồng và đáo hạn vào ngày 22.1.2024.

Trong ngày 8.10, Ủy ban Chứng khoán Nhà nước cũng khuyến cáo các nhà đầu tư cần bình tĩnh, phân tích cụ thể rủi ro và tiềm năng, cơ hội trên thị trường chứng khoán để ra quyết định đầu tư hiệu quả.

Chủ tịch Tập đoàn Vạn Thịnh Phát bị bắt giam

Hôm qua (8.10), trung tướng Tô Ân Xô, Chánh văn phòng kiêm người phát ngôn Bộ Công an, cho biết căn cứ kết quả điều tra, ngày 7.10 Cơ quan CSĐT Bộ Công an ra quyết định khởi tố vụ án lừa đảo chiếm đoạt tài sản, xảy ra tại Công ty CP Tập đoàn đầu tư An Đông và các tổ chức, đơn vị có liên quan; đồng thời, ra các quyết định khởi tố bị can, lệnh bắt bị can để tạm giam, lệnh khám xét đối với các bị can liên quan.

Các bị can của vụ án, gồm: Trương Mỹ Lan (66 tuổi, Chủ tịch HĐQT Công ty CP Tập đoàn Vạn Thịnh Phát); Trương Huệ Vân (34 tuổi, Tổng giám đốc Công ty CP tập đoàn quản lý bất động sản Windsor);

Nguyễn Phương Hồng (38 tuổi, trợ lý Công ty CP Tập đoàn Vạn Thịnh Phát) và Hồ Bửu Phương (50 tuổi, nguyên Chủ tịch HĐQT Công ty CP chứng khoán Tân Việt, nguyên Phó tổng giám đốc phụ trách tài chính Công ty CP Tập đoàn Vạn Thịnh Phát). Các bị can này đều bị khởi tố, bắt tạm giam để Cơ quan CSĐT Bộ Công an làm rõ hành vi “lừa đảo chiếm đoạt tài sản”. Sau khi Viện KSND tối cao phê chuẩn, Cơ quan CSĐT Bộ Công an đã thi hành các quyết định và lệnh trên.

Cơ quan CSĐT Bộ Công an xác định các bị can trên có hành vi gian dối trong việc phát hành, mua bán trái phiếu trái quy

Cơ quan chức năng khám xét nơi ở của bà Trương Mỹ Lan (ảnh nhỏ) vào rạng sáng 7.10

ẢNH: ĐÀM HUY - TL

định pháp luật để chiếm đoạt hàng nghìn tỉ đồng của người dân trong thời gian năm 2018 - 2019. Sai phạm này xảy ra tại Công ty CP Tập đoàn đầu tư An

Đông và các tổ chức, đơn vị có liên quan.

Theo ghi nhận của PV *Thanh Niên*, lúc 1 giờ 48 phút ngày 7.10, tổ công tác của cơ quan

tổ tụng đi trên ô tô biển số xanh xuất hiện và đi thẳng vào cao ốc căn hộ dịch vụ cao cấp Sherwood Residence thuộc sở hữu của Công ty CP Tập đoàn Vạn Thịnh Phát (tọa lạc trên đường Pasteur, Q.3, TP.HCM). Một căn hộ Penthouse của cao ốc được cho là nơi ở của vợ chồng bà Lan, để khám xét nơi ở. Buổi làm việc của cơ quan chức năng diễn ra đến sáng sớm cùng ngày (7.10) mới hoàn tất.

Bà Lan là nữ doanh nhân người Việt gốc Hoa có tiếng giàu có. Công ty CP Tập đoàn Vạn Thịnh Phát là doanh nghiệp đang nắm giữ nhiều khu đất “vàng” tại TP.HCM.

Đàm Huy - Ngọc Lê - Trần Cường

Bắc bộ đón đợt rét đầu tiên trong mùa thu đông

Chiều 8.10, Trung tâm dự báo khí tượng thủy văn quốc gia cho biết các tỉnh Bắc bộ sẽ đón đợt rét, lạnh đầu tiên trong mùa thu đông năm 2022 - 2023.

Dự báo từ hôm nay (9.10), khối không khí lạnh cường độ khá mạnh bắt đầu ảnh hưởng trực tiếp đến thời tiết nước ta. Không khí lạnh sẽ ảnh hưởng đến khu vực vùng núi Bắc bộ, sau đó tiếp tục lan rộng đến các khu vực trung du và đồng bằng Bắc bộ, khu vực Bắc Trung bộ và một số nơi ở Trung Trung bộ. Khu vực Bắc bộ, Bắc Trung bộ từ hôm nay trời trở lạnh, vùng núi trời trở rét. Trong đợt không khí lạnh này, nhiệt độ thấp nhất về đêm và sáng ở vùng núi Bắc bộ phổ biến từ 16 - 18 độ C; khu vực trung du, vùng đồng bằng Bắc bộ và Bắc Trung bộ từ 19 - 21 độ C.

Khối không khí lạnh còn kết hợp với hội tụ gió trên cao sẽ gây ra đợt mưa lớn trên diện rộng ở khu vực Bắc bộ, Thanh Hóa trong ngày 9 - 10.10. Các tỉnh từ Nghệ An đến Quảng Ngãi có mưa to đến rất to trong ngày 9 - 11.10.

Hoàng Phan

Trộm đột nhập biệt thự của ca sĩ Hồ Ngọc Hà lấy tiền, vàng

Hôm qua (8.10), Phòng Cảnh sát hình sự (PC02) Công an TP.HCM cho biết đang phối hợp Công an TP.Thủ Đức (TP.HCM) điều tra làm rõ vụ căn biệt thự của Hồ Thị Ngọc Hà (ca sĩ Hồ Ngọc Hà) nghi bị trộm đột nhập lấy tài sản gồm tiền, vàng.

Trước đó, sáng 8.10, người thân của ca sĩ Hồ Ngọc Hà phát hiện căn biệt thự của nữ ca sĩ này ở P.Thảo Điền (TP.Thủ Đức) có dấu hiệu nghi bị đột nhập. Gia đình kiểm tra thì phát hiện mất nhiều tài sản nên trình báo công an.

Ngay sau đó, công an có mặt tại nhà của ca sĩ Hồ Ngọc Hà, trích xuất camera, xác minh, điều tra làm rõ vụ việc.

Theo thông tin ban đầu, ca sĩ Hồ Ngọc Hà đang đi nước ngoài, không có mặt ở căn biệt thự. Gia đình nữ ca sĩ trình báo tài sản bị mất gồm vàng, tiền... trị giá từ 3 - 4 tỉ đồng.

Ngọc Lê

Khu vực bên trong dự án Thi Nai Eco Bay đang thi công dang dở
ANH: BẢO THOA

Dự án gần 5.000 tỉ đồng nợ hơn 411 tỉ đồng tiền thuê đất

HOÀNG TRỌNG

Ngày 4.10 vừa qua, Chi cục Thuế TP.Quy Nhơn (Bình Định) xác nhận Công ty CP Thị Nại Eco Bay đang nợ tiền thuê đất dự án Khu du lịch sinh thái đầm Thị Nại (Thị Nại Eco Bay, thuộc Khu đô thị - thương mại bắc sông Hà Thanh, TP.Quy Nhơn, Bình Định) với số tiền 411,7 tỉ đồng.

CHƯA ĐƯỢC CẤP PHÉP XÂY DỰNG

Theo một lãnh đạo Chi cục Thuế TP.Quy Nhơn, tiền thuê đất nộp một lần đối với dự án (DA) Thị Nại Eco Bay khoảng hơn 1.100 tỉ đồng, doanh nghiệp (DN) được hưởng ưu đãi giảm thuế 80 tỉ đồng. Đến cuối tháng 8.2022, Công ty CP Thị Nại Eco Bay đã nộp hơn một nửa số tiền thuê đất cho Chi cục Thuế TP.Quy Nhơn, số tiền còn lại 411,7 tỉ đồng đã trễ hạn nộp quá 90 ngày. Chi cục Thuế TP.Quy Nhơn tiến hành cưỡng chế các tài khoản của công ty này đăng ký để thu hồi số tiền nợ nhưng trong các tài khoản không có tiền.

Theo ghi nhận của PV *Thanh Niên*, khu vực DA Thị Nại Eco Bay đã được DN làm tường bao chắn xung quanh. Toàn bộ khu vực DA không có hoạt động thi công, bên trong là những bãi đất trống (được DN hút cát san lấp rừng ngập mặn trước đây) đang bỏ hoang. Nhiều người dân cho rằng DA này được chính quyền ưu tiên tạo điều kiện, nhưng chủ đầu tư (CĐT) chậm triển khai gây lãng phí tài nguyên đất, thậm chí tác động đến môi trường và hệ sinh thái đầm Thị Nại vì chưa hoàn thành việc trồng gần 10 ha

rừng ngập mặn và chăm sóc cây trồng phát triển tốt như yêu cầu của UBND tỉnh.

Theo Sở Xây dựng tỉnh Bình Định, DA Thị Nại Eco Bay đã được đơn vị này thẩm định thiết kế cơ sở phân hạ tầng kỹ thuật lần đầu vào năm 2019 và lần điều chỉnh vào năm 2020. Sau đó, CĐT DA đã triển khai thiết kế bản vẽ thi công và đã thuê tư vấn thẩm tra, hoàn chỉnh hồ sơ xin cấp giấy phép xây dựng phần hạ tầng kỹ thuật. Tháng 3.2021, Công ty CP Thị Nại Eco Bay có công văn gửi Sở Xây dựng để xin cấp phép xây dựng công trình tại DA Thị Nại Eco Bay.

Tuy nhiên, theo quy định của pháp luật, hồ sơ xin cấp giấy phép xây dựng bắt buộc phải có giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, nhưng CĐT DA Thị Nại Eco Bay chưa có nên chưa được cấp giấy phép xây dựng.

VÌ SAO NHIỀU LẦN THAY ĐỔI NỘI DUNG DỰ ÁN ?

Tháng 5.2015, sau khi có ý kiến của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Bình Định, UBND tỉnh đã có văn bản giao Sở Xây dựng hướng dẫn nhà đầu tư là Công ty CP Yến Ngọc Bình Định hoàn thiện đồ án quy hoạch 1/2.000 DA Thị Nại Eco Bay. Tháng 5.2016, UBND tỉnh có quyết định phê duyệt quy hoạch chi tiết tỷ lệ 1/500 DA Thị Nại Eco Bay. Theo đó, tổng diện tích quy hoạch DA hơn 117,5 ha, quy hoạch khu du lịch sinh thái, câu lạc bộ du thuyền, dịch vụ thương mại, khu biệt thự sinh thái và trồng rừng ngập mặn.

Tháng 12.2016, UBND tỉnh Bình Định có văn bản đồng ý chủ trương cho thay đổi pháp nhân CĐT DA Thị Nại Eco Bay từ Công ty CP Yến Ngọc Bình Định sang Công ty CP Thị Nại

Eco Bay. Tháng 9.2017, UBND tỉnh Bình Định có quyết định phê duyệt đánh giá tác động môi trường đối với DA này với quy mô gồm: khu biệt thự (770 căn), khu công trình công cộng, khu thương mại dịch vụ (khách sạn điểm nhấn 12 tầng, khách sạn 5 tầng), khu thể dục - thể thao.

Tháng 12.2018, UBND tỉnh có quyết định giao đất, cho thuê đất có diện tích 117,5 ha để Công ty CP Thị Nại Eco Bay triển khai DA Thị Nại Eco Bay, với tổng vốn đầu tư 4.998 tỉ đồng. Tháng 8.2019, UBND tỉnh có quyết định phê duyệt đánh giá tác động môi trường (lần 2) đối với DA Thị Nại Eco Bay. Theo đó, phạm vi DA 117,56 ha, quy mô DA gồm: Khu nhà biệt thự (982 lô, từ 2 - 3 tầng), công trình thương mại dịch vụ (3 lô, tối đa 3 tầng) và 1 khu resort nổi trên cọc (1 tầng).

Từ đầu năm 2019, tên viết tắt của DA vẫn là Thị Nại Eco Bay, nhưng tên đầy đủ trên nhiều văn bản của UBND tỉnh Bình Định không còn là Khu du lịch sinh thái đầm Thị Nại mà chuyển thành Khu du lịch sinh thái và biệt thự Đầm Thị Nại.

Trong tháng 8 và tháng 9.2019, Công ty CP Thị Nại Eco Bay ào ạt hút cát đầm Thị Nại để san lấp mặt bằng DA, san ủi rất nhiều diện tích cây rừng ngập mặn ven biển khiến người dân địa phương bức xúc vì lo ngại xâm hại cảnh quan, ảnh hưởng dòng chảy, ảnh hưởng hệ sinh thái và môi trường... Sở TN-MT tỉnh Bình Định và các cơ quan chức năng tỉnh Bình Định kiểm tra, yêu cầu tạm dừng thi công để điều chỉnh DA nhằm giữ môi trường sinh thái của khu rừng ngập mặn, không ảnh hưởng đến vấn đề thoát lũ, không xung đột lợi ích với các hộ dân... Đến tháng 10.2019, UBND tỉnh

Ngày 27.9, Phó chủ tịch UBND tỉnh Bình Định Nguyễn Tự Công Hoàng đã ký văn bản giao Cục Thuế tỉnh này kiểm tra, rà soát và đôn đốc Công ty CP Thị Nại Eco Bay khẩn trương thực hiện nghĩa vụ tài chính đối với DA trên. Trường hợp công ty không thực hiện nghĩa vụ tài chính theo quy định, Cục Thuế tỉnh tham mưu, đề xuất UBND tỉnh xử lý. Thực hiện chỉ đạo UBND tỉnh và Cục Thuế tỉnh, Chi cục Thuế TP.Quy Nhơn sẽ tiếp tục cưỡng chế hóa đơn, nếu công ty vẫn không chấp hành thì sẽ tham mưu, đề xuất thu hồi DA Thị Nại Eco Bay.

Bình Định ban hành quyết định thu hồi quyết định giao đất, cho thuê đất vào năm 2018 của DA Thị Nại Eco Bay để thực hiện điều chỉnh quy hoạch xây dựng tỷ lệ 1/500 của DA.

Đầu năm 2020, UBND tỉnh Bình Định có quyết định phê duyệt điều chỉnh quy hoạch chi tiết xây dựng tỷ lệ 1/500 DA Thị Nại Eco Bay; sau đó có quyết định đồng ý cho Công ty CP Thị Nại Eco Bay thuê 59,6 ha đất để thực hiện DA, thời hạn thuê 50 năm. Tháng 6 cùng năm, UBND tỉnh tiếp tục có quyết định phê duyệt đánh giá tác động môi trường lần thứ 2 đối với DA Thị Nại Eco Bay để thay thế quyết định cùng tên được ban hành vào tháng 8.2019.

Theo quyết định mới này, quy mô DA là 117,93 ha, gồm các hạng mục công trình chính: khu nhà biệt thự (673 lô, từ 1 - 3 tầng); công trình thương mại dịch vụ (6 lô, tối đa 5 tầng); khu khách sạn, văn phòng (tối đa 12 tầng) và 1 khu resort nổi trên cọc (tối đa 2 tầng); rừng ngập mặn; khu vực công viên cây xanh, mặt nước và các hạng mục hạ tầng kỹ thuật... «1»

Chủ tịch UBND “né” tòa án hành chính, phải xử lý sao ?

PHAN THƯƠNG - LÊ HIỆP

Theo báo cáo của Ủy ban Tư pháp của Quốc hội về kết quả giám sát việc chấp hành pháp luật trong giải quyết các vụ án hành chính giai đoạn 2019 - 2021 của chủ tịch UBND gửi các đại biểu Quốc hội, cho thấy số quyết định hành chính, hành vi hành chính bị tòa tuyên hủy vì trái pháp luật đã tăng gấp đôi so với giai đoạn trước (2015 - 2017).

Song song đó, báo cáo cũng nêu chủ tịch UBND tại nhiều địa phương (cấp tỉnh, huyện, xã) chưa chấp hành nghiêm túc quy định của luật Tố tụng hành chính.

TÌNH TRẠNG KÉO DÀI QUA NHIỀU NĂM

Theo báo cáo, hạn chế lớn nhất và kéo dài trong nhiều năm qua chính là tình trạng chủ tịch UBND hoặc người đại diện của UBND không tham gia đối thoại, không tham gia phiên tòa. Cá biệt, có địa phương, chủ tịch UBND hoặc người đại diện vắng mặt 100% các phiên đối thoại hoặc phiên tòa, như: TP.Hà Nội, tỉnh Khánh Hòa. Nhiều trường hợp chủ tịch UBND hoặc người đại diện vắng mặt, nhưng không có đơn xin phép vắng mặt, dẫn đến tòa án phải hoãn phiên tòa đột xuất, gây lãng phí về thời gian, công sức, kinh phí cho cả nhà nước và đương sự.

Ngoài ra, báo cáo nêu trong 3 năm, TAND cấp cao tại Hà Nội, số trường hợp chủ tịch UBND hoặc người đại diện

MINH HỌA: DAD

của UBND không tham gia phiên tòa là 782/1.784 vụ, chiếm 43,8%; số liệu tương ứng của TAND cấp cao tại TP.HCM là 963/1.572 vụ, chiếm 61,3%; của TAND cấp cao tại Đà Nẵng là 97/598 vụ, chiếm 16,2%; UBND tỉnh Khánh Hòa vắng mặt 147/147 phiên đối thoại.

Hơn nữa, tại nhiều địa phương, mặc dù số lượng án không nhiều, nhưng chủ tịch UBND hoặc người đại diện UBND vẫn thường xuyên vắng mặt, như: Sóc Trăng vắng 78/88 phiên đối thoại; Lạng Sơn vắng 46/65 phiên tòa; Yên Bái vắng 47/59 phiên tòa; Đà Nẵng vắng 67/88 phiên tòa...

Như Ủy ban Tư pháp của Quốc hội đề cập, thực trạng chủ tịch, phó chủ tịch UBND vắng mặt tại các phiên họp, phiên tòa được cho là kéo dài, tăng cấp số nhân và không có dấu hiệu giảm. Cụ thể, theo số liệu giám sát cũ, năm 2015 tỷ lệ này là 10,71%; năm 2016 là 21,93% và năm 2017 là 31,69%. Như tại Hà Nội,

TỶ LỆ HÒA GIẢI THÀNH CAO KHI LÃNH ĐẠO THAM GIA ĐỐI THOẠI

Theo báo cáo của Ủy ban Tư pháp của Quốc hội, một số địa phương, UBND hoặc người đại diện đã tham gia 100% cả phiên đối thoại và phiên tòa (Bắc Kạn, Hà Tĩnh, Kon Tum, Ninh Thuận, Sơn La, Vĩnh Long); một số địa phương, mặc dù số lượng án hành chính khá lớn nhưng UBND hoặc người đại diện vẫn bố trí tham gia phần lớn các phiên đối thoại, phiên tòa (Bắc Giang, Đồng Nai, Nghệ An, Kiên Giang, Quảng Nam).

Kết quả giám sát cũng ghi nhận việc chủ tịch UBND hoặc người đại diện của UBND tham gia đối thoại giải quyết án hành chính đã có những kết quả tích cực. Tại nhiều địa phương, tỷ lệ hòa giải thành trên tổng số vụ án đã tổ chức đối thoại là rất cao. Điều này cho thấy nếu UBND, chủ tịch UBND đánh giá đúng ý nghĩa của việc đối thoại, bố trí tham gia đầy đủ các phiên đối thoại, thì việc giải quyết các vụ án hành chính sẽ đạt nhiều kết quả tích cực, nhiều vụ án sẽ được hòa giải thành, không phải mở phiên tòa xét xử. Ví dụ, tại TP.HCM, trong tổng số 194 vụ án tổ chức đối thoại thì đối thoại thành tới 143 vụ, chiếm tỷ lệ 73,7%, đây là kết quả đáng ghi nhận.

trong 3 năm (2015 - 2017), TAND TP.Hà Nội xét xử 189 vụ án hành chính nhưng chưa có vụ án nào Chủ tịch UBND, Phó chủ tịch UBND TP.Hà Nội tham gia phiên tòa. Dù đã được “điểm danh”, nhưng giai đoạn 2017 - 2021, lãnh đạo UBND TP.Hà Nội vẫn tiếp tục vắng mặt 100% các phiên họp, phiên tòa.

CƠ CHẾ RÀNG BUỘC VÀ CHẾ TÀI ?

Theo các chuyên gia, việc chủ tịch UBND hoặc người đại diện UBND vắng mặt liên tục, thường xuyên trong các phiên họp, phiên tòa hành chính, phần nào đã thể hiện sự thiếu trách nhiệm, thờ ơ trong việc chấp hành quy định, kỷ cương luật pháp. Vì vậy, đến lúc cần phải có cơ chế giám sát, chế tài mạnh hơn, “đừng để thực trạng năm nào cũng nói xong rồi gấp sổ bỏ qua”.

Nguyên thẩm phán TAND tối cao Phạm Công Hùng khẳng định con số 100% vụ án hành chính không có chủ tịch hay phó chủ tịch UBND tham gia phiên tòa không có gì mới lạ, bởi chính điều luật cũng “tạo điều kiện” cho lãnh đạo được vắng mặt.

Theo ông Phạm Công Hùng, khoản 3, điều 60 luật Tố tụng hành chính 2015 quy định: “Trường hợp người bị kiện là cơ quan, tổ chức hoặc người đứng đầu cơ quan, tổ chức thì người bị

kiện chỉ được ủy quyền cho cấp phó của mình đại diện. Người được ủy quyền phải tham gia vào quá trình giải quyết toàn bộ vụ án, thực hiện đầy đủ các quyền và nghĩa vụ của người bị kiện theo quy định của luật này”. Song, khi dẫn chiếu đến điểm b, khoản 2, điều 157 luật Tố tụng hành chính 2015 lại quy định: “Tòa án triệu tập hợp lệ lần thứ 2 đối với người bị kiện... mà không có người đại diện tham gia phiên tòa, thì tòa án tiến hành xét xử vắng mặt họ”.

Theo ông Phạm Công Hùng, một khi quy định trên còn hiện hữu thì câu chuyện chủ tịch UBND “né” ra tòa án hành chính sẽ còn được tái diễn và không hề thay đổi. Vì vậy, muốn đảm bảo phiên họp, phiên tòa hành chính thể hiện đúng tinh thần, trách nhiệm của người đứng đầu cơ quan hành chính, thì điều đầu tiên phải sửa đổi điểm mâu thuẫn của điều luật trên, và có chế tài ràng buộc đi kèm.

Kiểm sát viên Phan Ngọc Khanh (Trưởng phòng 10, Viện KSND TP.HCM) cho rằng quyền nhà nước trong việc áp giải đương sự đến tòa chỉ có trong luật Tố tụng hình sự; còn trong án dân sự, hành chính, việc tham gia phiên tòa hay không, đó là quyền của đương sự, người bị kiện - bao gồm chủ tịch UBND.

“Chủ tịch UBND hoặc người đại diện có mặt tại phiên tòa chính là thể hiện trách nhiệm, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mình. Nếu vắng mặt, nhưng khi được TAND yêu cầu, nếu bên bị kiện cung cấp đầy đủ tài liệu, chứng cứ liên quan vụ án. Từ đó, trên cơ sở tài liệu, chứng cứ các bên cung cấp, tòa án vẫn xét xử và tuyên án thì việc vắng mặt của họ không làm ảnh hưởng đến vụ án”, ông Phan Ngọc Khanh nêu.

Ông Phan Ngọc Khanh cho biết thêm: “Pháp lệnh 02/2022 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội vừa ban hành (có hiệu lực từ 1.9.2022) có quy định xử phạt vi phạm hành chính đối với hành vi không thực hiện yêu cầu của tòa án, viện kiểm sát về việc cung cấp tài liệu, chứng cứ mà người đó đang quản lý, lưu giữ. Vì vậy, nếu bên bị kiện là chủ tịch UBND không đến tòa nhưng không cung cấp hoặc chậm cung cấp tài liệu, chứng cứ, làm ảnh hưởng đến tiến độ xét xử vụ án, thì TAND có thẩm quyền ra quyết định xử phạt vi phạm hành chính bên bị kiện”. ⚖️

TÒA ÁN CÓ QUYẾT ĐỊNH BUỘC THI HÀNH VẪN... KHÔNG THI HÀNH

Báo cáo của Ủy ban Tư pháp của Quốc hội còn chỉ ra tồn tại: không chỉ không tham gia đối thoại, tham dự phiên tòa, sau khi tòa tuyên án, chủ tịch UBND, UBND cũng không thi hành nghiêm túc.

Theo báo cáo, số lượng bản án hành chính mà chủ tịch UBND, UBND có trách nhiệm thi hành nhưng chưa thi hành xong còn lớn, tới 489 bản án. Đáng lưu ý, trong đó có tới 208 bản án đã có quyết định của tòa án buộc thi hành án nhưng chưa thi hành. Có 2 bản án hành chính được kiến nghị tại Báo cáo kết quả giám sát của Ủy ban Tư pháp từ năm 2018 kéo dài cho đến nay vẫn chưa được thi hành dứt điểm.

Bên cạnh đó, nhiều địa phương số lượng án chưa được thi hành, còn tồn đọng rất lớn như Hà Nội, Đắk Lắk, Kiên Giang. Cụ thể, báo cáo cho hay Hà Nội tồn đọng 35/42

bản án, chiếm 83,3%; Kiên Giang 33/44 bản án, chiếm 75%; Đắk Lắk 35/62 bản án, chiếm 56,5%...

Ủy ban Tư pháp cũng cho biết dù trong 3 năm, có nhiều bản án, quyết định hành chính đã có hiệu lực pháp luật chậm thi hành, nhưng đến nay chưa có trường hợp nào UBND, chủ tịch UBND bị xử lý trách nhiệm về việc chậm thi hành án, không chấp hành, chấp hành không đúng hoặc không đầy đủ nội dung bản án, quyết định của tòa án.

Theo báo cáo của Bộ Tư pháp, trong 3 năm, Bộ Tư pháp đã kiến nghị Thủ tướng xem xét, xử lý trách nhiệm người phải thi hành án trong 59 vụ việc thi hành án hành chính thuộc trách nhiệm thi hành của UBND, chủ tịch UBND cấp tỉnh. “Tuy nhiên, trong báo cáo của Chính phủ chưa nêu được kết quả xem xét, xử lý”, báo cáo của Ủy ban Tư pháp nêu.

Cây đại thụ khoa học xã hội Lê Thành Khôi và “hồ tú”

THẨM HOÀNG LONG
(Paris, Pháp)

Tôi đến thăm giáo sư Lê Thành Khôi vào tháng 6.2022, anh đang rất yếu. Lại nhớ lần đến thăm ông anh rể cả, cùng đại sứ VN tại Pháp Nguyễn Thiệp và Pascal Bourdeau, nhà sử học người Pháp. Hôm ấy anh Khôi vẫn minh mẫn và tặm khỏe.

Trong lời giới thiệu cuốn *Lịch sử Việt Nam từ nguồn gốc đến giữa thế kỷ 20*, giáo sư (GS) Phan Huy Lê viết: “...Giáo sư Lê Thành Khôi là một nhà bác học về khoa học xã hội và nhân văn, một nhà văn hóa lớn của VN và thế giới...”.

Sinh trưởng trong gia đình truyền thống Nho giáo và Phật giáo tại Hà Nội (3.5.1923), anh sang Pháp năm 1947, bảo vệ thành công luận án tiến sĩ Kinh tế 1949, bằng cử nhân Đại học Sorbonne, học Hoa ngữ Trường Ngoại ngữ Phương Đông. Năm 1968, anh hoàn thành một lúc hai luận án tiến sĩ Công nghệ giáo dục và Khoa học giáo dục.

NHỮNG CÔNG TRÌNH ĐỒ SỘ

GS-TSKH Lê Thành Khôi đã tốt nghiệp Học viện Luật pháp quốc tế tại Den Haag (Hà Lan). Anh là cây đại thụ khoa học xã hội mà giới trí thức Pháp lẫn VN đều kính nể. Hiếm GS nào cống hiến đa dạng như anh: Kinh tế, Luật học, Sử học, Văn hóa, Giáo dục,

Mỹ học, Mỹ thuật. Nổi bật nhất phải kể là *Le Vietnam histoire et civilisation* (Paris, 1955) được tu chính và tập trung nghiên cứu về VN tiền thuộc địa qua tác phẩm *L' Histoire du Vietnam des origines à 1858*. Hai công trình này được dồn lại thành bộ sách tám vốc *Lịch sử Việt Nam từ nguồn gốc đến giữa thế kỷ XX* do dịch giả Nguyễn Nghị dịch sang tiếng Việt (9.2014). Chỉ với bộ đại thư này, Lê Thành Khôi đã chứng minh đẳng cấp sử gia lớn.

Ngoài hàng trăm bài đăng trên các tạp chí khoa học ở Pháp và thế giới, GS Khôi có 25 công trình nghiên cứu đồ sộ về kinh tế, khoa học giáo dục, 33 công trình là đồng tác giả. Đặc biệt, GS có hai chuyên khảo nổi tiếng về lịch sử Việt Nam: *Việt Nam, lịch sử và văn minh* (Nhà xuất bản Minuit, Paris, 1955) và *Lịch sử Việt Nam từ nguồn gốc đến 1858* (Nhà xuất bản Sud est Asie, Paris, 1982), đã được dịch giả Nguyễn Nghị dịch ra tiếng Việt (Nhà xuất bản Thế giới 2014). Giới Việt Nam học thế giới coi đây là hai công trình kinh điển về văn hóa và lịch sử Việt Nam, được sử dụng rộng rãi trong các trường đại học, các tổ chức nghiên cứu về Việt Nam học. Pascal Bourdeau, nhà nghiên cứu lịch sử người Pháp, đánh giá rất cao sách này: “Đây là sách vừa sử vừa không sử, cách tiếp cận đa ngành gần như một cuốn tiểu thuyết quốc gia, các nghiên cứu lịch sử của ông Khôi đã phân bác những thuyết sai lầm hay muốn bóp méo sự thật của thực dân”.

Hoạt động đa lĩnh vực, đa

Từ phải sang: Ông Lê Thành Ý, GS Lê Thành Khôi, bên cạnh là em gái Nam Trân. Bà Lê Thành Ý bế cháu gái nội Hương Du, ngồi sau là được sĩ Thẩm Thị Hồng Anh. Ảnh chụp năm 1955

ẢNH: TÁC GIẢ CUNG CẤP

ngành, GS Khôi đã giảng dạy tại khoa Luật và kinh tế học ở Đại học Paris, Viện Khoa học kinh tế ứng dụng Đại học Caen, Đại học Natterre, làm việc ở Viện Nghiên cứu phát triển kinh tế xã hội (IEDES). Từ 1963, GS làm tư vấn cho các tổ chức quốc tế như Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên Hiệp Quốc (UNESCO), Phòng Quốc tế lao động (IBIT, Genève), Cục Hợp tác văn hóa và kỹ thuật các nước Pháp ngữ (ACCT), Trường đại học Tokyo, Chương trình

UNDP. Năm 1971, GS được bầu làm GS đại học Paris 5 (René Descartes). GS được trao Giải thưởng Phan Châu Trinh năm 2012, hạng mục Giải Nghiên cứu.

TÌNH YÊU VỚI QUÊ HƯƠNG

Mùa hè 1971, GS Khôi được mời về thăm quê hương sau 24 năm xa Tổ quốc cùng phái đoàn Việt kiều, khi đang là Phó chủ tịch Hội Liên hiệp Việt kiều.

Lúc xếp va li cho anh Khôi chuẩn bị về Pháp, tôi thấy một viên sỏi màu nâu nhạt to bằng

quả trứng gà, anh bảo anh lượm trong sân Phủ Chủ tịch ở Ba Đình, sau buổi gặp mặt với Thủ tướng Phạm Văn Đồng, để mang về Paris làm kỷ niệm.

Năm 1977, cả gia đình anh chị và ba cháu về thăm quê hương, ở nhà tôi, 13 Cửa Nam, Hà Nội

Ông thân sinh của GS Khôi là Lê Thành Ý (1893 - 1973), GS Trường Sinh Từ và Trường Albert Sarraut ở Hà Nội. Một đại gia đình trí thức danh giá còn được sáng thêm bởi cuộc hôn nhân 64 năm của GS Khôi với ái nữ, người con gái cả của cựu Thị trưởng Hà Nội Thẩm Hoàng Tín (1909 - 1991). Được sĩ Thẩm Hoàng Tín sống mấy chục năm cuối đời ở Paris, nơi các con cháu ông đã chọn đây là quê hương thứ hai, sau Hà Nội. Lễ cưới của anh Khôi với chị cả tôi là được sĩ Thẩm Thị Hồng Anh (1930 - 2018) vào năm 1954. Chị Hồng Anh nổi nghiệp cha tôi, du học ngành được ở Pháp. Chị cả tôi hy sinh ý muốn làm bác sĩ vì là con gái lớn, mẹ mất sớm. Em gái anh Khôi là chị Lê Nam Trân (1945), tốt nghiệp khoa Kinh tế Đại học Paris, TS Kinh tế xã hội trường ĐH khoa học xã hội danh tiếng Science Po. Anh chị có ba cháu: Lê Thị Hương Du (1955), bác sĩ Bệnh viện Pitié-Salpêtrière (Paris 13), Lê Thị Hương Dao (1957) tốt nghiệp Đại học kinh tế Sorbonne, Lê Hồng Nguyên (1959) - Nguyễn Lê, nhạc sĩ.

GS Lê Thành Khôi yêu quê cội của mình, không ngừng nhớ về đất Việt. Sinh 3 người con

KHẢI MÔNG

Bước vào chiến dịch, Trúc Sơn là trận mở đầu. Chính ủy Hoàng Thế Dũng viết: “Nếu giải phóng được cửa khẩu Trúc Sơn sẽ giúp bạn có điều kiện thu thuế, có tiền nuôi quân”.

NGƯỜI MẸ TRUNG QUỐC
KHÓC THƯƠNG

Sau 3/4 thế kỷ, đi tìm nhân

chúng tham gia Chiến dịch Thập Vạn Đại Sơn thật không dễ dàng, nhất là tìm những người lính chiến. May mắn thay, tôi được ông Diêu Nhật Thăng, sống tại TP.Hà Long (Quảng Ninh) cho biết còn 1 người lính chiến. Đó là ông Thân Văn Nhã, đang ở tỉnh Bắc Giang. Ban đầu gặp gỡ, thực lòng tôi chưa dám tin ngay vì ông Nhã mất hết thông tin với đồng đội. Hôm đó, ông mới đi thăm đồn Bình Liêu (Quảng Ninh) trở về được ít lâu, trong lòng người lính già biết bao nỗi nhớ đồng đội cũ giờ đây đều đã khuất núi. Cần thận ghi chép những ký ức do ông Thân Văn Nhã nhớ lại, thi thoảng tôi chen

vào hỏi một câu để kiểm chứng. Thấy ông Nhã đọc đúng phiên hiệu đại đội, đọc đúng họ đệm và tên của đại đội trưởng, đại đội phó cùng chính trị viên đại đội, tôi tin chắc đây là người lính chiến thực sự đã tham gia chiến dịch này.

Lương y Thân Văn Nhã dành thời gian cuối đời ở tuổi 90 viết lại 10 trang đánh máy trên giấy khổ A4 kể lại những ký ức còn nhớ được khi tham gia Chiến dịch Thập Vạn Đại Sơn (1949).

Bước vào chiến dịch, trận đầu tiên là trận Trúc Sơn - một thị trấn nhỏ nằm sát biển, có khoảng một đại đội quân Tưởng đóng giữ. Đêm 5.7.1949, ta nổ súng công đồn.

Trận này, làm chủ được đồn Trúc Sơn nhưng ta thương vong hơn một tiểu đội. Lễ an táng các liệt sĩ ở trên một quả đồi gần thị trấn Giang Bình. Trong buổi lễ an táng có đơn vị bộ đội ta, chính quyền địa phương và một số nhân dân sở tại.

Ông Thân Văn Nhã viết trong hồi ký: “12 huyết mộ và 12 cỗ áo quan hai hàng song song. Gọi là áo quan nhưng không phải bằng gỗ như thường lệ mà bằng tre do nhân dân địa phương ủng hộ, bộ đội ta đóng thành khung xung quanh và đầu áo quan được ghép bằng phen tre. Mỗi liệt sĩ được liệm trong một chiếc chăn trấn thủ,

trên đầu đặt chiếc mũ nan và bên cạnh là một ca ăn cơm bằng ống tre và một ống tre đựng nước uống.

Khi cán bộ đang đọc điều văn thì bỗng nhiên có một bà mẹ người Trung Quốc chạy ào đến như một cơn lốc, vừa chạy vừa gào khóc thảm thiết. Bà ôm chầm lấy các quan tài: “Dịt Năm chày à, Dịt Năm chày à, nì si lơ ma...”.

Những tiếng khóc thương của người mẹ Trung Quốc dành cho bộ đội tình nguyện Việt Nam năm ấy vẫn im đậm trong ký ức cựu chiến binh Thân Văn Nhã rõ xuống đầu bút thành dòng chữ:

“Ôi các con Việt Nam ơi, các con chết rồi à, vừa hôm qua

Trận Trúc Sơn

tại Pháp, ông đặt cho con mình những cái tên Việt Nam. Cả ba cháu đều sinh trưởng tại Paris, nhưng không ai mang tên tây đầm nào cả.

Mùa thu 2015, với tình yêu quê hương đất nước, hai anh chị đã hiến tặng hơn 330 cổ vật quý hiếm sưu tầm khắp thế giới cho Bảo tàng Dân tộc học ở Hà Nội. Tôi may mắn dự buổi lễ, do Nguyễn Lê thay mặt bố mẹ trao tặng.

Nguyễn Lê, sau khi tốt nghiệp phổ thông, chọn học Trường Mỹ thuật. Nhưng niềm đam mê âm nhạc đã lôi kéo chàng trai đến với nhạc jazz sống động kết hợp nhuần nhuyễn với nhạc cổ truyền Việt Nam. Chị tôi kể: Nguyên đã nhờ mẹ ngâm thơ bài ru con Việt Nam để Nguyên thu đĩa nhạc... Mấy năm trước, VTV2 truyền trực tiếp chương trình Khai mạc năm du lịch Lung linh sắc màu Yên Bái, ca sĩ Tùng Dương biểu diễn bài *Chiếc khăn Piêu* do Nguyễn Lê phối khí. Và tác phẩm lại vang lên tại sân vận động TX.Nghĩa Lộ tối 24.9.2022, chương trình Xòe Thái - Tinh hoa miền di sản đón nhận bằng Di sản của UNESCO. Nhạc sĩ Nguyễn Lê nhận giải thưởng Âm nhạc Cống hiến năm 2014 (do Báo *Thể thao - Văn hóa* tổ chức)...

Chị cả tôi, được sĩ Thẩm Thị Hồng Anh mất năm 2018, tang lễ cử hành tại nghĩa trang Père Lachaise (quận 20), nơi các danh nhân thế giới như Victor Hugo, Molière, F.Chopin... yên nghỉ. Phút cuối cùng của lễ mặc niệm, Nguyễn Lê cầm guitar tiễn biệt mẹ bằng bài dân ca Việt Nam trong nỗi buồn day dứt của người con trai út, làm rơi nước mắt của bao người tiền đưa.

Hiện GS Khôi đã yếu nhiều ở tuổi 100, được con gái thứ hai chăm sóc tại nhà 15 phố Georges Pitard, quận 15, thủ đô Paris, Pháp. ♡

Trí thức là từ Hán Việt, xuất phát từ hai chữ 智識/知識 trong Hán ngữ. Theo bách khoa thư Baidu, trí thức có 2 nghĩa: a. *Trí tuệ và sự sáng suốt*. Ý này thể hiện trong tác phẩm *Hàn Phi tử*, thiên *Giải lao* vào cuối thời Chiến Quốc; b. *Kiến thức*, được ghi nhận trong quyển *Thư giới đình tạp văn*. *Bệnh hậu tạp đàm* của Lỗ Tấn.

Ở Trung Quốc, ý nghĩa của từ trí thức thay đổi theo thời gian. Trong giai đoạn từ năm 206 TCN cho tới năm 1912 sau khi Chúa Jesu ra đời, trí thức được gọi là *sĩ đại phu* (士大夫), tức thuộc thành phần "học giả - quan chức", những người thi đỗ trong các kỳ thi của triều đình, được bổ nhiệm làm quan, trong đó có những nhà thư pháp tài giỏi và triết gia Nho giáo.

"Trí thức tầng bậc cao" ?

Đến thời kỳ Đại cách mạng văn hóa (1966 - 1976), trí thức bị liệt vào thành phần thấp kém, đứng thứ 9 trong xã hội qua cách gọi miệt thị là "xú lão cừ" (臭老九), một cụm từ xuất phát từ quyển *Cai dư tưng khảo* (陔余丛考) của Triệu Dực thời nhà Thanh, trong đó giới trí thức được xếp sau gải điểm (thứ 8) và trước ăn mày (thứ 10). Xin lưu ý: vào thời Đại cách mạng văn hóa thì các tầng lớp trong xã hội có khác thời nhà Thanh và trước đó.

Hiện nay, ở Việt Nam cũng như Trung Quốc, trí thức được xem là "những người lao động trí óc, có trình độ hiểu biết tương đối cao, có khả năng tư duy độc lập và tinh thần phản biện, được phân bố trong các lĩnh vực giáo dục, văn hóa, nghệ thuật...".

Cách hiểu *trí thức* (智識) ngày nay trong tiếng Trung Quốc có nguồn gốc từ phương Tây, qua thuật ngữ tiếng Anh

là *intellectual* (tính từ), một chữ xuất hiện khoảng cuối thế kỷ 14 với nghĩa là "nắm bắt bằng sự hiểu biết (hơn là các giác quan)". Từ *intellectual* lại bắt nguồn từ chữ *intellectuel* trong tiếng Pháp cổ (thế kỷ 13) hoặc có thể trực tiếp từ chữ *intellectualis* trong tiếng Latin. Từ năm 1590, tính từ tiếng Anh *intellectual* biến thành danh từ với nghĩa là "trí óc, trí tuệ, sức mạnh trí tuệ"; còn nghĩa "người trí thức" thì được chứng thực từ năm 1650 song mãi đến đầu thế kỷ 19 mới hình thành nghĩa hiện nay, và được tìm thấy lần đầu trong bài viết của nhà thơ Lord Byron (năm 1813): "Tôi ước mình đủ khỏe để lắng nghe những trí thức này", trích quyển *Absent Minds. Intellectuals in Britain* (2006) của Stefan Collini, NXB Oxford University Press.

Thuật ngữ "giới trí thức" trong tiếng Việt hay "trí

thức phân tử" (知識分子) trong tiếng Trung Quốc đều có nguồn gốc từ thuật ngữ *intelligentsia* (tầng lớp trí thức) xuất hiện trong tiếng Anh năm 1905, một từ xuất phát từ chữ *intelligentsiya* (Интеллигенция) trong tiếng Nga và chữ *intelligentia* trong tiếng Latin, có lẽ thông qua từ chữ *intelligenzia* (giới trí thức) trong tiếng Ý.

Tóm lại, có nhiều định nghĩa về *trí thức* hoặc *giới trí thức*, song người viết chưa thấy thế giới phân loại "trí thức cao - thấp". Có thể nhận định "đạo diễn là trí thức tầng bậc cao" như dư luận dậy sóng gần đây, theo kiểu mà giới học thuật gọi là "trí thức tự phong" (self-styled intellectual), song so sánh với những ngành nghề khác, dễ hiểu rằng "đạo diễn trí thức hơn bác sĩ, kỹ sư và nhà giáo" là không nên ...

Wương Trung Hiếu

CHUYÊN ĐỜI CHUYÊN NGHỀ

Đạo diễn Ngọc Hùng tất bật xây dựng "ngôi nhà thứ hai"

Đạo diễn Ngọc Hùng từng là quản lý của sân khấu Thế Giới Trẻ (TP.HCM) 11 năm, giờ đã nghỉ, nhưng anh không hề nghĩ làm nghề, mà đang tất bật đi tìm một sân khấu mới - được anh xem là "ngôi nhà thứ hai" của mình. Anh đã phát triển sân khấu Thế Giới Trẻ một cách ngoạn mục, trở thành một điểm mạnh của sân khấu TP.HCM. Nhiều vở hay, ăn khách, phong cách trẻ trung, hiện đại, bắt kịp cuộc sống, thu hút đông đảo khán giả trẻ, suất diễn nào cũng đầy ắp khán phòng, lễ tết ngày 2 - 3 suất là chuyện bình thường.

Thỉnh thoảng anh tự mình dàn dựng vở, và rất thành công với *Chuyện tình Bangkok*, *Ma nữ si tình*, *Hợp đồng yêu đương*, *Chuyện hai chàng*, *Kỳ nghỉ kinh hoàng*, *Mẹ chồng rắc rối*, *Shipper tình yêu*, *Bao giờ mẹ lấy chồng*, *Mưa bóng mây*...

Rời Thế Giới Trẻ, Ngọc Hùng có ngay việc quản lý tại một công ty truyền thông. Nhưng anh nói: "Tôi nhớ sân khấu lắm, vì hình như cuộc đời tôi sống ở sân khấu nhiều hơn ở nhà". Rồi anh quyết định thành lập điểm diễn cho riêng mình. "May có người bạn là doanh nhân rất yêu nghệ thuật bỏ vốn cho tôi hoàn thành cơ sở vật chất. Nếu không bị trục trặc thì chúng tôi đã khai trương rồi. Thôi, đành đổi địa chỉ khác, và bây giờ đang chờ một ít thủ tục cuối cùng, chứ mọi kế hoạch xây dựng đã xong. Xây dựng gọn nhẹ thôi, nhưng cũng khoảng 400 ghế, và bảo đảm kỹ thuật của sân khấu, ước tính 6 tỉ đồng. Hy vọng sang năm 2023 sẽ hoàn tất để TP.HCM có thêm một điểm diễn mới", anh tiết lộ.

Hoàng Kim

Vở *Mưa bóng mây* của đạo diễn Ngọc Hùng đoạt huy chương vàng Liên hoan Kịch nói toàn quốc 2021

ANH: H.K

Nhân chứng lịch sử Thân Văn Nhã

ANH: K.M.S

các con còn ở nhà mẹ, các con đã lợp lại cho mẹ mái ngói bị xô đổ chống dột, các con cũng dựng lại cho mẹ hàng rào bị đổ hòm giồng bão, các con lại còn gánh cho mẹ đầy một bể nước. Mẹ neo đơn một mình không ai đỡ đần khổ lắm. Các con là

những người lính Việt Nam tốt quá. Mẹ thương các con nhiều lắm. Thế là các con không được trở về quê hương đất nước của các con. Ông trời ơi sao ông bất công thế".

Mọi người trong buổi lễ không ai cầm được nước mắt!

"CHIẾN SĨ VIỆT NAM MỚI" THAM GIA CHIẾN DỊCH

Đó là ông Toshio Komaya, sinh tại Fu-kui (Nhật Bản). Năm 21 tuổi, ông bị phát xít Nhật điều động sang Việt Nam. Sau Cách mạng Tháng Tám 1945, ông tham gia Việt Minh và được đổi tên là Nguyễn Quang Thục. Ông trở thành "chiến sĩ Việt Nam mới".

Chiến đấu trong đội hình Liên khu Việt Bắc do Tư lệnh Lê Quảng Ba chỉ huy, do lập nhiều thành tích nên Toshio Komaya được tư lệnh cử tham gia Chiến dịch Thập Vạn Đại Sơn.

QUÂN TƯỚNG BẠT VÍA KINH HỒN

Sau trận Trúc Sơn là trận Mào Lềng, rồi trận Quán

Thoong, đây là một trận "tao ngộ chiến" giữa hai bên. Ông Nhã viết lại, vì trận đánh giáp lá cà nên trung đội "mác xung kích" phát huy tác dụng tối ưu, khi quân địch chưa kịp bóp cò súng thì đã bị lưỡi mác xuyên thủng bụng.

"Trận này làm quân Tưởng bạt vía kinh hồn - hồi ký của ông Thân Văn Nhã viết - Họ loan tin trong quân đội rằng "quân áo nâu nó không thêm dùng súng mà chỉ dùng mác, phải tránh thật xa nó ra. Nếu đã nhìn thấy nó thì mạng sống không còn nữa".

Tiếp tục hành quân, bộ đội tình nguyện Việt Nam đã giải phóng một vùng khá rộng lớn: Na Lương, Khâm Châu, Phòng Thành, Đông Hưng.

Trong hồi ký mang tên *Để*

nhớ một thời (NXB Quân đội Nhân dân, 2012), được sĩ Phùng Thị Sâm dành 30 trang kể lại hành trình "Theo chân bộ đội vượt Thập Vạn Đại Sơn". Bà còn làm thơ để ghi nhớ lại hành trình gian nan song rất đỗi tự hào khi làm nhiệm vụ quốc tế:

"Thập Vạn Đại Sơn qua rồi khó quên..."

*Trận Trúc Sơn cực kỳ gian nan
Đánh thắng quân địch muôn vàn khó khăn*

*Mào Lềng, Trường Thán,
Quán Thoong*

*Làng Đại Trúc và diệt địch trên
đường hành quân,*

*Cuối cùng vào chiếm Đông Hưng,
Quân Tưởng tháo chạy dân mình
reo vui*

*Căn cứ được mở rộng rồi, Việt -
Trung đoàn kết tình người bao
la..." (còn tiếp) ♡*

CHIẾC VÒNG VÀNG

BÙI ĐẾ YÊN (Bà Rịa-Vũng Tàu)

- Ai ve chai bán không? Ve chai đây!

Tiếng rao lọt thỏm giữa khu biệt thự liên kế đẹp nhất nhì thành phố. Bà Hoa vừa đạp xe vừa ngắm những căn nhà khang trang, muôn hình vạn trạng của khu Đại An, không khỏi thầm nhớ ra nơi này trước đó còn là một vùng sinh lầy mới được san lấp. Mà nói là mới, chứ hồi đó bà vừa sinh con Nhi, bây giờ nó đã hai mốt tuổi rồi còn gì. Nhớ đến con, lòng người mẹ lại xao động. Lấy chồng sớm, sinh con muộn. Con Nhi mới lên sáu thì bố đổ bệnh. Tiền của tích cóp sau đó theo ông xuống dưới cừu tuyến hết. Hai mẹ con bà theo người anh trai vào Nam lập nghiệp, làm đủ thứ nghề bưng bê, quét dọn. Được cái con bé ngoan ngoãn, nhanh nhẹn, phụ mẹ được nhiều việc. Hai mẹ con gom góp tiết kiệm mãi mới mua lại được một căn phòng trọ nhỏ. Dù nhà chỉ có giấy tay, vòn vện hai chục mét vuông nhưng ai cũng mừng cho hai mẹ con. Song hỷ lâm môn, vừa mua nhà xong, Nhi có giấy báo vào đại học. Mừng đó mà lo đó. Trăm khoản tiền chút ít đâu. Để có tiền cho con đi học trường tốt theo đúng khả năng và nguyện vọng

của nó, bà đã giấu con, bỏ nghề may nhàn nhả để theo nghề thu mua ve chai. Một công việc trông nhếch nhác và vất vả nhưng đổi lại thu nhập khá hơn. Nếu chịu khó, mỗi ngày bà cũng kiếm được một vài trăm, đủ chi dùng cho hai mẹ con.

Mười giờ trưa rồi. Giờ này ngày thường, nhiều người đi làm vắng hoặc bận chuẩn bị bữa trưa, có đi thêm cũng chẳng thu mua được gì nhiều. Nhưng hôm nay chủ nhật, người ta tranh thủ dọn nhà. Ngoài ra, tuần sau là đến hạn gửi tiền lên cho con nên bà Hoa cố thêm vài khu phố nữa dù hai cái sọt đằng sau đã lổm cổm những thùng bia cạc tông, báo cũ.

- Ve chai, chị ve chai!

Bà Hoa quay ngay xe lại. Một người phụ nữ chừng trạc tuổi bà, thân hình thanh nhẹ trong bộ đồ đen nền nã, nửa mặt giấu sau chiếc khẩu trang, đang ngoắc ngoắc tay gọi bà. Bà Hoa dựng xe vào sát vỉa hè. Căn biệt thự cũ, rộng rãi nấp sau giàn hoa giấy và cây lộc vừng to đến cả vòng tay. Nền nhà hơi bừa bộn. Tấm biển đề tên "Công ty xây dựng An Nguyên" còn

để trên bàn nên bà Hoa đoán chừng gia đình họ mới dọn tới. Bà nhanh nhẹn giúp người phụ nữ quét dọn và sắp xếp lại đồ dùng trong phòng. Người phụ nữ cũng phụ giúp bà bê những bao tải đồ phế liệu ra ngoài xe. Xong việc, bà Hoa lấy ra mấy chục ngàn gọi là có để trả cho chủ nhà nhưng người phụ nữ lắc đầu không nhận, còn đưa thêm cho bà hai trăm ngàn, gọi là công dọn dẹp. Chị còn dặn bà: "Nhà tôi neo người, chồng và con trai thường xuyên đi công tác xa, thỉnh thoảng chị ghé gom bớt đồ cũ giúp tôi". Bà Hoa cảm ơn người phụ nữ rồi chất đống đồ ve chai nặng cả tạ lên chiếc xe "Thạch Sanh", ngật ngưỡng đạp về. Trưa nắng, xe nặng nhưng bà không thấy mệt. Món hời vào giờ chót và nhất là thái độ tử tế của người chủ nhà khiến bà cảm thấy vui vui.

Vậy là chỉ mai, mốt, bà sẽ có đủ ba triệu để gửi cho con Nhi chi tiêu tháng này.

Ăn trưa xong, chả kịp nghỉ ngơi, bà Hoa đã vội mở các bao tải để phân loại ve chai. Đầu tiên là thùng vỏ lon bia, sau đó là chai nhựa, sắt thép rồi giấy vụn và nhiều nhất là những bao tải sách cũ. Những cuốn sách dày, mỏng nhàu nát, giấy đã đen lại còn bị mối một căn này, ngày xưa hẳn đã được nâng niu, lật giở nhiều lần. Bây giờ sách in nhiều quá nên không chỉ có sách cũ mới bị cân ký bán ve chai. Tiếc cũng chẳng có chỗ giữ. Bà Hoa tần ngần vuốt vuốt mấy cuốn sách, vẫn quyết định xếp những cuốn được đóng bìa cẩn thận hơn sang một bên. Bao giờ con Nhi về, nó sẽ đọc và lọc lại giúp bà. Biết đâu lại có những cuốn có giá trị. Từ bé nó đã là đứa ham đọc. Là sinh viên

trường Báo chí, nó rất xót xa khi thấy những cuốn sách mới bị đôn chung vào với mớ giấy vụn, bán cho chủ vựa ve chai, mỗi ký ba ngàn đồng. Đang hình dung ra vẻ mặt rạng rỡ của con khi đọc được cuốn sách quý, bà Hoa bỗng phát hiện trong một cuốn sách dày, cũ có cái gì đó hơi cộm lên. Bà mở ra và nhìn thấy một chiếc túi ni lông nhỏ. Mở chiếc túi ra, bà Hoa giật mình: trong túi là một chiếc vòng vàng nhỏ. Một chiếc vòng vàng sáng bóng, sang trọng. Bà đưa lên miệng cắn thử. Chắc là vàng thật. Ấy là bà đoán thế chứ từ nhỏ đến giờ, bà mới chỉ cầm đến vàng có một lần nhân ngày cưới. Chiếc nhẫn vàng của mẹ chồng cho ngày đó, chỉ ba năm sau đã phải bán để lo thuốc men cho bà cụ. Từ đó tới giờ, bà chả bao giờ được sờ đến vàng lần nữa

MINH HỌA: TUẤN ANH

Qua miền bão giông

DƯƠNG GIANG CHÂU (Hưng Yên)

1 Diệp Quỳnh lặng lẽ ngồi trong quán cà phê đối diện, thay vì ngồi trong quán quen Hương Phố cùng chàng Phó tổng giám đốc công ty như mọi lần. Cô kéo khẩu trang chạm mắt, nhìn về phía bên kia. Người đàn ông cao ráo đẹp trai xuất hiện. Anh mỉm cười thân thiện chào cô nhân viên, gọi cà phê, rồi dáo dác kiếm tìm.

Năm, mười, mười lăm, hai mươi phút trôi qua. Người đàn ông giờ tay nhìn chiếc đồng hồ, ngó điện thoại, rồi đưa lên tai gọi. Cô đã kịp chặn số, "lố" anh khỏi Facebook, Zalo trước khi lựa chọn ngồi ở bên kia quán. Gương mặt anh chờ đợi, mong ngóng, rồi chán nản, bực bội, sầm lại đến khó coi. Chưa bao giờ Quỳnh thấy gương mặt cô đã từng thương đã sắc màu đến thế. Một chút nhói lòng. Rồi, cô quả quyết: "Mình có thể tìm việc khác, sẽ không sao!". Đoạn, cô mở máy tính ra, gõ từng

dòng chữ gửi cho anh.

"Anh! Em xin lỗi vì không đến gặp anh như đã hẹn. Cảm ơn anh vì đã thương em. Nhưng em không thể bước chân qua ranh giới ấy. Nhất là khi tết đã cận kề..."

Anh đã bước đến cuộc đời em, khi em đau buồn và cô đơn nhất. Anh đã đến khi cuộc hôn nhân của em chênh vênh bên bờ vực thẳm. Anh đã đến. Như ông Bụt, ông Tiên bế bổng em lên khỏi vùng tối ưu phiền... Em thực sự cảm động và biết ơn anh vì tất cả.

Bốn tháng qua. Hôm đầu tiên khoác ba lô rời khỏi nhà, đến khu cư xá của công ty để cách ly, thực hiện "bốn tại chỗ" để phòng chống dịch, phải thú nhận là em... vui lắm. Đó là cơ hội em không phải nhìn thấy người chồng bội bạc. Em vui, vì hẳn sẽ phải thay em làm tất cả việc nhà. Điều mà trước đây, hẳn gần như chưa bao giờ đụng

tới, và nếu có, thì cũng chỉ như một sự ban ơn. Em vui, vì hẳn không thể nhậu nhẹt, tiệc tùng, quán xá. Em vui, vì hẳn mất việc, phải ngửa tay xin em từng đồng - cho hẳn hiểu thế nào là lệ thuộc.

Em càng vui hơn khi đó là cơ hội để chúng ta gặp nhau. Dù thâm sâu, em rất nhớ các con mình.

Có anh, em mạnh mẽ và hạnh phúc. Kệ ngoài kia Covid điên cuồng. Bao nhiêu F0, bao người vĩnh viễn không trở lại. Buồn. Lo. Tuyệt vọng. Quay quắt nhớ con. Em đã quên tất cả.

Nhưng Covid không cho em toại nguyện.

Chồng em và hai đứa nhỏ dính F0. Gia đình em chính thức xé tan từ đó. Tường tượng cảnh cha con dật diểu nhau vào viện, tìm em thất lại.

Em không thể đến thăm họ, dù xót đến quận lòng. Khi đó, sợ em suy sụp, tối nào chồng cũng

gọi video cho em, cho các con gặp mẹ và không quên dặn đi dặn lại: "Cứ yên tâm làm việc, giữ gìn sức khỏe, các con đã có anh". Chồng em như trở thành con người khác. Anh ấy thường xuyên dõi theo diễn biến dịch bệnh của công ty chúng ta, xem có ai dương tính hay không. Anh ấy hốt hoảng gọi cho em, rằng xương của em đã có F0 rồi, nhắc em phải ăn uống giữ gìn... mà quên rằng bản thân anh ấy đang điều trị, đang gồng mình chiến đấu với tử thần, phải vất vả chăm sóc các con...

Sợ em nhớ con, anh ấy gửi cho em cơ man nào là ảnh, video. Khi anh ấy buộc tóc cho con gái út khéo léo, gọn gàng, lúc anh ấy bê bát bón cho con từng thìa cháo...

Anh biết không? Có hôm con gái em quấy sốt, nó nhớ mẹ vật vã chạy khắp căn phòng. Chạy chán, nó đầm ba thù thụp, khóc gào. Ba nó quẩn chân làm vấy, múa

may cho con quên cơn đau, quên cơn nhớ mẹ. Nhìn video ấy, tự nhiên em ứa nước mắt. Hình như không phải chỉ vì thương con...

Em đã dần nhận ra sự ích kỷ của mình. Khi tối tối, em vẫn vui vì nhìn thấy anh hoặc nhắn cho anh. Em vẫn liên lạc với anh, mà tự nhiên chẳng còn hào hứng nữa. Tìm em thốn thức trở lại. Mơ hồ...

Anh vẫn quan tâm từng chút, và tinh tế nhận ra điều đối khác ở em. Anh càng bao dung và thương em hơn. Em trân trọng biết bao điều đó.

Nhưng anh biết không? Một buổi tối vừa gặp anh xong, em trở về phòng. Điện thoại sáng, em lần xem tin nhắn. Là cậu con trai lớn gửi cho em. Một bức tranh đầy đủ thành viên gia đình, đang ngồi quây quần bên nhau trong mâm cơm. Ngoài khung cửa là muôn ngàn pháo hoa rực rỡ. Con nói, chỉ mong tết đến để cả nhà được đoàn tụ bên nhau, được về quê

nên cần thì cần, bà cũng đâu thể phân biệt vàng thật, vàng giả. Bà Hoa nhắc nhắc chiếc vòng. Nó khá nặng. Nếu là thật, chắc nó đắt lắm. Nhưng sao vàng thật lại có thể nằm trong đó chứ. Suy nghĩ một chút, bà đem chiếc vòng vàng sang nhà chị Lan hàng xóm thân thiết. Chị xem qua, rồi bảo “Vàng thật. Chắc phải hơn hai chỉ, rẻ cũng phải hơn chục triệu đồng. Chúc mừng chị, phát tài thế này phải khao to đấy”. Bà Hoa cười gượng gạo. Đúng là có lần bà đi gom ve chai, nhặt được phong bì chưa bóc, tự nhiên có được triệu bạc nên bà đi mua cả chục ký chôm chôm về đãi hết bà con xóm. Nhưng lần ấy bà đâu có biết tiền đó của ai, còn bây giờ... Bà trả chiếc vòng vào trong túi. Ý nghĩ thoáng qua, chiếc vòng vàng quý giá này nếu bán đi có khi đủ để lo tiền học phí cho con Nhi cả năm trời, mà mình nhặt được chứ có trộm cắp gì đâu. Nhà người ta giàu thế, chưa kể chiếc túi bị kẹp lâu đến mức gần như dính vào cuốn sách đã bị mối ăn mất mấy phần, có khi chủ nhà cũng chả biết đến sự tồn tại của nó nữa. Thế nhưng hình ảnh người đàn bà tốt bụng đã cho đồ ve chai lại còn giúp mang chúng ra xe lúc trưa khiến bà quyết định quay trở lại, bấm chuông căn biệt thự.

Vẫn là người phụ nữ lúc trưa ra mở cửa. Chị đã cởi bỏ khẩu trang để lộ khuôn mặt đẹp, thanh nhã rất tương xứng với đáng người. Dù hơi ngạc nhiên khi nhận ra bà Hoa nhưng chị vẫn tươi cười mời bà vào nhà.

Bà Hoa đưa chiếc vòng ra, lúng búng giải thích về chuyện có được nó. Người phụ nữ lặng đi một lát. Sau đó chị dùng cả hai tay ôm lấy tay bà Hoa. Những giọt nước mắt nhẹ nhàng lăn trên khuôn mặt đẹp đã có những vết chân chim của chị. Sau một lúc bớt xúc động, chị lau nước mắt, nói mình tên An và kể về lai lịch chiếc vòng.

Vào giữa thập niên sáu mươi của thế kỷ trước, ở gần ngã tư Hàng Xanh Sài Gòn, có một tiệm sách báo nhỏ. Chủ tiệm có một cô con gái rất xinh, sau giờ tan học cô thường ra tiệm phụ cha mẹ bán sách. Một chàng sinh viên văn khoa đáng nể nhà lịch thiệp hay canh giờ cô con gái ở đó để ghé tiệm thuê sách đọc. Trai tài gái sắc, từ là khách, họ chuyển sang là bạn, rồi yêu. Tình yêu vừa chớm thì chàng trai bị bắt vì tham gia phong trào sinh viên xuống đường. Nhờ gia đình khá giả, bỏ ra nhiều tiền chạy chọt nên chàng được thả. Sau đó chàng bị cha mẹ quản thúc tại nhà. Chiếc vòng vàng là món quà đính ước chàng trai gửi cô gái trước ngày trốn nhà lên bưng. Nhưng người liên lạc giúp chàng bị theo dõi, khám xét nên lá thư và cuốn sách có kèm vật đính ước đã bị thất lạc...

Tết Mậu Thân năm 1968, chàng trai trong đoàn quân giải phóng Sài Gòn đã trở về tìm cô gái. Họ chỉ kịp sống với nhau một ngày đêm trọn vẹn rồi chàng trai lại phải ra đi. Khi chia tay, chàng hỏi về chiếc vòng đính ước nhưng cô gái không biết gì về nó cả. Chàng hứa sẽ tặng cô

chiếc vòng khác vào ngày đất nước thống nhất, nhưng anh đã ra đi không bao giờ trở lại. Một mình cô gái với mầm sống đang tượng hình trong mình phải đối phó với bao biến cố xảy ra trong thời tao loạn, cũng không có thời gian tìm kiếm chiếc vòng thất lạc...

Người phụ nữ nghẹn ngào kể tiếp:

- Cô gái ấy là má tôi. Người thanh niên đó là ba tôi. Cho đến năm ngoài, trước lúc mất, má tôi vẫn nhắc tới chiếc vòng vàng có khắc hai chữ T - H lồng tên hai người. Vợ chồng tôi đã cố gắng tìm kiếm món kỷ vật đó theo lời trăng trối của má. Thế nhưng thời gian qua quá lâu, không có manh mối rõ ràng nên chúng tôi cũng đành bỏ cuộc. Ai ngờ nó lại nằm trong sổ sách cũ của người thân ba gửi cho má mà may mắn tôi đã giữ lại sau mấy lần chuyển nhà. Thật tình bao năm qua, chúng tôi đã gần như coi chiếc vòng vàng ấy là câu chuyện trong trí tưởng tượng của má. Vậy mà giờ đây, nhờ chị, nó lại hiện hữu như một phép màu. Chúng tôi thật lòng không biết đền đáp chị như thế nào. Thôi thì cũng là cái duyên, xin chị hãy cho tôi được quan tâm lo lắng cho chị như người thân trong gia đình.

Trong ngày đám cưới của con trai, bà An đeo chiếc vòng vàng vào tay Nhi, xúc động nói:

- Đây là kỷ vật của ông bà nội con để lại. Nó đã bị thất lạc suốt hơn nửa thế kỷ, trước khi được mẹ con tìm thấy. Bây giờ mẹ giao nó lại cho con. Chúc cho hai con trăm năm hạnh phúc! ♡

thăm ông bà nội ngoại. Em hỏi, sao trong viện mà con vẽ được. Con bảo ba đã cẩn thận chuẩn bị cho con mọi thứ, ba sợ con buồn nên đem theo màu và giấy vẽ cho con. Em ghen lại. Đêm đó, em không sao chợp mắt...

Tất cả những điều này em chưa từng thú nhận với anh. Nhưng hôm nay em phải nói. Bởi, đó là cách duy nhất để em thấy lòng bình an anh ạ.

Và chuyện vẫn chưa dừng lại. Khi anh nhận tin cầu hôn em, anh nói sẽ dẫn em sang Hàn Quốc ra mắt gia đình vào dịp

tết, em hoảng sợ. Em không biết nữa, em òa khóc nức nở, như sắp mất đi một thứ gì.

Anh nói sẽ đợi em. Nhưng cũng từ hôm đó, em ngại gặp anh. Cuộc gọi để nhờ vả bao tin không trả lời.

Cho đến một ngày. Em nhận được tin cô bạn thân qua đời vì Covid. Em muốn vùng chạy ra ngoài cư xá, ào đến với nó mà không thể. Nhìn khuôn mặt thất thần của chồng bạn, nhìn hai đứa con bạn ngác ngơ qua điện thoại, em bàng hoàng. Đứa con thứ ba của nó còn đỏ hỏn trên tay, chưa

đầy tháng, đang gửi bên hàng xóm. Từ khi nó dương tính vào viện sinh đến nay, mẹ con còn chưa được thấy mặt nhau. Nó đã nhắn cho chồng tin cuối cùng trước khi kiệt sức: “Em mệt rồi. Anh ở lại nuôi dạy các con. Kiếp sau mình sẽ mãi là chồng vợ”.

Em không thở được. Em đang ở đâu? Chúng ta đang ở đâu thế này? Em sợ hãi. Hốt hoảng. Thất tim khi nghĩ đến điều xấu nhất. Không! Không! Em nhất định phải tin, nhất định phải kiên cường.

Những ngày sau, em chủ động gọi cho anh xã bất cứ khi nào. Em nhắn tin cho anh ấy như thể hôm đó là ngày cuối. Không biết có phải vì thế hay không, mà thật diệu kỳ, cả ba cha con cùng được ra viện sau hai mươi tám ngày điều trị. Em trút được tảng đá khổng lồ đè nặng trong tim.

Rồi anh lại đến. Nhưng em đã khước từ.

Em thành thực xin lỗi nếu làm anh thương tổn. Em viết những dòng này để giải bày. Em tin rồi anh sẽ hiểu, như anh từng

thấu cảm và bao dung em.

Ngày lúc này, anh biết không, anh xã em gửi ảnh. Anh ấy nhìn không biết vì sao cây mai lại bung vàng. Anh ấy đã tuốt lá đợi tết, mà nó không chịu đợi. Rồi rít, con trai em cũng gọi video: “Mẹ ơi, bức tranh con vẽ trong bệnh viện. Bức tranh con gửi mẹ xem hôm bữa đã giành giải nhất trong một cuộc thi về Tết Yêu thương mẹ à!”.

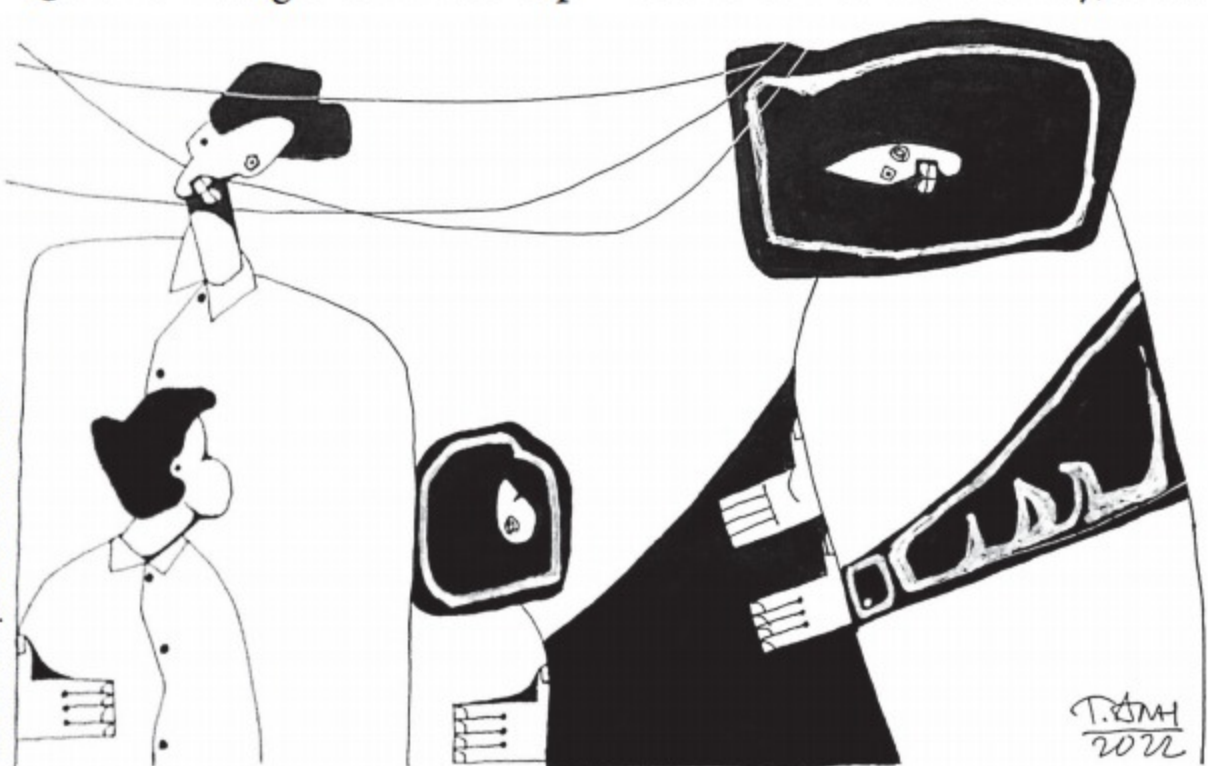
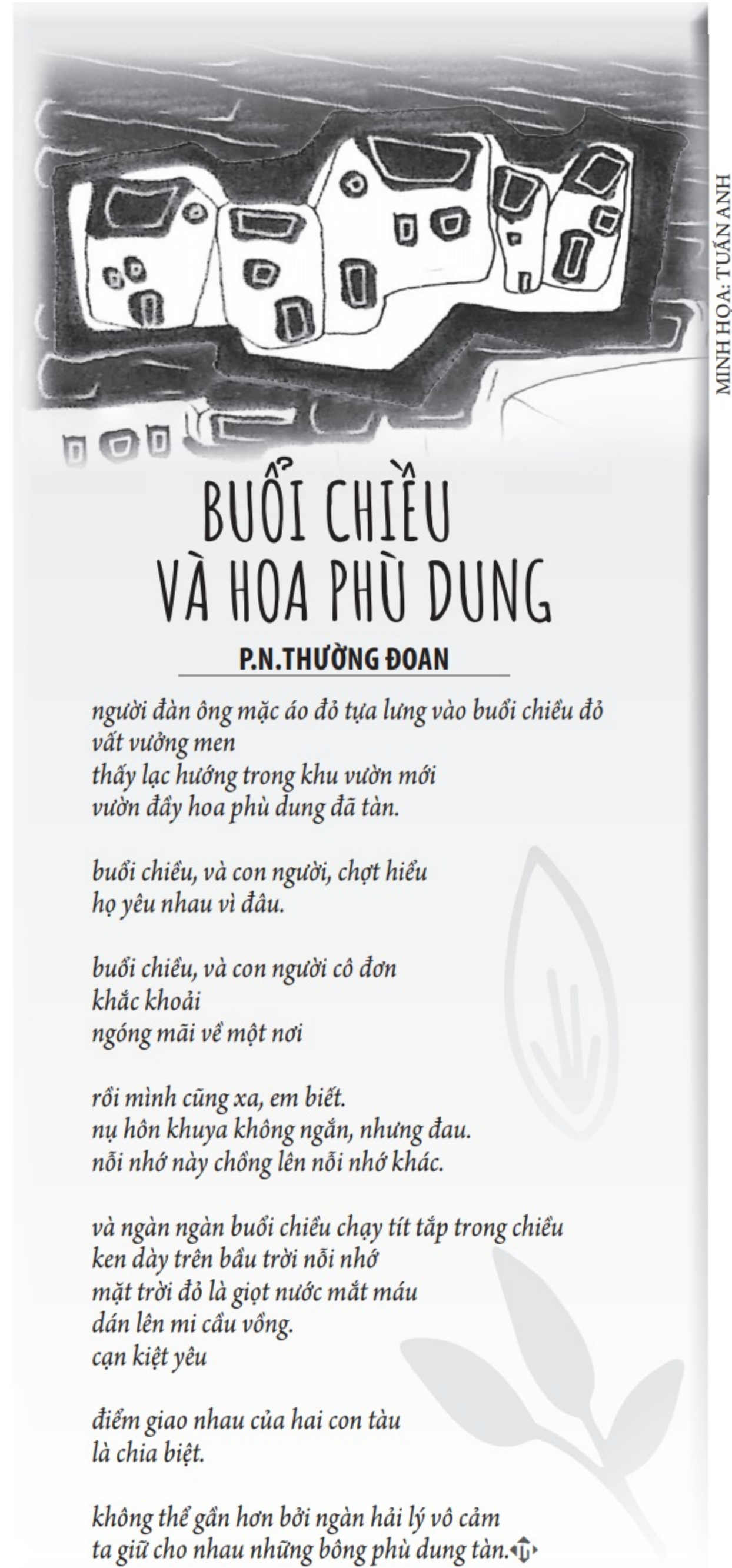
Thế đó anh, tai em ù đi, chỉ thấy mai vàng và bức tranh “Đoàn viên” phía trước...

2 Sau nghỉ tết, Quỳnh sợ hãi nghĩ tới ngày trở lại công ty. Cô đã in sẵn đơn xin thôi việc, sẽ nghỉ hẳn nếu chạm vào ánh mắt điên cuồng, giận dữ của người đàn ông ngoại quốc. Nhưng không, anh ấy đã rời đi không một lời chào.

Quỳnh mở mail loát thư sau cả một tuần nghỉ dài. Là thư của anh. Mới hôm qua. Cô đọc:

“... Em, anh xin lỗi vì đã dối lừa. Thực ra, anh đã có vợ con ở quê nhà, chỉ là muốn thử thách em nên anh đã dựng chuyện đón em sang đó. Đúng là anh đã thích em, đã hạnh phúc khi thấy em, được quan tâm, chăm chút cho em. Nhưng em - chính em đã giúp anh bừng ngộ. Anh cũng không thể nào bước qua được những miền bão giông. Anh sẽ không trở lại, mà lo làm nốt thủ tục để về bên này sống với gia đình. Em hạnh phúc nhé! Anh tin ở em! Cảm ơn vì em đã đến và đã đi qua cuộc đời anh...”.

Quỳnh cầm điện thoại lên. Tân ngần một lát. Cô xóa chặn cuộc gọi, và xóa chặn Facebook, Zalo. ♡

QUỲ HIỀN (thực hiện)

GS PHAN THÀNH NAM

Hành trình từ miền quê “hoa vàng trên cỏ xanh” ra thế giới

GS Phan Thành Nam giảng bài tại trường hè 2022 Viện Nghiên cứu cao cấp về toán

ẢNH: QUANG HUY

Giáo sư Phan Thành Nam, 37 tuổi, sinh ở Phú Yên, miền đất gần đây nổi tiếng nhờ bộ phim *Tôi thấy hoa vàng trên cỏ xanh*. Sau khi tốt nghiệp ngành toán Trường ĐH Khoa học tự nhiên, ĐH Quốc gia TP.HCM, anh sang Pháp học thạc sĩ, rồi sang Đan Mạch làm tiến sĩ, nghiên cứu sau tiến sĩ ở Pháp, Áo, Czech. Từ năm 2017 đến nay, anh là giáo sư của ĐH Ludwig Maximilian Munich, Đức.

Năm 2020, giáo sư (GS) Phan Thành Nam là một trong 10 nhà khoa học được nhận giải thưởng chính thức của Hội toán học châu Âu EMS (4 năm trao một lần). Đây là một giải thưởng danh giá sau giải thưởng Fields của Hội toán học thế giới. Đến nay, GS Phan Thành Nam là người Việt đầu tiên được trao giải thưởng EMS.

Trở về VN làm việc với cộng đồng toán học trong nước nhân kỳ hè 2022, GS Phan Thành Nam đã dành cho Báo Thanh Niên cuộc chuyện trò sâu sắc.

NHÀ TOÁN HỌC GIỎI VĂN, YẾU VẬT LÝ

Anh nghĩ gì khi được giải EMS?

Khi được thông báo mình sẽ được nhận giải thưởng EMS, tôi rất bất ngờ vì trước đó không hình dung có ngày mình lại được một giải thưởng uy tín như thế. Năm 2012, GS đang hướng dẫn postdoc (nghiên cứu sau tiến sĩ) của tôi là anh Mathieu Lewin được giải thưởng EMS. Lúc đó tôi vui lắm, vì được làm học trò của một người giỏi như thế.

Đây là một giải thưởng dành cho người trẻ (từ 35 tuổi trở xuống), nên việc nhận được giải

thường giúp tôi hiểu là mình đang đi đúng hướng, chứ không xem đó là đỉnh cao ngay cả với sự nghiệp của chính mình.

Việc anh trở thành một nhà toán học hẳn cũng tự nhiên như phần lớn nhà toán học khác, hồi bé học giỏi toán, đạt nhiều thành tích trong các kỳ thi học sinh giỏi toán...?

Điều này vừa đúng, vừa không đúng. Hồi lớp 5 tôi được giải trong kỳ thi học sinh giỏi tỉnh môn toán, lên lớp 6 được vào lớp chuyên toán. Nhưng sau đó, Bộ GD-ĐT bỏ mô hình trường chuyên cấp THCS, nên lên lớp 7 tôi lại là học sinh trường thường. Tôi thích nhiều môn học. Thậm chí năm lớp 9 tôi còn được chọn đi thi học sinh giỏi văn, đạt giải nhì cấp tỉnh. Cuối năm lớp 9, tôi đọc một cuốn sách tên là *Các nhà vật lý đi tiên phong* làm tôi rất thích vật lý, tuy nhiên trong sách có viết rằng để hiểu vật lý thì phải giỏi toán. Vì thế, vào cấp 3 tôi chọn thi lớp chuyên toán ở Trường THPT chuyên Lương Văn Chánh.

Nhờ năm lớp 11 được giải nhì học sinh giỏi quốc gia môn toán nên tôi được tuyển thẳng vào ĐH. Lúc đó, tôi có nhiều lựa chọn. Ngành CNTT của Trường

ĐH Bách khoa TP.HCM là ngành thời thượng. Các trường y được cũng là mục tiêu phấn đấu của nhiều bạn học sinh giỏi. Còn Khoa toán tin Trường ĐH Khoa học tự nhiên, ĐH Quốc gia TP.HCM, có điểm chuẩn rất thấp, khoảng 15 điểm/3 môn là đỗ. Tuy nhiên, tôi chẳng bận tâm, vì thích toán quá rồi, cứ được học toán tiếp là tôi học. Khi chọn học toán tiếp ở ĐH, tôi cũng không lường tượng con đường mà mình sẽ bước chân vào sẽ như thế nào. Tôi chỉ nghĩ là ít nhất có thể nó sẽ giúp mình trở thành giáo viên dạy toán, mà như thế cũng tốt. Thời đó, sinh viên tốt nghiệp các ngành khoa học cơ bản mà có chứng chỉ sư phạm cũng được dạy phổ thông.

Không ngờ đó là một quyết định sáng suốt. Vì khi vào học ĐH tôi rất may mắn gặp được các thầy giỏi, tâm huyết. Thầy này giúp tôi đến với thầy khác, nhờ thế mà hành trình tôi đến với toán học khá suôn sẻ.

HÀNH TRÌNH MAY MẮN

Thầy này giúp anh đến với thầy khác như thế nào?

Tôi vào Khoa toán tin thì được học với thầy Dương Minh Đức. Thấy Đức là người sáng lập chương trình cử nhân tài năng, nên dành rất nhiều thời gian cho chúng tôi. Thấy Đức là người giới thiệu tôi với thầy Đặng Đức Trọng để thầy Trọng hướng dẫn tôi làm luận văn tốt nghiệp (trước đó thầy Trọng cũng đã dạy tôi nhiều môn). Thấy Trọng lại kết nối tôi với thầy Alain Phạm Ngọc Định (con trai cố Bộ trưởng Phạm Ngọc Thạch) bên

Pháp. Tôi sang Pháp học thạc sĩ, được thầy Định hướng dẫn luận văn, rồi thầy Định giúp tôi tìm các học bổng tiến sĩ.

Tôi học tiến sĩ tại ĐH Copenhagen, Đan Mạch, dưới sự hướng dẫn của GS Jan Philip Solovej. Tôi tự tìm thấy, nhưng trước khi quyết định nhận tôi, GS Solovej cũng đã liên hệ với thầy Định, được nghe thầy Định có những nhận xét tích cực về tôi.

Việc được theo học GS Solovej lại là một may mắn tiếp theo của tôi. GS là một nhà khoa học có uy tín, sắp tới sẽ là Chủ tịch Hội toán học châu Âu. Thầy rất có kỹ năng sư phạm, giúp tôi từ một người không biết gì về toán lý lượng tử có thể tiếp cận những hướng nghiên cứu thời sự trong lĩnh vực này.

Các thầy ở Trường ĐH Khoa học tự nhiên, ĐH Quốc gia TP.HCM, cho biết mỗi lần có dịp về nước là anh lại nhiệt tình tham gia các hoạt động chuyên môn ở trường cũ. Vậy anh có nghĩ rằng việc được một giải thưởng danh giá sẽ giúp anh có nhiều cơ hội để đóng góp cho cộng đồng toán học trong nước?

Tôi nhớ trước đây khi được giải thưởng Fields, anh Ngô Bảo Châu trả lời phỏng vấn là mình đã phân vân có nên nhận giải hay không, vì sau khi nhận giải thưởng thì phải có trách nhiệm đóng góp lớn hơn cho cộng

đồng. Tất nhiên, giải thưởng Fields của anh Châu là một đẳng cấp khác, nhưng tôi cũng đồng tình với cách nghĩ của anh Châu về trách nhiệm với cộng đồng của những nhà khoa học. Thậm chí, tôi đã nghĩ về điều này từ trước, chứ không phải đến lúc nhận giải thưởng EMS rồi mới nghĩ tới. Nhưng giải thưởng đã mang đến cho tôi một uy tín khoa học nhất định, nên những việc tôi làm sẽ được cộng đồng tin tưởng hơn.

Sau khi được giải, tôi đã có nhiều dự định hoạt động tại VN trong các năm 2020 - 2021. Nhưng do dịch Covid-19 nên mãi tới hè này tôi mới về nước được. Lần này tôi tham gia được nhiều hoạt động, chủ yếu là ở Hà Nội. Tôi cùng anh Nguyễn Trọng Toán (GS ở ĐH bang Pennsylvania, Mỹ) tổ chức một trường hè bên Viện Nghiên cứu cao cấp về toán (nơi GS Ngô Bảo Châu là Giám đốc khoa học), tham gia một trường hè khác của nhóm PGS Ngô Quốc Anh (Trường ĐH Khoa học tự nhiên, ĐH Quốc gia Hà Nội), tham gia một hội thảo kéo dài gần tuần lễ của GS Đinh Nho Hào bên Viện toán học VN...

Nhưng về lâu dài tôi sẽ chú trọng hơn tới công tác đào tạo. Tôi sẽ cùng với các đồng nghiệp trong nước phát triển một mạng lưới đào tạo sinh viên theo phương thức song song, chẳng hạn như tôi sẽ cùng đồng nghiệp tham gia giảng dạy một môn học.

Hoặc 2 thầy, một trong nước, một ở nước ngoài, cùng hướng dẫn một sinh viên. Những đóng góp cụ thể như thế sẽ có hiệu quả lâu dài. Chứ nếu chỉ giảng bài ở hội nghị, hoặc trao đổi ở seminar, thì có thể mang lại sự thú vị nhất thời cho các bạn trẻ, nhưng rồi các bạn ấy cũng sẽ quên. Còn nếu tổ chức được một lớp học, đầu ít người tham gia (khoảng 5 - 7 bạn), hoặc hướng dẫn 1 - 2 sinh viên viết luận văn ĐH hoặc thạc sĩ, thì sẽ có tác dụng tốt hơn cho tương lai.

“TÔI CÓ CÁI NHÌN RẤT LẠC QUAN VỀ TOÁN HỌC VN”

Lần về VN này, anh có đánh giá hay cảm nhận như thế nào về tình hình nghiên cứu toán học trong nước?

Tôi bất ngờ trước sự say mê học hỏi của các bạn trẻ. Buổi sáng họ nghe chúng tôi giảng bài, buổi chiều vẫn ngồi ngay tại lớp làm bài tập. Rất vui là chúng tôi đã tổ chức được các hoạt động có sự tương tác tích cực, giúp cho việc rút ngắn khoảng cách giữa thầy và trò, giữa thế hệ trước với thế hệ sau. Rồi tôi cũng có cơ hội tiếp xúc với nhiều nhóm nghiên cứu trẻ, như nhóm của anh Ngô Quốc Anh, Trịnh Viết Được (đều ở Trường ĐH Khoa học tự nhiên, ĐH Quốc gia Hà Nội), Nguyễn Văn Hoàng (Trường ĐH FPT) ... khiến tôi có cái nhìn rất lạc quan về toán học VN. Hoặc khi dự hội thảo của GS Đinh Nho Hào, tôi ngạc nhiên vì chất lượng các báo cáo rất cao, ngang tầm chất lượng các hội thảo đẳng cấp quốc tế. Điều đặc biệt là hội thảo có nhiều báo cáo của các bạn trẻ.

Cảm nhận chủ quan là như thế. Còn nhìn vào công bố của các nhà toán học trong nước, trong đó nhiều người trẻ, về hướng đi cũng như về chất lượng của các nghiên cứu đó, thì sự lạc quan của tôi là có căn cứ. Nó khác hẳn với cách đây 10 năm. Hồi đó, những nhà toán học tên tuổi của VN rất lo lắng về thế hệ nhà toán học kế cận. Nhưng giờ hẳn là họ đã có thể yên tâm.

GS Phan Thành Nam (hàng sau, thứ 5 từ phải qua), GS Nguyễn Trọng Toán (hàng sau, thứ 4, từ trái qua) và các sinh viên trường hè 2022 Viện Nghiên cứu cao cấp về toán

ẢNH: QUANG HUY

Theo anh, khoảng cách về trình độ giữa các nhà toán học trong nước và nước ngoài là như thế nào?

Tôi thấy gần như không còn khoảng cách đáng kể. Có một chuyện vui là lúc tôi ở Munich, đồng nghiệp của tôi là một người rất giỏi, sang phòng tôi hỏi có biết về 2 người Việt là tác giả của một công trình rất thú vị mà anh ta vừa đọc không. Từ trước tôi đã biết là nhóm Hà Nội này giỏi, nhưng khi nghe anh bạn hỏi thế tôi cũng rất vui, vì các bạn trong nước đã làm được những công trình gây sự chú ý với cộng đồng toán học nước ngoài.

Sự phát triển các chuyên ngành trong toán học ở VN không đồng đều. Có một số chuyên ngành, chẳng hạn như đại số, thì thực sự chúng ta mạnh. Một số chuyên ngành khác thì sự phát triển chậm hơn một chút. Nhưng về mặt bằng chung thì khoảng cách về trình độ giữa các nhà toán học VN với thế giới là không đáng kể. Vấn đề duy nhất là mình cần tập trung làm các bài toán quan trọng. Vẫn còn nhiều người đi vào những hướng nghiên cứu hơi nhỏ, không gây được sự chú ý của nước ngoài.

CẦN TRỞ THÀNH MỘT PHẦN CỦA TOÁN HỌC THẾ GIỚI

Các bạn trẻ cần phải biết thế giới ngày nay họ quan tâm cái gì, sau đó thật sự làm nghiêm túc thì mình hoàn toàn có khả năng làm được những công trình có ý nghĩa.

Anh có đề xuất gì để toán học VN đạt trình độ ngang bằng thế giới?

Cách đơn giản nhất để toán học VN đạt trình độ ngang bằng với toán học thế giới là tạo cơ chế khích lệ các nhà toán học làm việc, hỗ trợ họ để họ toàn tâm toàn ý làm nghiên cứu, theo các thông lệ quốc tế. Nước nào cũng vậy, các nhóm nghiên cứu cơ bản đều phải xin tài trợ của chính phủ. Hiện nay, VN có Quỹ Phát triển khoa học công nghệ quốc gia NAFOSTED, điều đó rất tốt. Nhưng cách tài trợ của NAFOSTED vẫn có những điểm chưa ổn, có thể làm tốt hơn.

Cụ thể, NAFOSTED thường tài trợ một đề tài trong khoảng 2 năm, với yêu cầu đầu ra là 1 hoặc

GS Phan Thành Nam với cúp giải thưởng EMS

ẢNH: NGUYỄN THỊ VÂN

2 công trình nghiên cứu đăng trên các tạp chí nằm trong danh mục tạp chí quốc tế uy tín. Tuy nhiên, trong toán học, những công trình quan trọng thường đòi hỏi sự tập trung nhiều năm, ngay quá trình gửi đăng cũng mất nhiều tháng tới cả năm. Điều này khiến nhiều người ưu tiên chọn làm những gì vừa phải để làm, miễn là đủ điều kiện nghiệm thu, thay vì nỗ lực để vươn tới những công trình gây được tiếng vang.

Ở các nước có nền khoa học phát triển, họ tài trợ trên nguyên tắc tin tưởng vào nhà khoa học, không đặt ra KPI bắt nhà khoa học phải hoàn thành. Họ cấp tài trợ trong một khoảng thời gian đủ lâu để nhà khoa học có thể làm được công trình “ra tầm ra

món”. Ít nhất thời gian đủ dài, đủ để đào tạo một tiến sĩ, tức khoảng 3 - 5 năm. Nhà khoa học không phải “hứa” là phải viết bao nhiêu bài báo, họ luôn làm tốt nhất trong khả năng có thể, vì nếu làm không tốt thì sẽ khó xin tài trợ lần sau. Trong điều kiện VN, tôi nghĩ ngoài những dự án thông thường thì nên có những dự án dài hạn hơn, nhiều tiền hơn, khích lệ nhà khoa học vươn tới tầm cao, thay vì đặt ra những định mức có tính định lượng, kiểu như “đếm bài rút tài trợ”, khiến cho nhà khoa học làm đối phó.

Có một vấn đề nữa, nhà nước nên xem lại việc phân bổ đầu tư cho nghiên cứu khoa học. VN nghèo, không thể đòi hỏi chi nhiều tiền cho khoa học như các nước phát triển; nhưng về tỷ trọng đầu tư thì nên tương xứng. Ví dụ, Quỹ DFG của Đức hàng năm chi cho khoa học số tiền tương ứng 0,1% GDP. Còn Quỹ NAFOSTED của ta, theo tôi biết mỗi năm chi tài trợ cho các nhà khoa học khoảng 300 tỉ đồng, dưới cả 0,01% GDP. Nghĩa là nếu đạt tới tỷ trọng xứng đáng, Quỹ NAFOSTED không chỉ phải tăng gấp đôi mà cần tăng gấp 10 lần, tức khoảng 3.000 tỉ đồng/năm. Nói tăng gấp 10 lần thì nghe thật ghê gớm, nhưng nếu so sánh với các khoản đầu tư khác ở VN thì 3.000 tỉ đồng là không lớn.

Đồng thời cần tăng cường sự kết nối giữa người làm toán trong nước với nước ngoài, đặc biệt là các nhà toán học người Việt. Hiện nay, chúng ta có một cộng đồng toán ở nước ngoài khá mạnh, ngoài các thế hệ đàn anh như GS Ngô Bảo Châu, GS Vũ Hà Văn ... thì còn có hàng loạt nhà toán học trên dưới 40 tuổi đã đạt được các vị trí chắc chắn ở những trường ĐH lớn. Khi được các nhà toán học ở nước ngoài cộng tác, chia sẻ các vấn đề, chia sẻ ý tưởng, cùng nhau giải quyết, thì toán học VN sẽ trở thành một phần của toán học thế giới như một lẽ tự nhiên.

Xin cảm ơn anh!

ẢNH: ĐH COPENHAGEN

CÓ NHỮNG CÔNG TRÌNH ĐÁNG CHÚ Ý

Phan Thành Nam đã có những công trình đáng chú ý về toán học của lĩnh vực vật lý lượng tử đa hạt (quantum many-body system), bao gồm hệ nguyên tử, phân tử cũng như các khí Bose và Fermi. Kết quả của anh liên quan đến sự cân bằng và tính chất động lực học của những hệ như vậy. Nhiều kết quả nổi tiếng trong lĩnh vực này là do công của Nam. Chúng bao gồm những đánh giá tốt nhất cho ion hóa cực đại của các nguyên tử và những hằng số của bất đẳng thức Lieb-Thirring nổi tiếng. Hơn nữa, Nam và các cộng sự đã phát triển một cách tiếp cận tổng quát để thiết lập giới hạn trường trung bình (mean-field limit) của khí Bose dựa trên định lý lượng tử de Finetti. Đây hiện là tiêu chuẩn vàng trong lĩnh vực này.

GS Jan Philip Solovej
(ĐH Copenhagen, Đan Mạch)

ẢNH: LAN ANH

CÓ Ý THỨC TRÁCH NHIỆM VỀ VIỆC PHÁT TRIỂN TOÁN HỌC VN

Phan Thành Nam trưởng thành từ chương trình đào tạo cử nhân tài năng toán do GS Dương Minh Đức lập ra. Trưởng thành từ chương trình có khoảng chục bạn, hiện nay đều trong khoảng trên dưới 40 tuổi, đều làm toán giải tích, và rất thành công. Nam là một trong những người xuất sắc nhất trong nhóm đó, đồng thời đạt được sự công nhận cao nhất trong cộng đồng toán học thế giới. Điều đáng mừng là Nam rất có ý thức trách nhiệm về việc tham gia đóng góp vào sự phát triển của toán học VN. Tôi rất hy vọng trong tương lai vai trò của Nam sẽ lớn hơn đối với sự phát triển toán học trong nước. Hiện giờ hướng nghiên cứu của Nam ở trong nước hầu như chưa có người làm. Nhưng Nam còn nhiều thời gian để đào tạo các bạn trẻ. Và điều quan trọng, như tôi nói ở trên, chúng ta còn nhiều bạn khác nữa cũng rất xuất sắc đang ở nước ngoài, họ đều rất tâm huyết, sẽ thường xuyên cùng Nam về làm việc cùng với các bạn trẻ trong nước, điều đó sẽ giúp cho toán học VN ngày càng phát triển hơn.

GS Ngô Bảo Châu (ĐH Chicago, Mỹ)

ẢNH: QUÝ HIỀN

ĐƯỢC NHẬN LÀM GIÁO SƯ Ở ĐỨC KHI MỚI 32 TUỔI LÀ HIẾM CÓ

Phan Thành Nam được nhận làm giáo sư tại ĐH Ludwig Maximilian Munich khi mới 32 tuổi là một sự kiện hiếm có ngay cả ở Đức, vì ĐH này là trường hàng đầu của Đức. Giải thưởng EMS mà Nam được nhận là một giải thưởng rất danh giá. Hầu hết các nhà toán học được giải thưởng EMS đều trở thành những nhà toán học lớn của thế giới. Có đến 3 trong 4 người được giải Fields năm nay đã được giải thưởng EMS: Maryna Viazovska (được trao giải năm 2020, cùng lần với Nam), Hugo Duminil-Copin và James Maynard (được trao giải năm 2016). Vừa rồi tôi vào Phú Yên nên cũng đã gặp Nam ở đó, Nam nói chuyện với tôi rất nhiều về toán học VN. Qua câu chuyện cho thấy Nam rất quan tâm đến việc cổ vũ toán học VN phát triển, nhất là trong các hướng nghiên cứu liên quan đến chuyên môn của Nam.

GS Ngô Việt Trung,
Chủ tịch Hội toán học Việt Nam

Cảm phục nghị lực của những học

NỮ VƯƠNG - LÊ THANH

15 tân sinh viên trong Chương trình Nghị lực mùa thi năm 2022 là những tấm gương đầy nghị lực vượt lên nghịch cảnh, viết tiếp ước mơ vào giảng đường đại học.

TRUYỀN ĐI NĂNG LƯỢNG TÍCH CỰC

Mẹ đã mất, nhưng nhớ mãi lời mẹ dạy về sự biết ơn và lòng sẻ chia, cậu học trò mồ côi từng ăn mì gói để nuôi ước mơ học ĐH, nay khi nhận được tiền bạn đọc Báo Thanh Niên đóng góp đã không ngần ngại san sẻ gần 100 triệu đồng cho những bạn có hoàn cảnh khó khăn khác.

Hành động rất đẹp thể hiện tinh thần tương thân, tương ái giúp đỡ nhau trong cuộc sống khó khăn của Nguyễn Phan Nguyên Trường, tân sinh viên (SV) Trường ĐH Tài chính - Marketing TP.HCM, khiến những ai có mặt trong chương trình trao học bổng Nghị lực mùa thi tại Báo Thanh Niên sáng 8.10 cũng phải rưng rưng vì cảm kích.

Trường mất ba từ khi học lớp 1, lên năm học lớp 8 thì mẹ cũng qua đời vì bệnh ung thư, từ đó Trường côi cút giữa cuộc đời, mỗi ngày lùi thui trong căn phòng trọ nhỏ, ăn mì gói nuôi ước mơ vào ĐH. Sau khi Báo Thanh Niên đăng bài viết về câu chuyện và nghị lực của Trường, em đã nhận được sự quan tâm và hỗ trợ từ rất nhiều mạnh thường quân, bạn đọc Báo Thanh Niên trên cả nước. Ngày hôm nay, trên sân khấu của chương trình trao học bổng Nghị lực mùa thi, cậu học trò mồ côi ấy, đã khiến nhiều người xúc động.

"Ngay từ khi còn nhỏ, mẹ đã

dạy cho em sự biết ơn và lòng sẻ chia, món quà này đến với em quá bất ngờ và em không thể nhận phần quà một mình mà em muốn chia sẻ, lan tỏa tình yêu thương này đến với những bạn cũng có hoàn cảnh giống như em. Mong đây là những phần quà tuy nhỏ nhưng sẽ giúp các bạn có thêm động lực và ý chí phấn đấu để bước tiếp trên chặng đường học vấn mà mình đã chọn", Trường chia sẻ.

"Em thấy mình thật may mắn vì em chưa từng nghĩ sẽ nhận được nhiều sự yêu thương, quan tâm của mọi người dành cho em nhiều như thế. Em đã từng sống trong đơn độc, kể từ khi ba mẹ mất, em trở nên thu mình hơn với thế giới bên ngoài, nhưng những món quà này đã tiếp thêm ngọn lửa sưởi ấm trái tim em, nên em thấy ấm áp vô cùng", Trường biết ơn mọi người.

Khi hỏi Trường về động lực để vươn lên mỗi ngày, những chia sẻ của Trường cũng truyền đi rất nhiều cảm hứng cho người trẻ: "Có 2 điều em luôn nghĩ tới mỗi khi mệt mỏi, một là niềm tin trong em, khi nhìn trái táo bị cắn dở thì em luôn nhìn phần nguyên thay vì phần khuyết, cũng giống như cuộc sống này, dù có đối xử với em bất công như thế nào, có khó khăn thế nào đi chăng nữa, em vẫn luôn nhìn bằng lăng kính lạc quan và tích cực nhất để cố gắng. Tuy em không thể thay đổi được quá khứ hay hiện tại, nhưng em luôn tin là mình có thể cố gắng để thay đổi được tương lai".

Động lực thứ 2 cũng là động lực lớn nhất của Trường là lời nói của mẹ trước khi mất: "Trước lúc mất mẹ đã nắm trên tay và bảo với em ước mơ lớn nhất của mẹ là nhìn thấy em được mặc chiếc áo cử nhân, cầm trên tấm bằng tốt nghiệp. Cả cuộc đời mẹ

Giao lưu với các tân sinh viên nghị lực mùa thi

ẢNH: NHẬT THỊNH

Đại diện Trường ĐH Văn Hiến cấp học bổng toàn phần cho 3 em trị giá 360 triệu đồng

không có ước mơ gì, nhưng cuối đời ước mơ lớn nhất của mẹ là dành cho em, chính từ đó mà em càng phải cố gắng hơn nữa, học thật tốt hơn nữa".

Ba mất vì đột quy, một mình mẹ gồng gánh bên xe hủ tiếu nuôi các con ăn học, dầu hoàn cảnh vô cùng khó khăn nhưng Phạm Ngọc Trâm, tân SV Trường ĐH Sài Gòn, vẫn luôn truyền đi sự lạc quan và nghị lực vươn lên rất đáng ngưỡng mộ.

Khi nhận được học bổng từ chương trình để viết tiếp ước mơ đời mình, Trâm đã hạnh phúc chia sẻ: "Em luôn cố gắng cười, vui vẻ để tiếp thêm niềm vui cho mẹ, để cho gia đình em luôn thấy được còn hy vọng vào tương lai, bởi vì còn rất nhiều người tốt bên cạnh và hỗ trợ mình. Em luôn tin vào điều đó và em cũng dùng chính cách đó để an ủi bản thân mình, giúp gia đình vượt qua mất mát. Và

ngày hôm nay, em đã nhận được sự hỗ trợ và yêu thương từ mọi người để có thể theo đuổi được việc học".

Vì gia cảnh quá khó khăn, Nguyễn Thiện Thanh, tân SV Trường ĐH KHTN TP.HCM, không giấu được cảm xúc đã bật khóc tại chương trình khi nhận được học bổng để tiếp tục sự học.

CẢM PHỤC NGHỊ LỰC CỦA NHỮNG HỌC TRÒ KHÓ KHĂN

Xúc động trước những câu chuyện của các gương nghị lực, anh Nguyễn Minh Triết, Bí thư T.Ư Đoàn, Chủ tịch T.Ư Hội SV VN, chia sẻ: "Chương trình mang lại rất nhiều cảm xúc, 15 bạn được trao học bổng hôm nay là 15 câu chuyện về nghị lực vượt qua khó khăn, có những câu chuyện rất xúc động. Có những bạn mồ côi cả cha lẫn mẹ từ rất nhỏ nhưng vẫn mang đến nguồn năng lượng tích cực và luôn phấn đấu nuôi ước mơ vào giảng đường ĐH".

Cảm động với nghị lực của tân sinh viên, các trường cam

Ngoài những phần hỗ trợ học phí trao tại chương trình học bổng Nghị lực mùa thi, các trường ĐH, CĐ cam kết sẽ đồng hành và theo sát suốt quá trình các tân sinh viên (SV) khó khăn theo học tại trường.

Chia sẻ về cảm xúc của mình sau chương trình, tiến sĩ Phạm Tấn Hạ, Phó hiệu trưởng Trường ĐH KHXH-NV TP.HCM, nói: "Khi nghe các bạn chia sẻ, mình cảm thấy tin tưởng các bạn có thể làm được những điều tốt đẹp hơn trong tương lai. Mặc dù con đường ở phía trước của các bạn còn rất dài nhưng trên hành

trình ấy tôi nghĩ luôn có những người tốt, chương trình hay như Báo Thanh Niên làm hôm nay, sẽ đồng hành, sẵn sàng giúp đỡ các bạn để hiện thực hóa ước mơ của

mình. Một chương trình quá ý nghĩa và thật sự cảm động".

Bà Huỳnh Thị Kiều Ngân, Giám đốc Trung tâm phát triển thành công SV Trường CĐ Sài

Gòn, khi biết về hoàn cảnh khó khăn của các tân SV tại chương trình, đã hết sức xúc động và khâm phục nghị lực của các em.

Bà Kiều Ngân khẳng định:

"Ngoài khoản học bổng toàn phần hôm nay, chúng tôi cam kết sẽ đồng hành cùng SV trong quá trình học tại trường. Cụ thể, nhà trường sẽ hỗ trợ tìm nhà trọ, giúp

Ngoài số tiền gần 1,2 tỉ đồng do bạn đọc Báo Thanh Niên đóng góp, các trường ĐH, CĐ tặng học bổng cho các em như sau:

1. Trường ĐH Văn Hiến cấp học bổng toàn phần cho 3 em trị giá 360 triệu đồng
2. Trường ĐH KHXH-NV TP.HCM cấp học bổng toàn phần cho 1 em trị giá gần 100 triệu đồng
3. Trường ĐH Công nghiệp TP.HCM cấp bổng 50% học phí cho 4 năm trị giá gần 70 triệu đồng
4. Trường ĐH Tài chính - Marketing hỗ trợ

- 1 máy tính xách tay cho 1 em trị giá 13 triệu đồng
5. Trường CĐ Sài Gòn cấp học bổng toàn phần cho 1 em trị giá 42 triệu đồng
6. Trường ĐH Sư phạm kỹ thuật TP.HCM cấp học bổng toàn phần cho 1 em trị giá 80 triệu đồng
7. Trường ĐH Tài nguyên và Môi trường TP.HCM cấp học bổng 1 học kỳ cho 1 em trị giá 7,5 triệu đồng (sau đó sẽ tiếp tục xét cấp các học kỳ tiếp theo)
8. Trường ĐH KHTN TP.HCM cấp học bổng

- 1 năm học cho 1 em trị giá 27 triệu đồng
9. Trường ĐH Thủ Dầu Một cấp học bổng 1 năm học cho 1 em trị giá 15 triệu đồng
10. Trường ĐH Sài Gòn cấp học bổng năm học thứ nhất trị giá 15 triệu đồng
11. Quỹ học bổng Hy Vọng cũng sẽ bảo trợ 4 năm học cho em Nguyễn Phan Nguyên Trường với số tiền trị giá 145.500.000 đồng
12. Facebooker Nguyễn Đỗ Trúc Phương trao số tiền 100.000.000 đồng cho em Nguyễn Phan Nguyên Trường.

trò khó khăn

Anh Nguyễn Minh Triết, Bí thư T.Ư Đoàn, Chủ tịch T.Ư Hội SV Việt Nam, tặng học bổng cho các tân SV có hoàn cảnh khó khăn

Anh Triết cho biết bắt nguồn từ chương trình Tiếp sức mùa thi, nhưng bây giờ chương trình đã lan tỏa và nối dài ở đoạn tiếp sức xa hơn, có thể nói đây như là chương trình tiếp sức đến trường để tiếp tục ước mơ của các em vào giảng đường ĐH.

“Chúng tôi mong muốn làm sao những câu chuyện, những tấm gương của các bạn ngày hôm nay tiếp tục được lan tỏa để cộng đồng và xã hội cùng sẻ chia. Khi biết được câu chuyện của các em, cá nhân tôi, cũng như Hội SV VN cảm phục nghị lực của các em. Chúng tôi mong muốn rằng với những sự hỗ trợ của các đơn vị, nhà hảo tâm, các em sẽ cố gắng để phấn đấu cao nhất trong con đường học vấn của mình. Chúng tôi hy vọng đây sẽ là những tấm gương thành công từ hoàn cảnh khó khăn của mình, sau này cống hiến, có ích cho xã hội, cũng như là có thể quay lại, chia sẻ với những hoàn cảnh kém may mắn như các em từng trải qua”, anh Triết gửi gắm.

Phát biểu tại chương trình, nhà báo Nguyễn Ngọc Toàn, Tổng biên tập Báo Thanh

Niên, cho biết: “Thông qua câu chuyện của mỗi học sinh không những gây xúc động mà còn tạo cảm hứng cho chúng ta, đặc biệt những người trẻ, về nghị lực phấn đấu, nỗ lực thực hiện ước mơ, và tiếp thêm niềm tin cho những học sinh có hoàn cảnh khó khăn khác vươn lên. Có những học sinh đã không biết bao lần phải tính đến chuyện nghỉ học giữa chừng vì gia đình quá khó khăn, thế nhưng nhờ có học bổng Nghị lực mùa thi, các em đã được bước vào giảng đường ĐH viết tiếp ước mơ của mình”.

Nhà báo Ngọc Toàn cũng cho biết Báo Thanh Niên sẽ tiếp tục liên hệ với các Hội SV, Đoàn trường để gửi gắm, mong các tổ chức này tiếp tục theo dõi, dìu dắt và giúp đỡ các em về mặt tinh thần trong quá trình học. Với kỳ vọng Chương trình học bổng Nghị lực mùa thi không chỉ dừng lại việc hỗ trợ các em học ĐH, Báo Thanh Niên cũng sẽ tiếp tục xây dựng dữ liệu để kết nối doanh nghiệp với các em, nhằm hỗ trợ đầu ra, giúp các em có việc làm ổn định sau này. 📌

kết đồng hành

em làm quen với cuộc sống mới, bắt nhịp với môi trường học tập năng động và thường xuyên theo dõi quá trình học tập của em. Nhà trường sẽ là gia đình thứ hai để SV có thể tin tưởng và chúng tôi sẽ gắn bó với SV này ngay cả sau khi ra trường để có thể tự tin là mình luôn có chỗ dựa tinh thần từ phía nhà trường”.

Cũng cùng cảm xúc, ông Trần Minh Hậu, Giám đốc điều hành thường trực của Trường ĐH Văn Hiến, bày tỏ: “Bản thân tôi không diễn tả hết được nghị lực vượt qua nỗi đau, cố gắng vươn lên của các bạn tân SV. Đó như là luồng năng

lượng tích cực để truyền cảm hứng, lan tỏa đến nhiều người trẻ, giúp họ biết cách vận dụng để có thể vượt qua khó khăn dù đang phải sống trong nghịch cảnh”.

Ông Hậu cam kết: “Chúng tôi sẵn sàng hỗ trợ các bạn SV có hoàn cảnh khó khăn tùy theo mức độ mà sẽ cấp học bổng toàn phần hoặc bán phần. Và chúng tôi luôn sẵn sàng cùng với Báo Thanh Niên kết nối để thực hiện những chương trình tương tự như hôm nay để giúp đỡ cho nhiều SV khó khăn bước tiếp trên con đường học ĐH”.

Nữ Vương - Lê Thanh

Òa khóc vì cháu được học đại học

NỮ VƯƠNG

“Từ ngày Tính báo nó đậu ĐH, tôi mừng cho cháu nhưng lại lo vô cùng, sợ không lo nổi rồi cháu phải nghỉ giữa chừng. Giờ cháu được nhận học bổng, vui quá, mừng quá”, bà Trương Thị Cúc tay run run cầm học bổng của cháu, òa khóc vì hạnh phúc.

Tâm trạng của bà Trương Thị Cúc, bà nội của Trần Minh Tính (tân SV Trường ĐH Văn Hiến TP.HCM), cũng là cảm xúc chung của tất cả phụ huynh có con, cháu được nhận học bổng Nghị lực mùa thi.

MẤT NGỦ TỪ KHI CHÁU ĐẬU ĐẠI HỌC

Ba mẹ ly hôn rồi cả 2 đều đi thêm bước nữa, bỏ lại Trần Minh Tính và đứa em gái cho ông bà nội. Do cuộc sống khó khăn, mỗi ngày bà Cúc đi bán vé số từ 3 giờ sáng để kiếm tiền nuôi cháu ăn học. Những ngày đi bán, cứ ai cho cái gì là bà Cúc đều mang về để có thêm cái ăn, cái mặc hằng ngày. Những hôm đi bán vé số đói quá, bà Cúc phải lượm từng ổ bánh mì bị vứt ngoài đường để sống qua ngày. Chính vì thế, khi nghe tin cháu đậu ĐH, bà Cúc vừa mừng, vừa lo, nhưng nỗi lo thì lớn hơn tất cả.

Bà Cúc bộc bạch: “Mấy nay cứ bị bệnh suốt, người rất mệt do tôi bị cao huyết áp, rồi còn bị bệnh gan nữa, nhưng đâu có dám nghỉ bán ngày nào. Từ lúc cháu nó đậu ĐH, tôi phải ráng nhiều hơn nữa để còn có tiền lo cho cháu. Đêm nằm cứ lo sợ, sợ không lo được cho cháu, đã khổ cực học được đến đây rồi, nếu phải nghỉ thì tội cho cháu quá chừng”.

Cũng giống bà Cúc, bà Võ Thị Lan (bà ngoại của Nguyễn Thị Kim Thư, SV Trường ĐH Văn Hiến TP.HCM) dù tuổi đã cao nhưng bao năm qua phải vất vả kiếm từng đồng để nuôi

Nhà báo Nguyễn Ngọc Toàn, Tổng biên tập Báo Thanh Niên, tặng hoa và trao học bổng cho các tân sinh viên

ÀNH: NHẬT THỊNH

cháu gái ăn học. Cháu sinh ra đã bất hạnh vì cả mẹ và cha đều bị bệnh mà qua đời, Thư lại mang trong mình căn bệnh hiểm nghèo từ nhỏ, thương cháu, không muốn cháu phải sống thiếu tình thương, 18 năm qua bà Lan vừa làm mẹ, vừa làm cha, gồng gánh nuôi Thư nên người.

Nay Thư nhận được học bổng miễn phí 4 năm học, bà Lan luôn miệng cảm ơn rồi rít: “Tôi già yếu rồi, muốn kiếm được đồng tiền cũng rất khó, giờ cháu có học bổng của chương trình, tôi không biết nói sao để nói hết tấm lòng biết ơn. Từ nay, thân già này cũng nhẹ bớt gánh lo rồi”.

CON ĐƯỢC TIẾP TỤC ĐI HỌC THÌ CÒN NIỀM VUI GÌ BẰNG

Đón chuyến xe buýt sớm nhất từ 4 giờ sáng để đi từ Cần Thạnh, Cần Giờ lên nhận học bổng, anh Trần Văn Giàu, bố của Trần Thị Ngọc Bích (tân SV Trường ĐH Nội vụ TP.HCM), cho biết vì sợ lên không kịp giờ nên từ tối qua đã thao thức không ngủ được, chỉ mong trời sáng là dẫn con đi nhận học bổng.

“Gia đình nghèo quá, nghe nói con được trao học bổng là cả đêm không ngủ được, vừa mừng, vừa không dám tin là sự thật, vì trước giờ chúng tôi khó

quá, chưa bao giờ biết đến số tiền lớn như thế này”, anh Giàu xúc động chia sẻ.

Hạnh phúc đến nỗi nghẹn ngào, chị Nguyễn Thị Kim Thi, mẹ của Bích, thì chia sẻ: “Vợ chồng tôi cứ luôn bảo nhau là phải ráng để mà lo cho 2 đứa con học đến nơi đến chốn, nhưng tiền học phí ĐH cao quá, không giống như lúc học sinh nên tôi lo vô cùng. Nhà thì nợ nần, làm được ngày nào chạy bữa ăn ngày đó, làm sao ra được số tiền lớn một lúc mà đóng tiền học cho con. Nay nhận được số tiền học bổng này, tôi thấy hạnh phúc như là giấc mơ, với vợ chồng tôi thì con được tiếp tục đi học là không có niềm vui gì có thể sánh bằng”.

Chồng mất sớm, để lại cho chị Trần Thị Phương, mẹ của Nguyễn Hải Nam (SV Trường ĐH Công nghiệp TP.HCM), 2 đứa con nhỏ, không nhà cửa mà chỉ có “đồng nợ” do vay mượn khắp nơi để chạy chữa ung thư cho chồng. Gánh nặng nợ nần đè lên đôi vai của người phụ nữ nhỏ bé, nên từ khi Nam đậu ĐH, chị Phương ngày đêm lo sợ không biết tiền đâu để cho con theo suốt được 4 năm học.

Chị Phương tâm sự: “Lo lắm nhưng không dám nói với con, sợ con buồn. Nam cũng hiểu hoàn cảnh, nên vừa thi xong là đã đi làm thêm ở quán cà phê để kiếm tiền phụ mẹ trang trải. Mỗi ngày con phải chạy qua Gò Vấp đi học, đến khoảng 14 giờ học xong là chạy về Thủ Đức để kịp giờ làm. Nhiều hôm con làm đến 22 giờ chưa về, mình ở nhà mà nóng ruột quá chừng. Thương con, nhưng hoàn cảnh khó khăn quá, nên cả 3 mẹ con đều cùng cố gắng”.

Giờ có được số tiền học bổng, chị Phương cho biết sẽ cất kỹ để đó chứ không dám xài đến, để đến lúc cần tiền đóng học phí thì còn có mà đóng cho con. 📌

Cảm động khi cháu nhận được học bổng

Chiều chiều nướng cá rô phi

TRẦN CAO DUYỀN

Chiều quê thơm khói bếp. Khói bếp hay lấy hương của đồ ăn kho nấu trong nồi bay ra nên thơm. Nhưng những chiều như chiều nay thì không phải thơm bình thường mà là thơm ở “cấp độ” đẩy mê luyến: Mùi cá rô phi nướng muối ớt.

Ai đó nói cá rô phi là cá của nông dân chân lấm tay bùn. Kể cũng phải. Cánh đồng lúa xâm xấp nước. Mưa bụi lay phay. Người đi làm đồng về, xâu cá rô phi treo lủng lẳng đầu cán cuốc. Họ bắt cá bằng những dụng cụ đan bằng tre nứa đặt sẵn ở góc ruộng, bờ mương. Bắt cá kiểu “văn nghệ” vậy thôi mà có khi cũng được vài ký. Cá bắt mang lại niềm vui lớn hơn nhiều so với cá mua. Là bởi cá mua thường “ngất lịm” khi đem về nhà. Riêng cá bắt thì còn khỏe lắm. Trước sân nhà, ba xỏ cá ra, đảm

cá quẫy rột rết nghe thiệt vui tai. Có con vùng vẫy, quăng mình vô đám rau lang, báo hại mấy chị em tôi kiếm muốn khùng luôn.

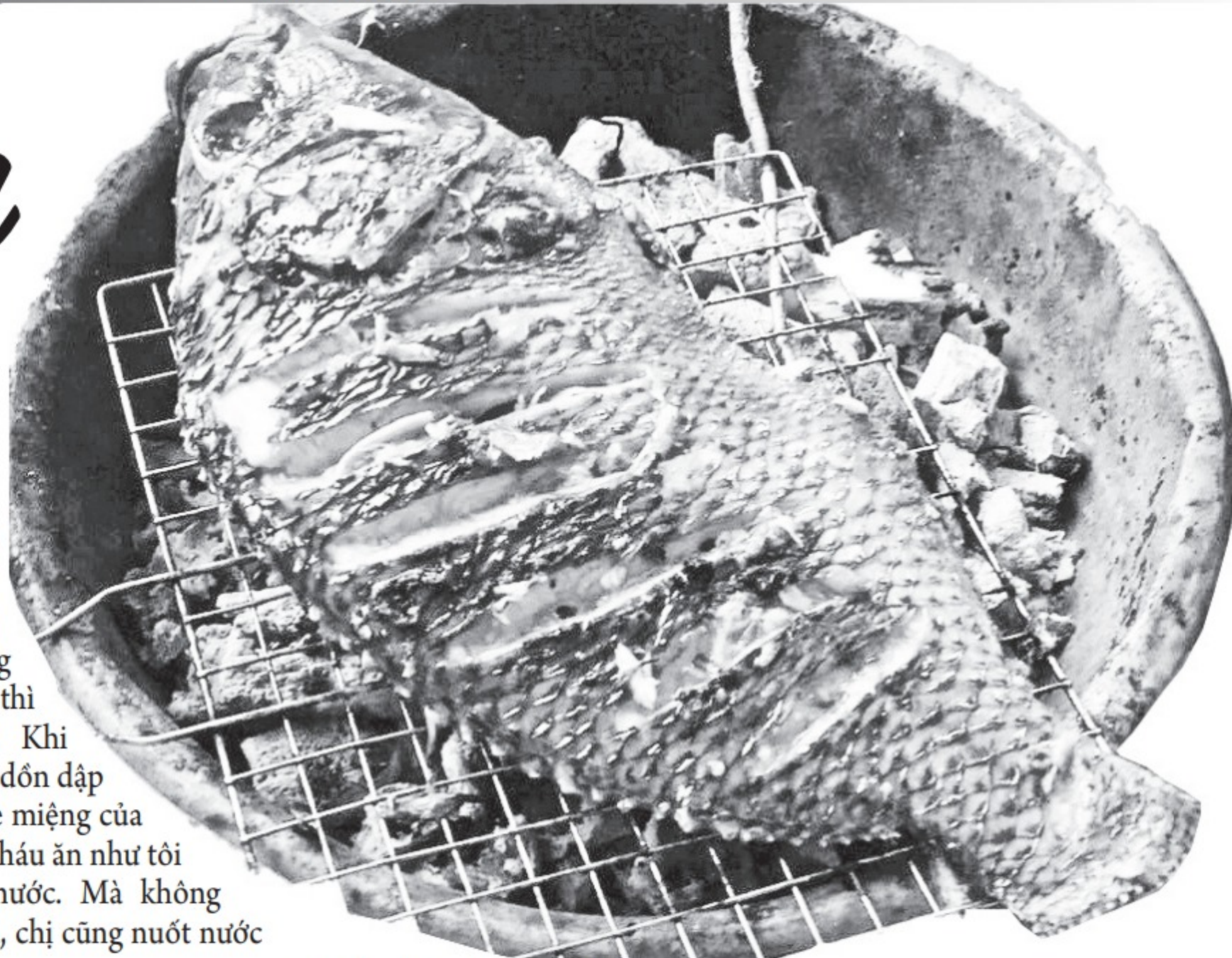
Còn cá rô phi nuôi thì người ta bán hà rầm ngoài chợ. Má hiếm khi mua cá nuôi. Má hay chê cá nuôi thịt bở, thiếu cái đậm đà do ăn toàn thức ăn công nghiệp. Ba gãi bụng cười cười, đọc “thơ” chọc má: “Rô phi nuôi cũng rẻ mà/Do tiền hơi yếu nên là hồng mua”. Phải vậy hông má? Má cãi, rẻ gì mà rẻ, năm sáu chục ngàn một ký chớ ít ỏi gì!

Than trong cái thau nhôm móp méo được má tận dụng làm “lò” đã đượm hồng. Con cá rô phi gần 1 kg nằm gọn gàng trên vỉ. Mỗi bên thân cá được xẻ chéo từ lưng xuống bụng. Muối ớt đã được xát vào. Gia vị theo “đường dẫn” thấm sâu vào con cá. Ướp kiểu này thì khi ăn không cần chén muối ớt riêng vì toàn thân con cá chỗ nào cũng vừa ăn. Với lại, muối ớt được “nướng” nên sượng, hân hoan đưa vị mặn mà, cay nồng len lỏi vào từng thớ cá.

Bởi vậy nên mùi thơm của cá

trên than hồng nó “ma mị” lắm. Khi thì thoảng thơm. Khi thì hừng hực. Khi thì vồn vã, dồn dập khiến khòe miệng của thằng nhỏ háu ăn như tôi phải... ỉ nước. Mà không riêng gì tôi, chị cũng nuốt nước miếng vậy.

Rô phi nướng muối ớt thì ăn không cũng đã rồi. Nhưng vốn dĩ ở nông thôn, nơi mà cách ăn rau từ lâu đã được nâng lên tầm... “văn hóa” thì dứt khoát phải “thức nào rau nấy”. Làng tôi nhà nào cũng vậy. Hễ rô phi “lửa than” là phải ăn với rau húng lủi trộn với rau thì là xắt nhỏ mới sành điệu. Rau húng thơm nồng nã, hết mình, thơm không gìn giữ, thơm một cách hiển dẳng. Còn rau thì là rất từ tốn, đậm thắm, dịu dàng. Ba nói, ăn rau thì là kiểu phàm phu là hư món ăn ngay. Chỉ cần nhai một nhúm hơi nhiều, mùi thơm của

Cá rô phi nướng muối ớt

ẢNH: HÀ THẢO LINH

rau đang thoảng dịu trở thành mùi hăng hắc. Khi đó, cá đi đăng cá, rau đi đăng rau.

Còn một thứ nữa. Đó là bánh tráng gạo giòn. Đặt chút cá trắng ngà lên miếng bánh tráng, nhón tí rau húng cùng thì là để lên trên rồi chậm chậm mà nhai thì ta nói nó ngon... Rô thì rô đồng ta. Bánh tráng cũng từ gạo đồng ta. Rồi mấy thứ rau chơn chất kia cũng xanh lên, cũng tạo hương thơm từ đất vườn nhà.

Cá rô phi ngọt thịt, thơm nhẹ, đậm cao. Người khỏe

mạnh không kể, người ốm đau nên ăn vì cá rất lành tính. Riêng giới “chuẩn men” mà gặp rô phi nướng muối ớt thì khác nào rỗng gặp mây. Xóm hay có màn: Một anh nướng, anh khác nghe mùi, đứng bên hàng rào bông bụt thây mấy con cá qua, “tui bổ sung ngenh, lát nhớ hứ”. Như chiều nay, ba từ ruộng về uống chưa hết ăm trà đã xỏ áo “lên đường”. Má hỏi đi đâu? Ba cười tinh quái: “Thằng em ruột của vợ rẻo hoai, nó nướng rô phi muối ớt”. ♪

Thông tin cần biết

SANG ĐẤT TP.NHA TRANG

Sang đất nền: lô 40, đường Xuân Thủy, KĐT Vĩnh Hòa, TP.Nha Trang.

DT: 300 m²/lô, hướng TB; giá: 55 triệu đồng/m², gần bến du thuyền, đối diện TTMT; có sổ hồng. Chi phí môi giới: 2%.

Liên hệ: Công ty BĐS Khatoco; số 13B Hoàng Hoa Thám, TP.Nha Trang, Khánh Hòa. ĐT: 0258.3524859 - 0935.879909 (Mrs Duyên).

NHÀ DỰ ÁN TRUNG TÂM Q.1

Đc: 89 Hai Bà Trưng, P.Bến Nghé, Q.1. DT 200m², GPXD: 10 tầng, 500 tỉ; 141 Hai Bà Trưng, 2 mặt tiền, 16mx30m, GPXD: 12 tầng, 1.200 tỉ; 293 Hồng Bàng, P.11, Q.5, 50 tỉ. Liên hệ: 0931.827968.

NHÀ ĐẤT

BÁN - SANG NHƯỢNG

TP.HỒ CHÍ MINH

QUẬN 1

Bán C/H L5 Marriott Marina Bason, Quận 1. DT 155m², 3PN, căn góc view sông, giá 63 tỉ, bên mua chịu các loại thuế T3/2003. Giao C/H bên mua nhận C/H và đóng tiền. LH: anh Trung - 0913.710122.

QUẬN 3

Cần tiền sang gấp lô đất 8mx18m đường Nguyễn Thị Minh Khai, P.2, Q.3. Kế bên NH Đông Á Bank. Sổ riêng. Giá 7,99 tỉ. LH 0914.730195.

QUẬN 7

Bán nhà đường Lê Văn Lương. Ngang 3,5mx8m, dúc 2 lầu, 3PN, giá 1,65 tỉ, SH. Đường 9m, xe hơi tới nhà, cách trường học RMIT 500m, cách trung tâm TP 6km, cách Phú Mỹ Hưng 1km. Cơ hội cho người đầu tư thiện chí mua thật. Chính chủ: 0904.335182 - 0918.214971.

QUẬN 10

Bán nhà 329/9/18 Nguyễn Tiểu La, P.8, Q.10. DTSD: 4,5mx10m, DTXD: 3,6mx9m, gác suốt. Nhà cấp 4, góc 2MT hẻm, tiện XD mới. Giá 5,95 tỉ. LH: 0919.577496, anh Tiến.

Bán nhà vuông vức hẻm 5m 100/x Nguyễn Ngọc Lộc, P.14, Q.10. Giá: 3,2 tỉ. DT: 4mx12m (48m²), 1trệt, 2 lầu, sthượng, hẻm thông 1 sẹc cách 100m. LH: Lành: 0763.732023 (MTG).

Bán gấp nhà HXH 5m Ngô Quyền, P.5. Q.10. DT: (4mx13m) 52m². 1T+2L. Giá 4,490 tỉ. Sổ hồng chính chủ, cách MT 3 căn. LH: Thanh 0947.706903.

QUẬN PHÚ NHUẬN

Chủ cần bán gấp nhà hẻm đường Nguyễn Kiệm, P.3, Q.PN. DT 52m² (4mx13m). Hẻm xe hơi, SHR, khu an ninh. Giá 2,35 tỉ. LH: 0393.328708, Phương.

QUẬN TÂN BÌNH

Bán căn nhà mặt tiền đường Hoàng Văn Thụ, Q.Tân Bình. DTXD: 53,64m², 1 trệt, 3 lầu, DTS: 131,7m². Mua bán sầm uất, hướng đông. Giá: 35 tỉ. LH: 0909.993169 - 0987.165309 (Miễn trung gian).

Bán gấp nhà cấp 4, SHR. Giá: 2,3 tỉ. Hẻm 138 Trường Công Định, P.14, Q.Tân Bình. DT: 4mx15m (60m²). Hẻm trước nhà 5m xe hơi vào tận cửa. LH: Thiên 0797.318437.

Cô cần bán nhà 50m² (4mx12,5m). Hẻm 5m Nguyễn Trọng Tuyển, P.1, Q.TB. Giá 3,045 tỉ (thương lượng). Nhà 1T + 2L dúc, có sổ hồng. LH: 0349.709796 hoặc 0938.002520.

Nhà bán hẻm 4m, số 86/99/26 Âu Cơ, P.9, Tân Bình. DT: 7,2mx15,3m, xây thành 2 căn riêng biệt. DT mỗi căn: 3,6mx15,3m, nở hậu 3,7m. Trệt, 2 lầu, dúc 3 tấm. 4PN - 4WC. Nhà mới, đẹp, tiện nghi. SH mới. Giá 11,2 tỉ. LH: 0909.891245 chủ nhà. Đi đường Thiên Phước, đến bên hông nhà thờ Hầm queo vào 90m.

QUẬN BÌNH THẠNH

Nhà cũ Nơ Trang Long - Q.BT. DT 48m² (4mx12m), giá 2 tỉ. Nhà 1 trệt + 1 lầu, SHR. Nhà 1/, hẻm xe ô tô đi thoải mái. LH: 0799.347366 - 0902.308053.

QUẬN GÒ VẤP

Bán nhà 127 Lê Văn Thọ, thực tế bên ngoài còn đẹp hơn nhiều. DT: 24mx6m, 10 phòng ngủ, thang máy và 10WC, có bãi đậu xe bên trong. LH: 0914.634856, Hiếu.

Cần bán gấp nhà đường Lê Quang Định, P.1, Q.GV. Giá: 3,2 tỉ, DT: 60m². Hẻm XH 5m, giấy tờ đầy đủ. LH xem nhà và thương lượng: 0935.376660, Mây.

QUẬN BÌNH TÂN

Bán gấp nhà đường Kinh Dương Vương, gần ngay AEON Bình Tân. Diện tích: 4mx12m= 48m², giá 1,95 tỉ, SHR, công chứng ngay. Liên hệ: 0937.703528.

Sang miếng đất MT Trần Văn Giàu. Diện tích: 305m², SHR, công chứng liền. Giá 2 tỉ 50 triệu. Liên hệ: 0937.703528.

Chủ Hiến sang đất, giá 2,75 tỉ. Mặt tiền kinh doanh, gần AEON Bình Tân, giấy tờ hợp pháp, xây nhà thoải mái. Đang cho thuê đất buôn bán 15tr/tháng. LH: C.Hiến - 0397.015813.

Gia đình tôi cần sang gấp lô đất thổ cư sát bên đại lộ Võ Văn Kiệt. DT 5mx12m=60m². Sổ hồng tôi đứng tên, được tự do xây dựng. Giá: 3,7 tỉ (thương lượng). LH: 0906.033997.

QUẬN TÂN PHÚ

Bán nhà 71/15 Phú Thọ Hòa, P.Phú Thọ Hòa, Q.Tân Phú. DT: 80m² (4mx20m), giá 8,4 tỉ, sổ có sẵn sang tên ngay. LH: 0979.801078, chính chủ.

HUYỆN CỬ CHI

Sang đất mặt tiền đường nhựa số 755, cắt ngang tỉnh lộ 7, xã An Nhơn Tây, H.Củ Chi. ngang 9,9m x 46m, có 100m² thổ cư, khu dân cư hiện hữu, gần chợ, trường học, đường thông, giao thông thuận tiện, đất cao ráo, bằng phẳng, ... Giá: 3 tỉ 480 triệu. ĐT: 0938.177379, A Bảo.

BÌNH DƯƠNG

Tôi có miếng đất đang cần sang gấp. Đất rộng hơn 1.000m², giá: 680 triệu, sổ hồng riêng. Tại QL13 - Bình Dương, gần KCN Becamex. LH: 0985.021753, gặp Thư.

BÌNH THUẬN

Cần sang 2 miếng đất trồng cây lâu năm tại xã Tân Phúc, Hàm Tân, Bình Thuận. DT 8.786m² và 8.331m². Giá 3,5 tỉ đồng/miếng (có thương lượng). LH: 0386.683968 - Anh Thành.

ĐỒNG NAI

Đất nền số đồ MT đường DT769, ngay sân bay Long Thành, giá gốc CĐT, thanh toán theo tiến độ, chiết khấu cao, ngân hàng hỗ trợ vay. LH: 0938.439269.

KHÁNH HÒA

Bán nhà mặt đường Lý Thái Tổ, P.Vĩnh Hoà, TP.Nha Trang. DT: 4mx23,5m, 300m² sân. Gồm: 1 garage, 1 bếp đảo, 3 phòng ngủ, 3 toilet, sân trước và sau. Nội thất cao cấp, hướng chính Bắc, cách biển 500m, giá 6,5 tỉ (miễn trung gian). LH: 0918.260113, Long.

TÂY NINH

Sang đất 2 mặt tiền, đường thông, khu dân cư đông đúc, gần khu công Hiệp Thạnh, H.Gò Dầu. Ngang 10m x dài 29m, nở hậu gần 18m, tổng DT 425m², đất 100% thổ cư, giao thông thuận tiện, gần trường học, chợ, đất cao ráo, bằng phẳng, ... Giá: 1 tỉ 400 triệu. ĐT: 0938.177379, A Bảo.

RAO VẬT

VIỆC LÀM

BẢO VỆ

CẦN TUYỂN NAM BẢO VỆ TUỔI TỪ 18-60. Có chỗ ăn ở, có xe đi lại. Ứng 100.000 đồng/ngày. LH: Cô Phương - 0911.212026 (0911.212026). Đc: 3/10 Bàu Bàng, P.13, Q.Tân Bình, TP.HCM.

GIÁO VIÊN

TRƯỜNG TIỂU HỌC ĐIỆN BIÊN. Địa chỉ: 378/3-5 Điện Biên Phủ P.11, quận 10. Cần tuyển như sau: 3 giáo viên tiểu học, 1 nhân viên kế toán, 1 nhân viên y tế. Mọi văn đến xin liên hệ hiệu trưởng Nguyễn Hoàng Triều, điện thoại số: 0919.171230.

KẾ TOÁN

TUYỂN GẤP: 1/ Kế toán kiêm Hành chính: CBản 12 triệu + thưởng. 2/ Nhân viên IT: CBản 10,5 triệu + hoa hồng + thưởng. 3/ Nam/ Nữ PKD (làm tại VP): CBản 9,5 triệu, Hoa hồng cao + thưởng. 4/ Trưởng/Phó PKD (làm tại VP): lương CBản 11 triệu + Hoa hồng cao + thưởng. Tất cả đều được công ty đào tạo. Liên hệ Cty Địa ốc Minh Đức: 281D Lành Bình Thăng, P.8, Q.11. ĐT: 0909.678735.

THÔNG BÁO - BỐ CÁO

THÔNG BÁO

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ THỦ DẦU MỘT đã thụ lý vụ án Dân sự số 324/2022/TLST-DS ngày 27.7.2022 về việc “Tranh chấp hợp đồng đặt cọc”, giữa nguyên đơn ông Nguyễn Quốc Thanh và bị đơn ông Huỳnh Văn Đức, bà Huỳnh Thị Đây. Tòa án triệu tập ông Huỳnh Văn Đức và bà Huỳnh Thị Đây có mặt tại Tòa án nhân dân thành phố Thủ Dầu Một (địa chỉ: Số 471 Đại Lộ Bình Dương, P.Phú Cường, TP.Thủ Dầu Một, tỉnh Bình Dương) vào thời gian cụ thể như sau: Lúc 08 giờ 00 phút, ngày 2.10.2022 để tham gia phiên họp kiểm tra việc giao nộp, tiếp cận công khai chứng cứ và hòa giải. Lúc 08 giờ 00 phút, ngày 21.11.2022 để tham gia phiên tòa sơ thẩm xét xử vụ án. Lúc 08 giờ 00 phút, ngày 21.11.2022 để tham gia phiên tòa sơ thẩm xét xử vụ án (nếu ông Huỳnh Văn Đức và bà Huỳnh Thị Đây vắng mặt tại phiên tòa ngày 04.11.2022). Nếu ông Huỳnh Văn Đức và bà Huỳnh Thị Đây tiếp tục vắng mặt, Hội đồng xét xử tiến hành xét xử vắng mặt đối với ông Huỳnh Văn Đức và bà Huỳnh Thị Đây. Trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày 21.11.2022, ông Đức, bà Đây được quyền liên hệ với Tòa án nhân dân thành phố Thủ Dầu Một để nhận Bản án sơ thẩm.

THÔNG BÁO TÌM NGƯỜI THÂN. Tôi tên: Võ Thị Tố Nga, sinh năm: 1978. Hiện sinh sống tại số nhà: 69/2B đường số 6, phường Tăng Nhơn Phú B, TP.Thủ Đức, TP.HCM. Tim chống: Trần Hữu Xảo, sinh năm 1970, cao khoảng 1m75. Rời khỏi địa phương vào lúc 18 giờ ngày 11.07.2019 đến nay không rõ tin tức. Khi ra đi mặc áo xanh quần đen. Ai biết được thông tin xin liên hệ cho tôi tại địa chỉ: số nhà: 69/2B đường số 6, P.Tăng Nhơn Phú B, TP.Thủ Đức, TP.HCM, hoặc điện thoại: 0906.866718.

TÌM NGƯỜI THÂN: TÔI TÊN PHẠM ỨNG HÙNG, tìm em Phạm Ứng Trung, sinh năm 1975, tại ấp Vạn Hạnh, xã Trung Chánh, huyện Hóc Môn, bỏ nhà đi từ 3/2/2016 đến nay. Em ở đâu hãy về gặp, gia đình đang trông em. Ai có gặp em ở đâu xin vui lòng liên hệ 0919.016370. Xin cảm ơn.

Ông Tây 80 tuổi phượt Tây Bắc bằng “con xe” 4 số

LÊ VĂN

Dù đã trở đi, trở lại Việt Nam nhiều lần nhưng Carl Robinson - cựu phóng viên chiến trường của hãng thông tấn AP tại VN từ những năm 1960 - vẫn thốt lên đầy hào hứng: “Tôi thích thức giấc ở VN với cà phê sữa đá!”.

Vừa tròn 80 tuổi, ông Carl Robinson đã đón sinh nhật của mình ở TP.HCM vào ngày cuối tháng 9 vừa rồi cùng bạn bè và bà Kim Dung, vợ ông, bằng chuyến phượt vùng núi Tây Bắc.

“Cuối tháng 4.1975. Chúng tôi chờ xem ai sẽ lãnh đạo miền Nam VN sau khi Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu từ chức và rời khỏi đất nước. Tôi phỏng vấn về vị trí của Big Minh và liệu ông ấy có chấp nhận chức vụ tổng thống hay không, nhưng ông ta không trả lời. Ông ta lảng tránh...”, Carl Robinson nhớ lại khoảnh khắc về bức ảnh ông tác nghiệp lần cuối cùng với vai trò một nhà báo của AP, phỏng vấn Tổng thống Dương Văn Minh.

Sau đó, ông và gia đình rời khỏi Sài Gòn vào những ngày cuối tháng 4.1975. Mãi tới 20 năm sau, năm 1995, ông và gia đình mới quay trở lại quê vợ. Từ đó, cứ mỗi năm họ đều dành thời gian về thăm VN. Đợt dịch Covid-19 vừa qua là trở ngại duy nhất khiến Robinson và bà Kim Dung không thể về VN. Trong lần về này, Robinson đã cùng những người bạn thực hiện chuyến “phượt” Tây Bắc bằng chiếc xe số trong 4 ngày với cung đường gần 750 km.

NHẬT TRÌNH ĐI TRONG MÂY

Trên tay cựu phóng viên chiến trường AP là chiếc nón cao bồi hiệu Akura mà ông rất thích.

Người vợ có nụ cười đẹp nhất Gò Công của ông Năm

ẢNH: LÊ VĂN

Ông Năm trong chuyến phượt Tây Bắc tháng 9.2022

Robinson đã mua nó cách nay 2 năm với giá 200 USD, bằng sự yêu thích khó tả vì ông ít khi tốn nhiều tiền cho trang phục. “Nó khiến tôi cảm thấy đầy năng lượng mỗi khi đội trên đầu và đi đến những nơi tôi yêu thích”, Robinson thổ lộ. Dù bước qua tuổi 80 nhưng “già gân” này vẫn hăng hái cùng những người bạn thực hiện chuyến phượt Tây Bắc bằng xe máy. Chiếc xe máy “cùi bắp” Yamaha Sirius cũ kỹ, đoàn tour thuê ở một tiệm xe máy để vượt qua những cung đường ngoằn ngoèo, khúc khuỷu trên cung phượt này.

Đọc đường, nhiều bạn trẻ lái mô tô phân khối lớn hay những người đi xe hơi thường ngoái nhìn hoặc có dịp dừng nghỉ chung là chạy lại hỏi thăm: “Ồ, ông bao nhiêu tuổi rồi? Ông đi bằng chiếc xe máy này có ổn không?”. Robinson khoái chí chia sẻ với họ: “Mọi thứ đều bình thường một cách tuyệt vời. Phía trước là những dãy núi cao, chúng tôi đi trong mây, từ sáng sớm và nghỉ khi trời đã tối. Chỉ có một chút hơi tê vai, nhưng hiện giờ thì rất ổn”.

Từ ký ức đến hiện tại, dường như là một thói quen khi ông Robinson luôn viết nhật trình

bằng ảnh ông chụp lại trên đường đi. “Có khác chăng là ở vai trò phóng viên, chiếc máy ảnh Leica của tôi chỉ chụp được 36 tấm, nên tôi phải chắc chắn những thứ mình chụp để làm gì. Còn bây giờ với chiếc máy ảnh kỹ thuật số và thậm chí là chiếc điện thoại này, tôi có thể thỏa thích chụp không cần nghĩ”, Robinson hài hước chia sẻ.

Ông Đào Kim Trang, 60 tuổi, lữ hành gia chuyên nghiệp và nổi tiếng tại VN, nói về chuyến đi: “Đoàn chúng tôi có 14 người, đa phần từ 60 tuổi trở lên, ông Carl lớn tuổi nhất. Có những đoạn vô các bản làng để tham quan, đường dốc 12 - 13 độ, khi đổ dốc tôi yêu cầu ông phải đi bộ để đảm bảo an toàn. Đi bộ xuống dốc cũng là một thử thách với người trẻ khỏe chứ đừng nói là người đã 80 tuổi. Rất may là chúng tôi đã an toàn. Hôm lên Tà Xùa tôi rất lo lắng vì trời tối, đường trơn, dốc, lại mưa. Tôi lên tới bản đứng đợi 20 phút sau ông Carl mới lên tới nơi”.

Trước đó, ông Trang đã từng dẫn tour cho Carl Robinson đi phượt vào năm 2014 ở các cung đường Trường Sơn, vùng Đông Bắc, Tây Bắc Việt Nam. Tuy vậy ông Trang vẫn khá băn khoăn trước khi đồng ý dẫn tour cho Carl chuyến đi tháng 9 này. Bởi ông Carl là người lớn tuổi nhất mà ông Trang từng dẫn đi tour vùng núi. Phượt, người chung đoàn với Carl, cũng cho hay vô cùng ấn tượng bởi sự kiên trì, kỷ luật của ông già 80 tuổi. Và đặc biệt là sự am hiểu VN của Carl còn hơn cả tourguide như anh.

Cựu phóng viên viết tiếp về hành trình ở tuổi 80: “Ngày thứ 3 trong chuyến du lịch kéo dài 750 km trong 4 ngày, chúng tôi qua cực nam của dãy Hoàng Liên Sơn, xa hơn nữa là Sa Pa, giáp biên

giới Trung Quốc. Hôm trước, chúng tôi đi khi mặt trời lặn nên khá lo lắng. Nhưng chúng tôi đã an toàn và xuống tới một hồ bơi suối nước nóng ngâm mình, ăn tối, nghỉ đêm trong một ngôi nhà dài kiểu Thái hiện đại. Sau đó, chúng tôi đi tiếp 180 km khá vất vả xuống Mường La, ăn trưa ở Sông La rồi lên đường 37 đi Ba Yên và đi lên thẳng “bản mây Tà Xùa”. Cảm giác thật tuyệt vời và nếu thích thú với những tấm hình của tôi trong chuyến đi này, bạn hãy đến đây ngay”, Robinson viết một đoạn chú thích những tấm ảnh lên bản mây Tà Xùa khi trời chạng vạng.

“Tôi thấy quãng đường 1,7 km leo lên đỉnh đồi hơi căng thẳng. Trong khi những người bạn đồng hành của tôi đã xuống dốc và chụp những bức ảnh lưu niệm, tôi lại đang đếm số bước của mình trong ngày bằng cách “đi bộ đổ đèo”... Nhưng đi bộ cũng cho tôi cơ hội chụp một bộ ảnh rất khác, trong đó có những người phụ nữ H’mong đang đi trên con đường mòn ở ruộng bậc thang lúa vàng của Mù Cang Chải, tỉnh Yên Bái”, Carl viết trong nhật trình bằng ảnh.

RÊ HƯỚNG CUỘC ĐỜI VÌ CÔ GÁI GÒ CÔNG

Từ ký ức đến hiện tại, VN là một phần trong đời, như người vợ mà ông Carl đã phải rất khó khăn mới cưới được. Bà Kim Dung, 74 tuổi, vợ của ông Robinson, gọi ông bằng tên Việt là “ông Năm”. Từ đó, những người bạn của ông cả Tây lẫn Việt đều thường gọi ông là “dượng Năm” hoặc “ông Năm” nhiều hơn là Carl Robinson. Ông Năm có thể nghe, nói được tiếng Việt giao tiếp và luôn thích thú học thêm từ mới mỗi khi nghe chúng tôi

“tám chuyện” bằng tiếng Việt.

Bà Kim Dung chia sẻ: “Ông Năm và tôi là định mệnh của đời nhau. Năm 1964, tôi còn là nữ sinh tú tài ở Gò Công, Tiền Giang. Ông Năm hồi đó làm cho tổ chức USAID Việt Nam (tổ chức an sinh xã hội quốc tế của Mỹ). Tôi gặp ông nào có dám nhìn mặt! Thế mà ông nói ông mê tôi từ đó vì tôi có nụ cười đẹp nhất xứ Gò Công và nói tiếng Anh giỏi nữa!”. Ông Carl triu mến nhìn vợ kể chuyện và đồng tình: “Đến giờ bà vẫn đẹp nhất Gò Công”.

Mối tình của ông Năm và bà Dung trải qua không ít khó khăn. Ông bà kể rằng thời đó phụ nữ Việt lấy chồng Mỹ hay bị kỳ thị. “Khi tụi tui lên tới Sài Gòn còn bị dọa giết. Lúc ở quê thì ba tôi nhất định không cho cưới, nhưng may là tiếng tăm ông Năm đi xây cầu, sửa nhà, chia thực phẩm cho dân nghèo Gò Công cũng nhiều người biết. Nhờ đó mà ba tôi mới chịu cho cưới. Ngày cưới, tôi còn sợ ba đối ý nên lúc làm nghi lễ lạy cha mẹ, tôi cứ khóc miết. Ông Năm thấy vậy không hiểu gì thì lập tức cũng cúi xuống lạy lia lịa vì sợ không được cưới vợ nữa”, bà Dung nhớ lại.

Sau khi cưới vợ, ông Năm đưa bà Dung về Sài Gòn và ông nghỉ làm ở USAID, chuyển qua làm phóng viên cho hãng tin AP từ năm 1969 cho tới khi rời khỏi Sài Gòn vào năm 1975. Cho tới những lần trở về VN đây mới mẻ này, Carl luôn gọi quê vợ là quê hương thứ 2. Khi được bà Dung hỏi có muốn về ở luôn không, Carl nói rằng ông sẽ về, vợ ở đâu thì ông ở đó.

Dù cả hai vợ chồng Carl đều không có quốc tịch VN nhưng với họ, trở về VN là đoàn tụ cùng gia đình và những người bạn gần bó với ông bà từ thế kỷ trước đến hôm nay. ♪

ẢNH: NVCC

YouTube
Thanh Niên

Fanpage
Thanh Niên

Chiếc xe ô tô của một người dân ở xã Vĩnh Lộc A, H.Bình Chánh (TP.HCM) bị người lạ đổ xăng đốt
ẢNH: CÔNG AN CUNG CẤP

LĂNG KÍNH
BẠN ĐỌC

Tìm cho ra kẻ chủ mưu coi thường pháp luật

Chiếc xe ô tô đang đậu trước nhà thì bất ngờ bị người lạ đổ xăng đốt cháy rụi. Bạn đọc Báo Thanh Niên lên án mạnh mẽ hành vi coi thường pháp luật này.

Như Thanh Niên đã đưa tin, Phòng Cảnh sát hình sự Công an TP.HCM đã tạm giữ 2 nghi phạm Ngô Tấn Đạt và Nguyễn Thành Long (cùng 17 tuổi, cùng ngụ tỉnh An Giang) để điều tra về hành vi hủy hoại tài sản, liên quan vụ việc chiếc xe ô tô trị giá tiền tỉ của một người dân ở xã Vĩnh Lộc A, H.Bình Chánh (TP.HCM) đang đậu trước nhà thì bất ngờ bị đổ xăng, đốt cháy rụi.

Tại cơ quan công an, bước đầu cả 2 nghi phạm khai nhận được một người đàn ông không rõ lai lịch tên là “Bây” thuê với giá 5 triệu đồng để đốt ô tô. Hiện công an đang điều tra mở rộng vụ đốt xe ô tô kẻ trên.

QUÁ LIỀU LÍNH

Đa số bạn đọc (BĐ) đều ngạc nhiên khi 2 nghi phạm có tuổi đời còn trẻ nhưng “dễ dàng liều lĩnh vi phạm pháp luật”. BĐ Chi Tran phản nộ: “Những kẻ này quá coi thường pháp luật, còn thách thức cơ quan công quyền nữa chứ. Chỉ mong các cơ quan thực thi pháp luật vào cuộc làm sáng tỏ vụ việc, trừng trị thích đáng”. BĐ nguyenhuedmc2022 cũng cho rằng đây là một “hành vi cực kỳ nguy hiểm cho xã hội” vì đổ xăng đốt xe trong khu dân

●Tuồng đêm tối không ai thấy,giờ làm gì cũng có camera hết,đừng hòng mà phạm pháp.
nhabakha2006

●Có làm thuê thì cũng phải phân biệt việc đúng sai,giờ ngồi tù suy ngẫm chuyện làm thuê!
nphong

●Tên chủ mưu sẽ sớm bị bắt thôi.Nếu an ninh địa bàn được quản lý tốt thì những kẻ phá hoại sẽ không trốn thoát được.
Trung Quang

cư rất dễ gây ra một thảm họa cháy nổ dây chuyền.

BĐ lamliu0209 thừa nhận mình không thể hiểu nổi suy nghĩ đơn giản của 2 người “nhận 5 triệu đi đốt xe, giờ thì có nguy cơ vướng vào lao lý tội hủy hoại tài sản, ngồi tù, đền bù thiệt hại, cái giá phải trả thật to lớn”. BĐ chỉ dung nguyên nêu ý kiến: “Quan trọng là phải tìm ra được kẻ cầm đầu” vì dấu vết 2 nghi phạm chịu trách nhiệm chính nhưng kẻ đứng đằng sau mới là đối tượng thách thức pháp luật. Tán thành, BĐ Anh lái tàu họ Nhac nhận xét: “Vụ này phải mở rộng điều tra bắt cho bằng được kẻ chủ mưu mới gọi là xử lý tận gốc”.

Ý THỨC PHÁP LUẬT

Thanh Niên đã từng cảnh báo về “dịch vụ tạt sơn đòi nợ qua mạng”, trong đó nhiều người trẻ vì thiếu hiểu biết pháp luật bị lôi kéo vào những hành vi đòi nợ thuê, tạt sơn, ném mắm tôm... thông qua các “nhóm kín” trên mạng xã hội. Không ít người cho

đến lúc đối diện với các bản án nghiêm khắc vẫn chưa hết suy nghĩ “nhận làm cái này qua mạng thì không ai biết đâu”.

BĐ nguyenviettruong128 nhận xét: “Bọn này quá liều và quá khinh thường pháp luật. Đằng sau có lẽ có cả ổ nhóm chứ không hẳn một hai người. Tìm ra, sớm tặng cho cái án 20 năm”. BĐ Nghĩa Châu băn khoăn: “Theo tôi, câu chuyện còn nằm ở đằng sau. Kẻ nào đã thuê người đốt xe thì buộc phải điều tra ra để xử lý rồi, nhưng tại sao 2 nghi phạm trẻ tuổi này lại dễ dàng vi phạm pháp luật với suy nghĩ đơn giản là nhận

Theo luật sư Lê Trung Phát (Đoàn luật sư TP.HCM), liên quan đến vụ đốt xe, cơ quan chức năng có thể khởi tố vụ án về tội hủy hoại hoặc cố ý làm hư hỏng tài sản theo điều 178 bộ luật Hình sự 2015. Theo đó, với tài sản trị giá từ 500 triệu đồng trở lên, người thực hiện hành vi vi phạm có thể bị phạt tù từ 10 - 20 năm. Ngoài việc chịu các mức xử phạt theo quy định, người vi phạm còn phải bồi thường thiệt hại do tài sản bị xâm phạm cho người bị thiệt hại theo quy định của bộ luật Dân sự 2015.

5 triệu đồng từ 1 người không rõ lai lịch nào đó để đi đốt xe. Giáo dục ý thức pháp luật cho giới trẻ hiện nay là rất quan trọng”.

Nhiều BĐ mong cơ quan công an “điều tra cho ra chân tướng kẻ chủ mưu hủy hoại tài sản, đe dọa tính mạng người dân, xử lý thật nghiêm để người dân được yên ổn”. **Kim Lan (tổng hợp)**

KẾT QUẢ XỔ SỐ KIẾN THIẾT NGÀY 8.10.2022

TÊN GIẢI	TP.HCM	Long An	Đà Nẵng
Giải tám	96	73	86
Giải bảy	638	477	208
Giải sáu	4795-1389-9856	6235-3560-6921	6708-8628-3304
Giải năm	7299	0926	4232
Giải tư	69366-28727-98629-01413-87885-83833-04094	80972-13287-39185-04271-01232-66278-44713	71373-59807-57733-47387-15926-38996-66319
Giải ba	94375-98995	65865-60530	24333-36370
Giải nhì	25882	26157	52546
Giải nhất	37974	67300	64082
Đặc biệt	152369	664499	630030

(Nguồn: kqxs.vn, Công ty XSKT Đà Nẵng)

Chào ngày mới
thanhnien.vn/chao-ngay-moi

Vì sao bánh mì là món ăn “quốc dân”?

(Tiếp theo trang 1)

Không chỉ quen thuộc với hầu hết mọi người, tạo sinh kế cho hàng triệu hộ kinh doanh cá thể, bánh mì còn là “nhân chứng lịch sử” cho sự phát triển của nhiều ngành kinh tế mũi nhọn trong nước.

Thập niên 1990, khi ngành du lịch trong nước bắt đầu bùng nổ, thực đơn mà hầu hết những người đi tham quan tự trang bị cho mình và gia đình là bánh mì (sang thì có thêm chả lụa ăn kèm). Rẻ, gọn, tiện trong di chuyển và sử dụng, bánh mì trở thành lựa chọn hàng đầu của tất cả mọi người. Thậm chí trên boong tàu ra vịnh Hạ Long (Quảng Ninh) thời điểm đó thường có một biểu tượng không thể quên của ngành du lịch VN: túi ni lông đựng bánh mì và giò chả.

Giờ thì bánh mì đã có mặt ở những bàn tiệc cao cấp nhất, kết hợp với các nguyên liệu hảo hạng nhất để trở thành món khai vị hay món chính. Song hành với nó, du lịch VN hơn 2 thập niên qua cũng có bước phát

triển ngoạn mục với nhiều dự án, công trình được thế giới vinh danh, thu hút hàng chục triệu du khách quốc tế mỗi năm. Rồi chính họ lại lan truyền, bình chọn cho bánh mì VN vào top các món ăn đường phố ngon nhất thế giới. Nền nói bánh mì là một trong các “chứng nhân lịch sử” của ngành du lịch nội địa cũng không hề quá lời.

Là món ăn được biến tấu nhiều nhất, đầu vào của hàng loạt các loại thực phẩm thiết yếu, những chiếc bánh mì nhỏ bé, giản dị đã tạo ra cả một ngành công nghiệp - dịch vụ xung quanh nó, tạo công ăn việc làm cho hàng triệu lao động và trở thành món ăn không thể thiếu trong đời sống ẩm thực của người Việt.

Đặc biệt, trong thời điểm gay gắt nhất của đại dịch thế kỷ Covid-19, bánh mì VN lại một lần nữa vang danh thế giới khi tham gia “giải cứu” nông sản với sản phẩm bánh mì thanh long của

“vua bánh mì” VN Kao Siêu Lực. Chuyên xây ra vào đầu năm 2020 khi thanh long ruột đỏ được nông dân ở nhiều địa phương trong cả nước thu hoạch rộ, với sản lượng rất lớn nhưng vì ảnh hưởng của dịch Covid-19, Trung Quốc tạm đóng cửa khẩu, nên bị tồn đọng, rớt giá, khiến họ rơi vào cảnh khó khăn. Trước tình hình đó, ông Kao Siêu Lực đã nghiên cứu và chế biến thành công sản phẩm “bánh mì thanh long”.

Nhờ thế, người dân TP.HCM cũng như nhiều tỉnh, thành trên cả nước có cơ hội tham gia vào cuộc “giải cứu” nghĩa tình, đậm đà bản sắc văn hóa của người Việt này. Rất nhiều cơ quan truyền thông quốc tế đã đưa tin về chiếc bánh mì độc đáo, nhân văn của VN khi đó. Nhưng thực ra từ rất lâu rồi, những thùng bánh mì miễn phí ở góc phố TP.HCM dành cho người nghèo, người vô gia cư... đã lan tỏa truyền thống lá lành đùm lá rách của người Việt đi khắp bốn phương.

Mỗi đất nước, mỗi quốc gia đều có những món ăn mang đậm bản sắc dân tộc mình. Ẩm thực của nhiều nước cũng chinh phục thế giới vì sự độc đáo khác lạ. Thế nhưng, để một món ăn du nhập vào một đất nước, trải qua hàng trăm năm thăng trầm lịch sử và trở thành món ăn quốc dân của đất nước đó, rồi chính món ăn đó lại đi ra, chinh phục quốc tế bằng bản sắc, bằng văn hóa của nước sở tại thì có lẽ chỉ có bánh mì VN. Hành trình kỳ lạ và đặc biệt này có được bởi bánh mì VN là sự kết hợp hài hòa giữa tinh hoa ẩm thực dân tộc với nền ẩm thực thế giới và phù trên tất cả là văn hóa, là truyền thống, là con người VN. Có “một ngàn lẻ một” câu chuyện thú vị về bánh mì, có hàng vạn số phận gắn bó với bánh mì và có hàng triệu, triệu người là tín đồ của bánh mì VN...

Tất cả những điều đó vẫn đang viết tiếp hành trình cho bánh mì VN...

Chái bếp sau nhà

MAI ĐỨC TRUNG
(TP.HCM)

Chái bếp của má là mái ấm của cả nhà, là ký ức đẹp đẽ mà hề nhớ tới là nôn nao, muốn tìm về. Ở đó, có cái tủ bếp mở cửa là có đồ ăn, có bếp cà ràng sáng chiều đồ lửa, có bộ ván ngựa nhỏ trên có giăng chiếc võng đươn bằng dây bình bát.

Mấy dòng này là tôi kể về chái bếp của ngày xưa, của hơn hai mươi năm về trước. Hồi đó, tôi chừng 9, 10 tuổi, hay chăn trâu, chạy nhảy ngoài đồng, bờ ruộng nhiều hơn trong nhà. Bắn xong mấy ván đạn keo, thua sạch, mặt xui lơ, vội đứng lên lấy tay phui phui, rồi thì cứ nhắm thẳng chái bếp mà về: “Má ơi, cơm chín chưa, má? Con đói bụng quá hà!”. Tôi cầm tay má đang nếm nếm nồi canh rau đắng đất nấu với cá trê vàng, lay lay hỏi giục. Má sẵn cầm cây vá nếm canh, vá vá trước mặt tôi mà mắng giọng triu mến: “Tía mày, chín rồi nè ông thần, mau rửa tay chân cho sạch rồi vô phụ má dọn cơm”.

Chái bếp của nhà tôi, và hẳn nhiên cũng là đặc điểm chung của những ngôi nhà quê ở Nam bộ, là “căn nhà thêm” của căn nhà chính. Nơi đó để dành nấu ăn cho khỏi ám khói lên “nhà trên” vì hồi xưa toàn nấu bằng bếp củi. Chái bếp của má tôi lợp bằng lá dừa nước, cột tràm khằng khiu, sạm đen vì khói củi. Cứ hễ gà vừa gáy sáng, má đã lui cui mới ngọn đèn

hột vịt, lấy nắm lá dừa nhóm bếp lửa đồ rục. Má vo gạo nấu cơm, chưng mấy con mắm đồng để đem theo ra ruộng.

Thời đó, má đi cấy lúa mùa, thường là “buổi đứng”, nghĩa là cấy từ lúc trời sáng vừa tỏ mặt người cho tới 2 - 3 giờ chiều, không nghỉ trưa. Vậy nên má phải thức sớm, nấu cơm đem theo. Chẳng đồ ăn ế hế gì, má bới cơm vào lon gi-gô (guigoz), trên có chén mắm chưng, đập kín. Bấy nhiêu đồ ăn nhưng trưa lại phong phú hơn vì tía má hay nhổ ít rau mác, hẹ nước, bông súng ăn kèm... Nhớ hồi chưa đi học, tía má hay dẫn tôi theo, chạy lấp xấp trên bờ ruộng té lên té xuống, tới bữa cơm thì má biểu lại ăn, dọn dưới gốc mù u ngay mé kinh. Đó cũng là chỗ tôi hay nằm gác chân mà ngủ ngon lành.

Mùa hạn, má ra vạt tràm sau nhà, tía tốt nhánh tràm và cây tràm đệt chờ về chặt củi. Chái bếp của má lúc nào cũng có dây củi chất đẹp lắm, gọi là “cự củi”. Chị Ba thì róc lá dừa, bó thành bó lớn, chừng chục bó để dành xài cả năm. Để bó được bó lá dừa đẹp cũng là cả một nghệ thuật, làm sao để lá dừa ken cứng, không sút sỏ và đầu cũng phải “bằng thán” như cự củi thì mới đạt yêu cầu. Má tôi kỹ lắm nên dạy chị Ba làm chừng nào được mới thôi. Chị Ba nhờ anh Hai gác mấy cây tràm cứng trên nóc chái, rồi gác bó lá dừa lên. Sỏ củi và lá dừa đó, nhà tôi chụm được qua mùa mưa, hiếm củi.

Cây chổi bếp và cái bọ là hai thứ má tôi tự làm và giữ rất kỹ. Cây chổi bếp má tự chuốt lá dừa, rồi bó bằng dây gân chắc chắn, chắc đến nỗi quét mòn nhẵn mà vẫn không bung. Chiếc bọ nhắc nổi má làm gần chục cái, may tay, vãi từ những quần áo rách của cả nhà dạt ra. Má treo rõ ràng: thứ này dùng nhắc nổi có lọ, thứ khác dùng nhắc nổi không lọ (do có vi)... Bếp của má lúc nào cũng sạch bóng, dù lúc lốt bằng cây sồng lá hay lúc mua được sáu viên gạch tàu.

Má trọng cái bếp như kiểu, có lần con gái má lục đục chuyện chồng con, má đi thăm về, ba hỏi: “Con Ba sao rồi bà?”. Má trả lời mà nước mắt rơm rớm: “Bếp núc lạnh tanh hà, chắc không được rồi ông à!”. Má tôi là vậy đó, ngày hai bữa nhóm lửa nấu cơm không hẳn là để giúp lòng đỡ đói mà còn nhóm lên tình thương yêu, nhóm ngọn lửa của tình thân ái. Chái bếp trong lòng má tôi là biểu thị cho hạnh phúc gia đình, cho bữa cơm ngon, cho tình san sẻ và cả những xót xa cho bất hạnh đời người.

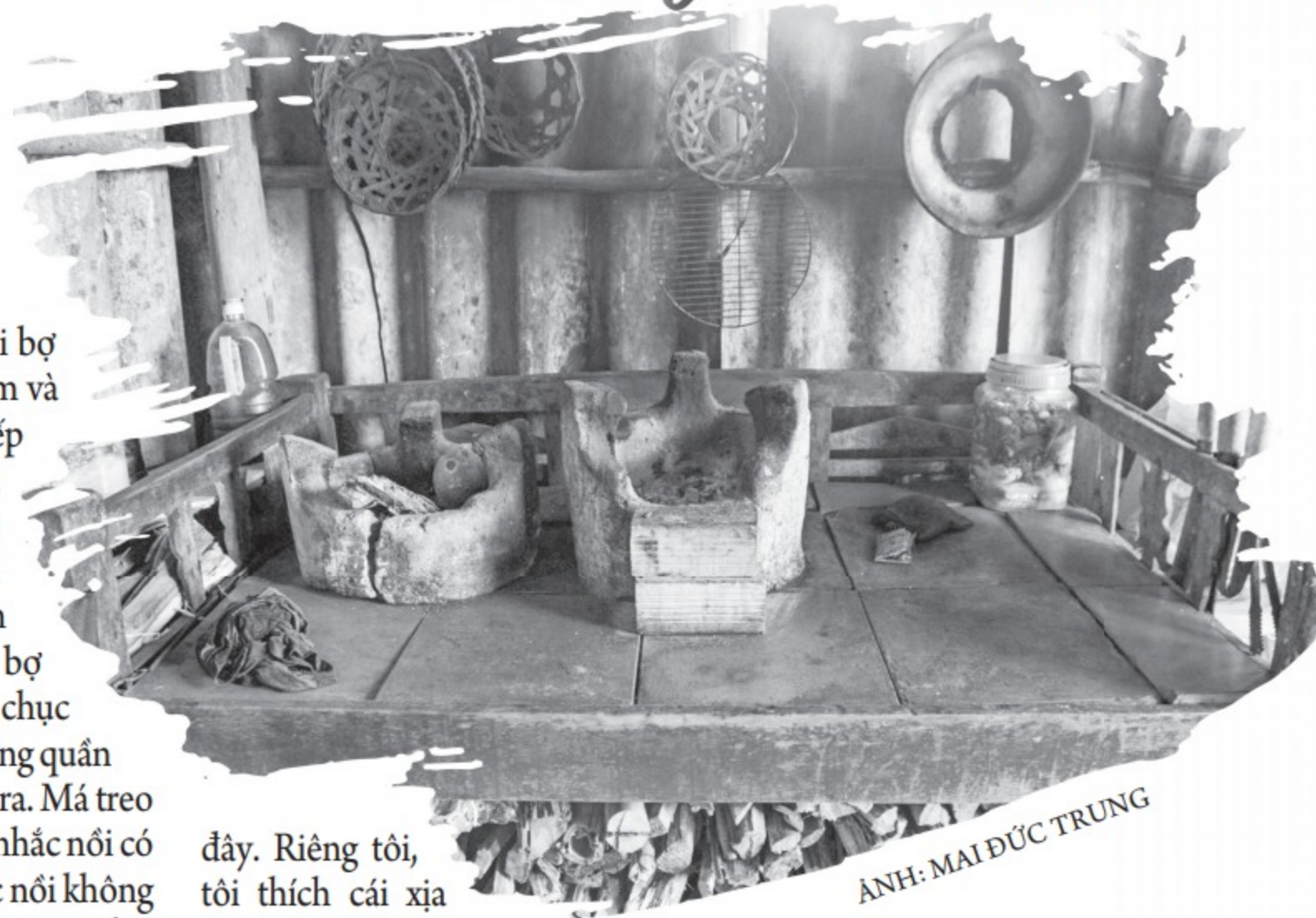
Nơi chái bếp, những bữa cơm đầm ấm ngày tết, những mẻ mứt gừng, mứt chuối cứ tỏa hương, mang hương xuân hương đời lan tỏa. Làm mứt gì thì làm nhưng bao giờ cũng có mẻ mứt khóm. Má nói: “Thằng Út nó ưa ăn!”. “Ưa” là thích, còn thằng Út là tôi

đây. Riêng tôi, tôi thích cái xị má treo phía trên giàn bếp. Đó là nơi má đựng gia vị linh tinh, củ hành, củ tỏi và nhất là khi có củ khoai lùi tro, má để trên đó, dành phần tôi đi học về. Lúc rảnh, má kêu tôi lội đi kiếm lá “thúi địt” (tên dân gian xứ tôi kêu vậy, có tên khác là lá mơ) về làm bánh lá. Đó là thứ bánh rẻ tiền, dễ chế biến nhưng ngon không thể tả với tuổi thơ tôi bởi cái thời nghèo khó, thèm bánh khát trái.

Nhắc chái bếp của má, tôi cũng không làm sao quên được chiếc tủ bếp. Dân thành thị gọi là tủ gác-măng-giê, phiên âm theo tiếng Pháp, nghĩa là nơi giữ thức ăn. Nhưng má tôi cứ gọi là tủ bếp, gọi với tất cả thương yêu và chân chất của một người phụ nữ Nam bộ. Chiếc tủ bếp giờ má còn xài là bằng cây thao lao, tuổi đời hơn nửa thế kỷ, bây giờ vẫn nguyên hồi xưa, vẫn có nồi cá kho ăn chưa hết, có chén nước mắm chấm chưa cạn, rồi có hũ cơm mẻ sục mùi chua, linh kinh chai nước mắm, nước màu...

Chái bếp trong ký ức của người yêu mảnh đất Nam bộ như tôi là có những người phụ nữ yêu thương nhất đời mình. Đó là má tôi, những khi không nấu gì cũng xuống bộ ván ngựa ở chái bếp để nằm vông nghi lưng hoặc vá quần áo cho chồng con, sàng sảy gạo cho đừng có thóc, bông cỏ. Là chị Ba, chị Tư, chị Năm tôi hay ngồi trên ngựa cho má chái đầu, má dạy thêu thùa, vá may. Chỗ vông ấy cũng là nơi nuôi nấng tuổi thơ tôi với tiếng ru của má, của chị Ba. Tiếng ru hồi bây giờ vẫn trong ký ức tôi đây: “Ấu ơ... Chiều chiều bắt kết nhố lòng...” hay là “Ấu ơ... Trồng trầu trồng lợn dầy tiêu...” Bấy giờ bếp củi không còn, má cũng già, mấy chị đi lấy chồng, người hạnh phúc, người lận đận.

Chẳng sao đâu, đi đâu thì đi, gian truân cuộc đời thì ai cũng phải trải, nhưng mà chừng nào thấy mệt rồi, khổ đau lắm rồi thì về với má, về với chái bếp nhà mình. ♡

ANH: MAI ĐỨC TRUNG

Ký ức phố huyện ngày xưa

ĐẶNG HOÀNG THÁM
(Cần Thơ)

Để chừng có trên hai mươi năm, tôi mới về lại phố huyện. Ấy là một thị trấn nhỏ nằm cạnh một con sông, nước sông lúc nào cũng đục phù sa, buổi sáng nước đầy ắp, mấp mé bờ sông, buổi chiều nước ròng, sông phơi bờ bãi, có khá nhiều đàn bà trẻ con đi xúc tát cạnh triền sông... Lá dừa nước những trưa hè oi ả lặng yên, sừng sững như muôn ngàn gương giáo giương lên trời, có lúc ngả nghiêng, phần phật khi gió nồm nam thổi siết, và khi gió chướng về - ấy là lúc mùa đông lạnh lẽo, hắt hiu với bầu trời xám nhạt cũng vừa tàn, báo hiệu một mùa xuân tươi đẹp sắp trở về... Phố huyện thân thương ngày ấy, có thời thơ ấu của tôi!

Tết năm nào cũng vậy, dù thế nào, mẹ tôi cũng ráng may

cho tôi được một bộ đồ mới, trong bếp nhà tôi luôn có nồi thịt kho hột vịt với một chum dưa cải nhỏ được lên chặt bằng cái thớt gỗ khá nặng. Mừng một, tôi xúm lại với đám bạn quê, đặt “bầu cua cá cọp” ở đầu hẻm, uống đá me, sương sáo... dưới bóng cây sàm ở cạnh mé

Tuổi thơ với những ký ức không thể nào quên

ANH: DUY TÂN

sông. Tôi thường thích đi qua khu phố có nhiều người Hoa ở. Đó là một dãy phố cổ với mái ngói âm dương rêu phong nhàn nhạt, tôi có một cô bạn học nhỏ ở đây! Nhà cô là hiệu thuốc Bắc, ông nội cô là một thầy thuốc khá nổi tiếng ở phố huyện, ông ấy thường đứng trầm ngâm bên quầy, còn bà nội cô, tóc bạc cắt ngắn, áo sẫm cài nút một bên, ngồi trên ghế mây, có lúc trông như pho tượng. Thi thoảng, khi đi ngang qua nhà cô bạn ấy, tôi được cô tặng cho một nụ cười bí ẩn, lòng tôi nghe xao xuyến, bồi hồi... A Muối là tên gọi ở nhà của Tiểu Thanh, còn đám bạn đồng môn của tôi thì gọi cô ấy là “Chúc Anh Đài” với ý ghép đôi trên chọc... Thỉnh thoảng đôi má của Tiểu Thanh cũng hồng lên với đôi mắt long lanh trông đẹp tuyệt vời. Đến bây giờ, tôi vẫn thường nhớ về những kỷ niệm thời áo trắng nơi phố huyện của tôi.

Ngoại ô của cái thị trấn nhỏ bé ấy là những xóm làng với nhà cửa thưa thớt nằm trên những giồng cát. Người ta gọi nơi đó là miệt giồng. Cảnh vật ở miệt giồng sau tết buồn mang mang, bởi lúc này nắng gắt, khi có những cơn gió mạnh, cát bụi bay mịt mù, người ta thường đóng cửa im ỉm để tránh cát, bên hè, vài con bò lơ lơ nằm nhơi cỏ cạnh những giàn bầu bí, lá xanh sẫm với rìa mé cháy sém sém, và lúa thưa, vài cánh hoa vàng nhỏ nhoi nở muộn. Trên con đường làng vắng vẻ, có rất nhiều bụi tre gai, me keo, trúc, sao, dầu, sim mua... lá xào xạc hòa với tiếng ve ngân khi mùa hạ về. Và mưa, mưa trên đất giồng làm cho cỏ cây xanh tươi trở lại. Bên những vồng khoai, trong những khu vườn lại thấy thấp thoáng bóng dáng những cô gái quê mặn mà, duyên dáng với áo bà ba, lưng ong thất đấy.

Tôi đứng giữa lòng phố

huyện khi mùa xuân nắng ấm đã trở về với những nhánh mai vàng nhu nhú nụ, lòng nghe xiết bao bồi hồi. Thị trấn bây giờ đã đổi thay nhiều. Tôi thấy lại ngày xưa, hình như ở đâu đây, có một cậu học trò mảnh khảnh, tóc hớt cao, đi lơ ngơ qua dãy phố Tàu... Mấy mươi năm mà như giấc mộng, như mới vừa hôm qua, man mác mãi trong lòng tôi cho đến bây giờ. ♡

CT GROUP

Nhà Phát Triển Đô Thị Toàn Diện

ĐƠN VỊ ĐỒNG HÀNH

VAN LANG CULTURE JSC

Đơn vị tài trợ in, phát hành sách

Hội hộp chờ tài của HLV Vũ Tiến Thành

NHẬT DUY - THÀNH THẮNG

Vòng 18 V-League 2022 với 3 trận còn lại vào hôm nay (9.10) có thể sẽ kịch tính, trong đó tâm điểm là cuộc đối đầu giữa HAGL và CLB TP.HCM. Liệu việc thay tướng lần thứ 2 có mang đến may mắn cho người mới Vũ Tiến Thành.

HLV KIATISAK CÓ KHẮC CHẾ ĐƯỢC "TƯỚNG" MỚI CỦA ĐỐI THỦ ?

Cựu Chủ tịch CLB Phố Hiến Vũ Tiến Thành chia sẻ rằng, trong "tình cảnh nước sôi lửa bỏng", ông chỉ mất đúng 24 tiếng đồng hồ cân nhắc trước khi nhận lời dẫn dắt CLB TP.HCM thay HLV Trương Việt Hoàng sau vòng 17. Là một trong những HLV cá tính đặc biệt của làng bóng đá nội, vừa lên nhậm chức, HLV Vũ Tiến Thành đã có những phát ngôn cũng rất đặc biệt: "Tôi nghĩ đội không có sóng ngầm gì cả. Nếu còn những lần cần thì chúng tôi cùng nhau giải quyết. Lý do thất bại của đội cũng đã được tôi phân tích kỹ. Có thể vì ban lãnh đạo CLB đã chọn HLV không phù hợp. Thành tích yếu kém dễ dẫn đến những suy đoán khác nhau. Còn giờ đây khi tôi đã lên nắm đội, mục tiêu cao nhất là phải trụ hạng. Nếu không làm được điều này thì kế hoạch trong tương lai của đội có nguy cơ bị phá sản". CLB TP.HCM hiện đang đứng cuối bảng xếp hạng với 13 điểm và muốn trụ hạng thì "mỗi trận còn lại của mùa giải năm nay sẽ như 1 trận chung kết",

HLV Vũ Tiến Thành (thứ 2 từ phải sang) đánh giá HAGL là đội bóng rất hay nên việc kiểm điểm trên sân khách là rất khó khăn

ẢNH: CLB TP.HCM

ông Thành nhấn mạnh.

Trận "chung kết" đầu tiên của CLB TP.HCM dưới triều đại của ông Vũ Tiến Thành chính là cuộc chạm trán với HAGL vào 18 giờ hôm nay tại sân khách Pleiku. Một trận đấu gây tò mò cực lớn cho khán giả còn bởi sự đối lập và khá khác biệt giữa sự mạnh mẽ (về phát ngôn) của người đang dẫn dắt CLB TP.HCM với sự nhuần nhụy, ít tạo ra sự ồn ào của người đang dẫn dắt HAGL - HLV Kiattisak. Giải quyết bài toán tâm lý như thế nào, xây dựng lại lối chơi ra sao là những thứ mà người hâm mộ CLB TP.HCM đang mong đợi ở HLV Vũ Tiến Thành. Còn những khán giả yêu mến HAGL vẫn mong muốn đội bóng của bầu Đức dù không còn mục tiêu vô địch nữa thì chí ít cũng không rơi khỏi top 3.

HAGL khát khao có được trọn vẹn 3 điểm như từng làm được ở lượt đi (tại vòng 7, Brandao và Văn Thanh lần lượt ghi bàn,

NGÀY SAI LẦM CỦA CÁC TRỌNG TÀI

Trọng tài (TT) chính Nguyễn Viết Duan đã mắc sai sót nghiêm trọng trong trận đấu mà đội khách Bình Định đã giành chiến thắng với tỷ số 2-0 trước Nam Định FC trên sân Thiên Trường ở vòng 18 V-League 2022 vào tối qua (8.10). Ở phút 54, Đình Viết Tú phạm lỗi với Hồ Tấn Tài trong vòng cấm nhưng do TT Duan đứng xa, góc quan sát không tốt nên đã không cho đội khách được hưởng phạt đền. Ở tình huống khác Tấn Tài lại bị phạm lỗi bởi cầu thủ trẻ Văn Soạn và sau khi tham khảo trợ lý, TT Duan đã rút thẻ đỏ, truất quyền thi đấu của học trò HLV Vũ Hồng Việt. Hai ngoại binh Hendrio và J.Lynch đã ghi bàn cho đội Bình Định, giúp CLB này vươn lên vị trí thứ 2 bảng xếp hạng với 30 điểm.

Ở trận đấu cùng ngày trên sân Thống Nhất, đội khách Thanh Hóa dẫn bàn trước do công của Lê Phạm Thành Long. Đến phút 87, TT chính Ngô Duy Lân cho Sài Gòn FC được hưởng phạt đền nhưng điều đáng nói là quyết định này của TT Lân không chính xác. Bởi khi cầu thủ đội Sài Gòn đá phạt, bóng đúng là đã chạm tay tiền vệ Trọng Hùng (đội Thanh Hóa) trong vòng cấm nhưng qua clip, Hùng đã chủ động khép tay. Một cựu giám sát TT cho hay, hành động của Hùng là không cố tình chơi bóng bằng tay nên không thể thổi phạt đền. Ngoại binh Da Silva đã thực hiện hỏng quả phạt đền này nên Sài Gòn FC đã thất bại với tỷ số 0-1.

Trung Ninh

giúp đội khách đánh bại CLB TP.HCM với tỷ số 2-0 ngay trên sân Thống Nhất). Lượt về không hề dễ dàng và đòi hỏi HLV Kiattisak phải có kế sách để mang đến bất ngờ cho đối thủ. Nên nhớ rằng, CLB TP.HCM cũng

đã phân nào giải quyết được nút thắt về tài chính khi mới đây, các cầu thủ đã được nhận khoản nợ tiền lót tay giai đoạn 2 V-League 2021. Lãnh đạo đội bóng này còn cam kết sẽ thưởng 1 tỉ đồng cho mỗi trận thắng từ nay đến cuối

mùa 2022. Nói cuộc đối đầu giữa HAGL và đội TP.HCM gây tò mò cực lớn là vì thế.

NHỮNG CUỘC ĐUA HẤP DẪN KHÁC

Cuộc đua trụ hạng cũng trở nên nóng bỏng với cặp đấu lúc 18 giờ giữa CLB Hà Tĩnh và SLNA. Đội chủ nhà đang ở thế làm nguy khi mới được 15 điểm và khả năng rớt hạng cũng rất cao. Chỉ có chiến thắng mới giúp đội Hà Tĩnh thoát khỏi nhóm cầm đèn đỏ. Còn SLNA chơi từng bừng là thế nhưng việc không duy trì được phong độ cao (trong 5 trận gần đây, thua tới 3 và hòa 2) đã khiến đội bóng do HLV Nguyễn Huy Hoàng dẫn dắt tụt lại khá sâu so với tốp dẫn đầu. Lượt trận chiều nay, SLNA còn thiếu vắng chủ lực ở hàng thủ khi trung vệ Quế Ngọc Hải đang bị treo giò do dính thẻ đỏ ở vòng 16. Tuy nhiên, SLNA vẫn được đánh giá cao hơn và nhiều khả năng sẽ ra về với ít nhất 1 điểm.

Trận muộn nhất trên sân Hàng Đẫy vào 19 giờ 15 hứa hẹn cống hiến nhiều tình huống tấn công hấp dẫn và mạnh mẽ. Cùng được 28 điểm, cả CLB Viettel và đội Hải Phòng đều đang chạy đua quyết liệt để có thể chạm tay vào ngôi vô địch. Nếu đội khách đang sở hữu chân sút lợi hại nhất V-League 2022 tính đến thời điểm này là Rimario với 13 bàn thắng thì CLB Viettel cũng có Geovane tạm đứng top 3 danh sách vua phá lưới với 7 bàn thắng. Ai sẽ chứng minh được giá trị cao của mình, chúng ta hãy chờ xem. ⬆

U.17 VN - U.17 Thái Lan:

Quyết thắng để khẳng định

Trận đấu giữa U.17 VN và U.17 Thái Lan lúc 19 giờ tối nay (9.10) không chỉ là cuộc cạnh tranh gay gắt suất đầu bảng F, mà còn nhằm khẳng định vị thế đầu tàu của 2 nền bóng đá hàng đầu khu vực Đông Nam Á.

Vòng loại giải U.17 châu Á chuẩn bị bước vào loạt đấu cuối cùng để chọn ra 10 đội đầu bảng và 6 đội về nhì có thành tích tốt nhất lọt vào vòng chung kết dự kiến tổ chức vào năm 2023. Ở lần đầu tiên AFC bỏ cách phân nhóm theo khu vực Đông Tây, các đại diện khu vực Đông Nam Á đã được phân bố đều khắp các bảng đấu với thành tích tốt xấu khác nhau. Nhóm "tứ hổ tương" của khu vực gồm VN, Thái Lan và Indonesia, Malaysia đang chia nhau đứng đầu 2 bảng B và F. Đặc biệt, cách tuyển U.17 Malaysia và U.17 Indonesia cùng

thắng U.17 UAE với tỷ số 3-2 đã cắt đuôi đối thủ này, biến 2 suất đầu bảng B thành chuyện nội bộ của khu vực Đông Nam Á là rất ấn tượng. Cuộc chạm trán giữa 2 đội bóng này vào 20 giờ hôm nay sẽ giống trận đại chiến giữa U.17 VN và U.17 Thái Lan hứa hẹn khả năng lớn sẽ xác định 4 tấm vé

vào vòng chung kết cho khu vực Đông Nam Á.

Cuộc chạm trán giữa U.17 VN và U.17 Thái Lan sẽ vượt khỏi phạm vi của một cuộc chiến "6 điểm". Đó là điều HLV Nguyễn Quốc Tuấn hiểu rất rõ, khi dẫn dắt rất nhiều học trò mới lần đầu khoác áo đội tuyển quốc

U.17 VN quyết thắng U.17 Thái Lan để khẳng định chính mình

ẢNH: MINH TỬ

gia, ở giải đấu và trận đấu có ý nghĩa lớn như thế này. Làm sao để các học trò nắm rõ thế cục của U.17 VN không chỉ ở bảng F mà còn tại vòng loại U.17 châu Á, lại vừa giữ được sự tập trung chuyên môn khi đối đầu U.17 Thái Lan sẽ là nghệ thuật làm tâm lý của cựu HLV HAGL. Ông bày tỏ: "Tôi khá hài lòng khi U.17 VN chơi thanh thoát và đột biến hơn trước U.17 Nepal, sau trận đấu ra quân khá căng thẳng. Hiệp 1, đội bóng thể hiện đúng khả năng của mình. Sang hiệp 2, chúng ta đã chủ động đá theo toan tính cho trận gặp U.17 Thái Lan. Đây là đối thủ mạnh, có rất nhiều cầu thủ đang chơi ở Thai League nên có kinh nghiệm và chơi bóng chững chạc. U.17 VN sẽ chủ động tính toán làm sao có kết quả tốt nhất, phải đoạt vé dự VCK U.17 châu Á 2023".

Có 6 điểm sau 2 trận và vượt trội về hiệu số bàn thắng thua (+9) so với U.17 Thái Lan (+5), đồng nghĩa U.17 VN ngoài lợi thế sân bãi, khán giả nhà còn rộng quyền tự quyết khi chỉ cần hòa là xếp nhất bảng F. Thậm chí, lợi thế hiệu số phụ cho phép khả năng chúng ta đi tiếp kể cả khi thua. Mặc dù vậy, HLV Nguyễn Quốc Tuấn khẳng định sẽ không chọn cách tiếp cận thực dụng, muốn U.17 VN chơi đúng với khả năng của mình. Ông bày tỏ: "U.17 VN có 2 cửa thắng và hòa là đi vòng chung kết. Nhưng bản thân tôi và ban huấn luyện muốn đội bóng thi đấu một cách sòng phẳng, quyết giành trận thắng. Toàn đội bóng đang rất khát khao thể hiện để đem về chiến thắng và niềm vui cho người hâm mộ VN".

Tiểu Bảo

Nguy cơ cạn kiệt thể lực trước World Cup 2022

KINH THI

Trên lý thuyết, World Cup 2022 - kỳ World Cup đầu tiên diễn ra trong mùa đông ở Bắc bán cầu - có một chi tiết hấp dẫn hơn bất kỳ giải đấu nào trước đây.

Đó là thời điểm chỉ khoảng 3 tháng sau khi các giải vô địch quốc gia ở châu Âu khai diễn, đa số cầu thủ sẽ có cả điểm rơi phong độ lẫn tình trạng thể lực tốt. Bởi các kỳ World Cup trước đây đều diễn ra trong mùa hè, khi các cầu thủ đã bị vắt kiệt thể lực sau mùa bóng kéo dài 9 - 10 tháng. Và tất nhiên, cũng không ai huấn luyện để cầu thủ đạt điểm rơi phong độ tốt nhất trong mùa hè bao giờ.

Nhưng, đây cũng chỉ là lý thuyết. Thực tế ra sao, lại rất phức tạp. Tình trạng kiệt sức dẫn đến phong độ không như mong muốn tại VCK World Cup 2022 là nguy cơ có thật đối với không ít ngôi sao trong lúc này. "Thủ phạm" chính là cơn đại dịch Covid-19, mà đến nay hệ lụy của nó vẫn đang hoành hành.

Phong độ sa sút của Virgil Van Dijk (CLB Liverpool và đội tuyển Hà Lan) là một trường hợp rõ ràng mà giới nghiên cứu kết nối với tình trạng cạn kiệt thể lực. Từng được xem là trung vệ vững chắc nhất thế giới, với kỷ lục không để ai qua mặt trong 65 trận đấu liên tiếp, Van Dijk mùa này bị chỉ trích khi anh chỉ đứng yên thay vì lao vào tranh chấp, để đối phương ghi bàn (trận thua M.U 1-2, khi ấy M.U còn đang đứng chót bảng ở Premier League). Trước và sau đó, khi Van Dijk chủ động tranh chấp, thì anh thảm bại. Ở Premier League, anh để Aleksandar Mitrovic (Fulham) lừa qua dễ dàng, phải phạm lỗi chịu phạt đền. Ở Champions League, Van Dijk cũng chuốc phạt đền khi phạm lỗi với Victor Osimhen (Napoli). Van Dijk cũng đã mắc lỗi cá nhân dẫn đến bàn thua trong trận đấu gần đây nhất ở Premier League (hòa Brighton 3-3).

Trong vòng 1 năm qua, Van Dijk (trái) đã thi đấu 5.853 phút - nhiều nhất châu Âu

ẢNH: AFP

Tuy mùa bóng này chỉ mới diễn ra, nhưng vấn đề của Van Dijk, cũng như tuyệt đại đa số ngôi sao khác, là phải đi đấu quá nhiều trong mùa bóng trước, vì bóng đá đỉnh cao phải "dồn toa" sau đại dịch Covid-19. Đây là tình trạng không tiền lệ ở những kỳ World Cup trước.

Trong vòng 1 năm trước World Cup 2018, chỉ có 29 cầu thủ thi đấu nhiều hơn 5.000 phút. Cầu thủ duy nhất trong khoảng thời gian ấy thi đấu nhiều hơn 5.500 phút là Fabian Balbuena (Paraguay, nhưng anh không dự World Cup 2018). Thế còn sau dịch? Có đến 76 cầu thủ vượt qua cột mốc thi đấu 5.000 phút trong vòng 1 năm trước EURO 2020 (diễn ra trong mùa hè 2021), 26 cầu thủ thi đấu hơn 5.500 phút, 4 cầu thủ thi đấu hơn 6.000 phút!

Trong vòng 1 năm, tính đến ngày 14.9 vừa qua, Van Dijk đã thi đấu 5.853 phút - nhiều nhất châu Âu. Trở lại ở chỗ: trước đó không lâu, anh đã phải vắng bóng suốt gần 1 năm vì chấn thương, rồi bỗng thi đấu không ngừng nghỉ khi vừa trở lại. Thể lực mà không sa sút thì đây mới là chuyện lạ. Cũng thống kê trong 1 năm gần đây, còn có rất nhiều cầu thủ khác phải thi đấu trên 5.500 phút như: Joao Cancelo (CLB Man.City, tuyển Bồ Đào

Nha), Antonio Rudiger (CLB Chelsea, CLB Real Madrid, tuyển Đức), Harry Kane (CLB Tottenham, tuyển Anh)...

5.853 phút tương đương hơn 65 trận đấu (mà trận nào cũng đá đủ 90 phút). Trong một cuộc nghiên cứu gồm 92 chuyên gia thể lực, HLV, chuyên gia khoa học thể thao, do Hội Cầu thủ nhà nghề thế giới FIFPro tiến hành, có đến 98% các vị khẳng định: giới hạn chịu đựng tối đa của một cầu thủ nhà nghề là 60 trận/năm; 60% cho rằng không nên để các cầu thủ thi đấu nhiều hơn 50 trận/năm. Và, đây là tình hình trước thêm World Cup 2022: có hơn 100 cầu thủ đã thi đấu ít nhất 56 trận trong vòng 1 năm vừa qua. Brazil (11), Anh (10), Pháp (11), Hà Lan (10), Bồ Đào Nha (9), Tây Ban Nha (9) là các đội có nhiều tuyển thủ đã vượt qua cột mốc thi đấu 56 trận trong vòng 1 năm gần đây.

Càng trở về khi đây là kỳ World Cup mà ngôi sao được chờ xem nhiều nhất đều là những... "ông lão" như Lionel Messi (Argentina, 35 tuổi), Karim Benzema (Pháp, 34 tuổi), Robert Lewandowski (Ba Lan, 34 tuổi), Thiago Silva (Brazil, 37 tuổi), Luka Modric (37 tuổi), Cristiano Ronaldo (Bồ Đào Nha, 37 tuổi)... Họ có thể tỏa sáng trong tình hình này?

Liverpool muốn trở nên khó đoán trước Arsenal

Liverpool sẽ phải đối mặt với một bài kiểm tra khắc nghiệt về dũng khí của họ vào đêm nay khi đối mặt đội đang dẫn đầu bảng Ngoại hạng Anh và có phong độ cao là Arsenal.

Đội bóng của HLV Klopp đã đánh bại Rangers 2-0 ở Champions League hồi giữa tuần nhưng vẫn còn rất nhiều việc phải làm tại Ngoại hạng Anh. Chuyển đến sân Emirates của Arsenal vào đêm nay sẽ là thước đo chính xác hơn về vị trí của Liverpool khi họ đối mặt với một trận địa pháo đang nã đạn vào mọi đối thủ và tràn đầy tự tin. Nếu giành được chiến thắng, đó sẽ giống như một bước ngoặt lớn cho "Đoàn quân đỏ".

Chính vì thế, HLV Klopp rất muốn đưa ra một điều gì đó "không thể đoán trước" trong cách tiếp cận với Arsenal vào đêm nay. Sau trận hòa Brighton (3-3) hồi cuối tuần qua, Liverpool đã chuyển từ sơ đồ 4-3-3 sang 4-2-3-1 ở trận gặp Rangers. Việc chuyển đổi đã mang lại một số thay đổi tích cực, dẫn đến chiến thắng cho "Đoàn quân đỏ".

Tuy nhiên, khi nói về lựa chọn đội hình của mình, HLV Klopp cho biết mục tiêu cuối cùng với bất kỳ chiến thuật nào là đảm bảo rằng đối thủ "khó đoán trước". Ông nói: "Đối

với chúng tôi, điều quan trọng hơn là chúng tôi lại trở nên khó đoán, vì vậy chúng tôi cũng cần các hệ thống khác nhau cho điều đó. Chúng tôi phải chọn hệ thống nào là tốt nhất cho chúng tôi trước đối thủ tiếp theo".

Với Arsenal đang có phong độ rất cao - đặc biệt là bộ 3 tiền vệ Xhaka, Odegaard và Partey - Liverpool có thể chùn bước nếu chơi chỉ với 2 tiền vệ trung tâm. Do vậy, "Đoàn quân đỏ" có thể chuyển về sơ đồ 4-3-3 ưa thích của họ và có lẽ sẽ an toàn hơn khi phòng ngự, với Fabinho trong vai trò "số 6". Đó cũng là điều mà HLV Klopp tin tưởng nhưng cũng tiềm ẩn rủi ro rằng các đối thủ có thể đã tìm ra cách đối phó với hệ thống quen thuộc này của "Đoàn quân đỏ".

Mặt khác, dù các trận đấu thường phân thắng bại ở khu vực giữa sân nhưng có lẽ 2 cánh sẽ đóng vai trò rất quan trọng ở trận đấu này. Trent đang chơi không tốt và bị nghi ngờ về khả năng phòng ngự nên anh sẽ không muốn đối mặt với Martinelli, cầu thủ chạy cánh sung mãn của Arsenal. Bên cánh đối diện, nếu Robertson chưa thể quay trở lại sau chấn thương, Saka, cầu thủ đang bắt đầu lấy lại phong độ, sẽ là mối đe dọa đối với lựa chọn thứ hai Tsimikas của Liverpool. Tuy nhiên, ở đầu bên kia của sân cỏ, Salah và Diaz đều là những cầu thủ đẳng cấp thế giới, nếu cả 2 cùng xuất trận và đều hưng phấn, họ thật sự có thể gây tổn thương cho Arsenal.

Với cả 2 hàng công đều có khả năng gây chết người trong ngày của họ, bàn thắng có thể xuất hiện ở cả 2 đầu sân. Tuy nhiên, nhờ có thành tích đối đầu rất tốt trước Arsenal trong những mùa giải gần đây, Liverpool có thể rời phía bắc London với một kết quả chấp nhận được, bất chấp những khó khăn gần đây của họ.

Trần Tôn

LỊCH THI ĐẤU VÀ TỶ LỆ CƯỢC

(các trận đáng chú ý)

- Premier League:
9.10, 20 giờ: Crystal Palace - Leeds: Crystal Palace chấp nửa, thắng 8
West Ham - Fulham: West Ham chấp nửa, một, thắng 9
22 giờ 30: Arsenal - Liverpool: Đồng banh, chủ nhà Arsenal thắng 9
- 10.10, 1 giờ: Everton - M.U: M.U chấp nửa, thắng 8.
- La Liga:
10.10, 2 giờ: Barcelona - Celta Vigo: Barcelona chấp 1 trái rưỡi, thắng 9.

G.L (Nguồn Asianbookie)

Liverpool (trái) sẽ gặp nhiều khó khăn trong việc đối phó Arsenal

ẢNH: AFP

KHOẢNH KHẮC

Pha cứu bóng của tay vợt Shingo Kunieda (Nhật Bản) trong trận chung kết nội dung xe lăn gặp VĐV đồng hương Tokito Oda tại giải quần vợt Nhật Bản mở rộng - ATP 500 diễn ra ngày 8.10.

ẢNH: REUTERS

Thực tập sinh Việt tại Nhật bị đối xử lạnh nhạt

Chính phủ Nhật Bản đang được kêu gọi nên quan tâm hơn đến việc hỗ trợ lực lượng thực tập sinh (TTS) kỹ thuật người nước ngoài, trong đó có VN, sau những vụ TTS bị đơn vị quản lý bỏ rơi, theo tờ *The Mainichi* ngày 4.10. Tháng 8.2021, TTS người Việt tên Ngo Dang Toan (22 tuổi) làm nghề mộc cho một công ty tại TP.Takamatsu, tỉnh Kagawa đi chơi lễ ở nhà bạn tại Tokyo và bị nhiễm Covid-19. Do không có người phiên dịch hỗ trợ nên Ngo không thể thông báo với công ty.

Hai tuần sau, Ngo quay lại khu ký túc xá của công ty nhưng bị đuổi và bị cho nghỉ việc, trở thành người vô gia cư. Khi Ngo liên lạc với tổ chức giám sát và Tổ chức đào tạo TTS kỹ thuật (OTIT) - cơ quan được chính phủ phê chuẩn để giám sát chương trình TTS, nhân viên tại đây thẳng thừng từ chối và bảo TTS Việt nên “đến đồn cảnh sát”.

Hồi tháng 4.2022, 3 nữ TTS người Việt lên tiếng về việc không được OTIT bảo vệ. Ba TTS trước đó bị buộc thôi việc tại một công ty chế biến thủy sản tại tỉnh Miyagi, được OTIT hứa sẽ giúp đổi chỗ làm nhưng họ vẫn bị thất nghiệp trong hơn

nửa năm từ khi mất việc.

OTIT được chính phủ Nhật thành lập vào năm 2017 để tăng cường hướng dẫn các công ty và tổ chức giám sát sau nhiều vụ việc TTS không được trả lương, bị tấn công... TTS được phép liên lạc với OTIT để nhờ hỗ trợ nhưng theo một tổ chức phi lợi nhuận chuyên giải quyết vấn đề lao động cho người trẻ, nhiều trường hợp OTIT không hỗ trợ cho TTS và các vụ việc không hề được báo cáo. Trước đây, từng có ý kiến đánh giá OTIT chậm chạp trong việc bảo vệ quyền lợi của người lao động.

Hồi tháng 7, Bộ trưởng Tư pháp khi đó là Yoshihisa Furukawa nói rằng chính phủ có ý định đánh giá toàn diện chương trình TTS nhưng vẫn còn đó những dấu hỏi về việc liệu chương trình có thật sự hỗ trợ những TTS mới đến. Theo *The Mainichi*, chính phủ Nhật dự kiến lập tổ chuyên môn trong mùa thu này để thảo luận về việc đánh giá hệ thống TTS kỹ thuật. Tuy nhiên, một đại diện Cục Di trú Nhật nói chưa thể công bố ngày họp và thành viên tổ chuyên gia gồm những ai.

Vi Trần

Ba nữ TTS người Việt tại Miyagi trả lời phỏng vấn hồi tháng 5
ẢNH: THE MAINICHI

Thêm nhà hàng Việt ở Ontario

Báo *The Hamilton Spectator* ngày 6.10 đưa tin về sự kiện khai trương của nhà hàng Việt tên Em ơi! ở TP.Hamilton (tỉnh bang Ontario) vào ngày 2.10. Theo tờ báo, nhà hàng này hứa hẹn mang đến những món ăn Việt “cao cấp nhất”, thể hiện “niềm đam mê đối với ẩm thực truyền thống và phong cách hiện đại, chất lượng cao”. Với khẩu hiệu “ẩm thực Việt với sự khác biệt”, nhà hàng sử dụng các nguyên liệu địa phương nhằm đảm bảo món ăn thật tươi và

hạn chế lượng phát thải carbon ở mức tối thiểu. Thực đơn của nhà hàng có rất nhiều sự lựa chọn đáng chú ý cho thực khách ăn chay, như chả giò chay, gói cuốn chay, phở chay, lẩu nấm tay cầm, bún chả giò chay...

Danh sách món đặc biệt của Em ơi! gồm cà ri gà, bún bò Huế, bún riêu, hủ tiếu Mỹ Tho và tất nhiên không thể thiếu phở. Bên cạnh đó, Em ơi! thu hút sự chú ý của những thực khách trẻ tuổi nhờ vào thiết kế nội thất hiện đại phối với tre nứa. **Thụy Miên**

Nhà hàng Em ơi!

ẢNH: THE HAMILTON SPECTATOR

Tỷ lệ béo phì có sự khác biệt đáng kể ở các nhóm người Mỹ gốc Á

ẢNH: PHÁT TIẾN

Người Việt ít béo phì nhất trong số người gốc Á ở Mỹ

KHÁNH AN

Chuyên san *Physician's Weekly* mới đây dẫn nghiên cứu tại Mỹ cho thấy tình trạng béo phì khác nhau đáng kể trong số những nhóm người gốc Á tại nước này, đáng chú ý là người Việt thuộc nhóm ít béo phì nhất.

Nghiên cứu do TS Nilay S.Shah (Trường Y Feinberg ở Chicago) và các đồng nghiệp thực hiện. Họ nghiên cứu tình trạng béo phì ở những nhóm người trưởng thành gốc Á từ năm 2013 - 2020, dựa trên thông tin từ 2.882.158 người trưởng thành trong các khảo sát thuộc Hệ thống Giám sát yếu tố nguy cơ hành vi Mỹ. Trong số đó có những người thuộc 6 nhóm người gốc Á đông đúc nhất ở Mỹ, bao gồm 13.916 người Ấn Độ, 11.686 người Trung Quốc, 11.815 người Philippines,

12.473 người Nhật Bản, 3.634 người Hàn Quốc và 2.618 người Việt đang sống tại Mỹ.

Kết quả cho thấy tỷ lệ béo phì khác nhau ở các nhóm người Philippines (16,8%), Nhật (15,3%), Ấn Độ (11,2%), Hàn Quốc (8,5%), Trung Quốc (6,5%) và VN (6,3%). Tính chung tỷ lệ béo phì ở người gốc Á tại Mỹ là 11,7%. Theo Tổ chức Y tế thế giới (WHO), người béo phì có chỉ số khối cơ thể (BMI) từ 30 kg/m² trở lên. Tuy nhiên, vào năm 2004, WHO đề nghị nên áp dụng ngưỡng 27,5 kg/m² ở châu Á. Nếu áp dụng ngưỡng thấp, tỷ lệ béo phì ở người Mỹ gốc Á tăng lên mức 22,4%, trong đó nhóm người gốc Philippines cao nhất (28,7%) và gốc Nhật xếp thứ 2 (26,7%).

Theo các tác giả, nghiên cứu cho thấy rằng ở những người Mỹ gốc Á béo phì, nguy cơ bị các bệnh mãn tính còn cao hơn nếu áp dụng ngưỡng béo phì riêng do WHO đề xuất. Bên

cạnh đó, có sự khác biệt lớn về tỷ lệ béo phì ở các nhóm. TS Shah cho rằng ngoài những số liệu trên, cần có những biện pháp đủ mạnh để giúp người béo phì, ít nhất là khuyến cáo các bác sĩ nên cân nhắc những nguy cơ liên quan béo phì ở ngưỡng BMI thấp dành riêng cho những nhóm người gốc Á. Chuyên gia này còn cho rằng vấn đề béo phì và những nguy cơ liên quan về tim mạch chuyển hóa có thể chưa được ghi nhận đầy đủ nếu không nghiên cứu riêng từng nhóm người gốc Á.

“Trong một thời gian dài, những người gốc Á được gộp chung thành một nhóm. Tuy nhiên, trong 5 - 10 năm qua, chúng ta bắt đầu nhận ra rằng những cộng đồng trong nhóm đó thực ra rất đa dạng về nhiều mặt như hành vi, mô hình kinh tế xã hội, trình độ học vấn... với những tác động khác nhau đến sức khỏe của họ”, theo TS Shah. ♦

Nữ tiến sĩ nhận tài trợ “khủng” từ Bộ Năng lượng Mỹ

TS Nga Nguyen thuộc Khoa Kỹ thuật điện và khoa học máy tính của ĐH Wyoming (UW, Mỹ) mới đây nhận được khoản tài trợ 503.459 USD (hơn 12 tỉ đồng) từ Bộ Năng lượng Mỹ cho dự án của cô có tên gọi “Sự vận hành tối ưu của các hệ thống lưu trữ năng lượng quy mô lớn để cải thiện độ tin cậy của hệ thống điện sạch sử dụng máy học”, theo trang web của UW.

Mặc dù mang lại nhiều lợi ích về môi trường, việc tích hợp nhanh chóng các nguồn năng lượng tái tạo và xe điện (EV) được cho là sẽ gia tăng thách thức vận hành cho lưới điện. TS Nguyen hy vọng dự án mới sẽ có thể giải quyết những thách thức vận hành này.

Dự án của cô Nguyen đề xuất tạo ra các chiến lược vận hành và kiểm soát tiên tiến cho

các hệ thống lưu trữ năng lượng nhằm tối đa hóa độ tin cậy của hệ thống có hạn chế về ổn định, đồng thời tạo điều kiện cho việc tích hợp cao hơn của các nguồn năng lượng tái tạo và EV. “Nghiên cứu được đề xuất sẽ có những tác động đáng kể đến hoạt động của lưới điện hiện đại, với các mục tiêu mang lại nhiều lợi ích về kinh tế, kỹ thuật, môi trường và xã hội”, cô Nguyen cho hay.

Những lợi ích nói trên bao gồm nâng cao nhận thức của cộng đồng về yêu cầu rằng các nguồn năng lượng tái tạo/ hệ thống năng lượng tích hợp EV phải đủ ổn định và có khả năng phục hồi, đồng thời nâng cao chất lượng môi trường; và tạo điều kiện công bằng xã hội bằng cách tăng cường sản xuất điện với chất lượng điện cao cho nhiều khách hàng hơn.

TS Nga Nguyen đang công tác tại Đại học Wyoming, Mỹ
ẢNH: UW

Ngoài ra còn có lợi ích khác như thúc đẩy môi trường trong sạch bằng cách tăng tích hợp sản xuất năng lượng sạch thông qua các nguồn năng lượng tái tạo và việc sử dụng EV. Điều này sẽ tạo điều kiện giảm thiểu sự phụ thuộc của lưới điện vào nhiên liệu hóa thạch, theo TS Nga Nguyen.

Văn Khoa

Căng thẳng “cuộc chiến” bầu cử giữa kỳ Mỹ

THỤY MIÊN

Chưa đầy một tháng trước khi cuộc bầu cử giữa kỳ diễn ra tại Mỹ, giới báo chí và học giả cảnh báo tình trạng không ít tiểu bang đã thông qua luật có thể đe dọa quyền đi bầu của một số đối tượng cử tri.

Khuya 7.10 (giờ VN), tại buổi cung cấp tin do Trung tâm báo chí nước ngoài tại TP.New York (bang New York) thuộc Bộ Ngoại giao Mỹ tổ chức, TS Lisa Bryant, Trưởng khoa Khoa học chính trị của Đại học bang California ở Fresno, đề cập các xu hướng đáng quan ngại ở một số tiểu bang trước thêm bầu cử.

HỆ THỐNG “RỐI RẮM VÀ KHÓ HIỂU”

Theo bà Bryant, bối cảnh bầu cử Mỹ có những điểm khác biệt so với phần còn lại của thế giới, với các chính sách và quy trình thường xuyên được cập nhật và thay đổi. Hiện hệ thống bầu cử tại Mỹ được triển khai theo cơ chế phi tập trung, có nghĩa là từng tiểu bang kiểm soát cách thức các cuộc bầu cử được tổ chức chứ không phải chính quyền liên bang. Vì thế, ở một mức độ nào đó, các cơ quan tư pháp địa phương có thể vận hành những mô hình bầu cử khác nhau, mà theo TS Bryant nhận định là “vô cùng rối rắm và khó hiểu”.

Chẳng hạn, tại California, các chính quyền hạt có thể áp dụng Đạo luật lựa chọn của cử tri nhằm tạo điều kiện cho ai cũng có thể đi bầu. Người California nhận được phiếu bầu gửi đến tận nhà qua đường bưu điện và có thể đi bầu trong vòng 11 ngày, nhưng không bắt buộc. Điều này có nghĩa là sẽ có hạt thật sự mở thùng phiếu trong khung thời gian này, nhưng hạt kế bên có thể yêu cầu cử tri đi bầu vào ngày chính thức là 8.11. Ở một số bang khác, cử tri có

Hệ thống bầu cử theo các tiểu bang có độ chênh nhất định

ẢNH: REUTERS

hẳn vài tháng để bỏ phiếu.

TS Bryant cho hay hiện đã có 16 tiểu bang đã tổ chức bỏ phiếu do ngày bầu cử vào tháng 11. Trong khi nhiều bang cho phép bỏ phiếu qua đường bưu điện, hiện có 5 bang thông qua luật cấm việc này, bao gồm Michigan, Virginia, Illinois, Pennsylvania và Rhode Island. Mỹ có truyền thống đi bầu vào ngày thứ ba trong tuần. Vì thế, TS Bryant cho rằng việc bỏ phiếu qua đường bưu điện tạo điều kiện cho nhiều cử tri có thể đi bầu hơn, chẳng hạn như cha mẹ có con nhỏ hoặc người lao động không thể đi bỏ phiếu trong giờ làm việc.

Bên cạnh đó, nữ tiến sĩ lo ngại Thông tin nhận dạng cho cử tri (Voter ID) đang tiếp tục là thách thức cho quyền đi bầu ở Mỹ trong khoảng một thập niên trở lại đây. Những dạng giấy tờ có thể dùng để chứng minh Voter ID bao gồm bằng lái xe, hộ chiếu, giấy khai sinh, bằng lái phi công... Thế nhưng, TS Bryant lưu ý rằng không phải công dân Mỹ nào cũng có Voter ID hợp lệ. Chẳng hạn, cư dân ở các siêu đô thị đông đúc, nơi hệ thống giao thông công cộng dày đặc, có thể sẽ không lấy bằng lái xe. Người già, cử tri thuộc các nhóm thiểu số cũng có thể không lái xe.

Ông Donald Trump ủng hộ không ít gương mặt mới trong cuộc bầu cử giữa kỳ năm nay

ẢNH: REUTERS

TS Bryant cho biết đối với những ai chưa quen thuộc với các cơ chế Mỹ, người dân phải trả tiền nếu muốn có thông tin nhận dạng (ID). Ví dụ, trong trường hợp bằng lái, chi phí dao động từ 18 - 35 USD (430.000 - 840.000 đồng).

NHỮNG LUẬT CÓ THỂ HẠN CHẾ QUYỀN ĐI BẦU

GS Thomas E.Patterson, Trường Luật Harvard Kennedy thuộc Đại học Harvard (TP.Cambridge, bang Massachusetts), cũng đề cập thách thức đến từ Voter ID cho quyền đi bầu của dân Mỹ. Tính đến thời điểm hiện tại, Texas, Georgia và Florida nằm trong số hơn 10 bang “đỏ” (tức do đảng Cộng hòa kiểm soát) đang đưa vào thực thi luật bầu cử giới

hạn so với năm 2020 trong lúc diễn ra bầu cử tổng thống Mỹ. Giới phân tích tỏ ra quan ngại vì nhiều luật được cho nhằm gây khó khăn cho cử tri theo đảng Dân chủ.

Trả lời câu hỏi của Thanh Niên, TS Bryant xác nhận rằng những tiểu bang như Georgia và Texas đang áp dụng những điều khoản khá ngặt nghèo đối với những cử tri đi bỏ phiếu. Giờ đây, ngoài bằng lái xe, cử tri tại các bang này phải điền đầy đủ thông tin về số an ninh xã hội, ngày sinh... Chỉ cần cử tri quên điền một trong những thông tin này, lá phiếu của họ sẽ bị vô tác dụng. Bà cho rằng vai trò của giới báo chí, nhất là các tờ báo địa phương, vô cùng quan trọng trong việc hỗ trợ cử tri bỏ phiếu chính xác và có hiệu lực.

SỐ LIỆU VỀ CUỘC BẦU CỬ GIỮA KỲ 2022

Trong buổi cung cấp thông tin trước đó cùng ngày, TS Doug Schwartz, Giám đốc Trung tâm khảo sát Đại học Quinnipiac (trụ sở TP.Hamden, Connecticut), cho biết vào ngày 8.11 tới đây, dân Mỹ sẽ đi bầu để chọn ra toàn bộ 435 ghế Hạ viện và 35 ghế Thượng viện. Bên cạnh đó, ghế thống đốc của 36 tiểu bang cũng phụ thuộc vào các phòng phiếu, chưa kể vô số ghế thị trường và các vị trí thuộc chính quyền địa phương. TS Schwartz cũng công nhận ông Trump là một nhân tố gây ảnh hưởng cho cuộc bầu cử. Cựu tổng thống Mỹ đang ủng hộ không ít ứng viên đảng Cộng hòa và đến nay vẫn để ngỏ khả năng tái tranh cử tổng thống vào năm 2024.

Vẫn chưa tính toán được mức độ ảnh hưởng đến nỗ lực chung của các tiểu bang “đỏ” nhằm kiểm soát và hạn chế quyền bỏ phiếu. Tuy nhiên, GS Patterson cảnh báo rằng mức độ ảnh hưởng sẽ đủ lớn để tác động đến việc đoạt quyền kiểm soát Hạ viện và Thượng viện. Lịch sử bầu cử tại Mỹ cho thấy quyền kiểm soát quốc hội nước này sẽ thay đổi sau cuộc bầu cử giữa kỳ, có nghĩa là từ tay đảng Dân chủ sang đảng Cộng hòa.

Giới quan sát dự đoán kết quả cuộc bầu cử giữa kỳ lần này sẽ đóng vai trò quyết định cho số phận chính trị của cựu Tổng thống Donald Trump. Dù tên của ông không có mặt trên các lá phiếu, tầm ảnh hưởng của ông Trump đối với các ứng viên đảng Cộng hòa là điều không bàn cãi.

“Ông Trump không có tên trên phiếu bầu năm 2022, nhưng tương lai chính trị của ông thì có”, AFP dẫn lời nhà phân tích John Hudak của Viện Brookings (trụ sở Washington D.C). Ông Hudak nhận định rằng kế hoạch của ông Trump trong việc tái định hình đảng Cộng hòa dựa trên hình ảnh của bản thân thông qua cuộc bầu cử giữa kỳ sẽ củng cố vị thế trên trường chính trị của ông hoặc phá bỏ mọi thứ. 🗳️

THANH NIÊN
thanhnien.vn

● Tổng biên tập:

NGUYỄN NGỌC TOÀN

● Phó Tổng biên tập:

**ĐẶNG THỊ PHƯƠNG THẢO,
HẢI THÀNH, LÂM HIẾU DŨNG**

● Tổng thư ký tòa soạn: **TRẦN VIỆT HƯNG**

● Phó Tổng thư ký tòa soạn: **TUYẾT NHUNG, ĐỨC TRUNG**

● Trình bày: **Trg.T.NHI**

TÒA SOẠN, TRI SỰ VÀ PHÁT HÀNH:

● 268 - 270 NGUYỄN ĐÌNH CHIỂU, QUẬN 3, TP.HCM

*ĐT: (028) 39302302 * Fax: (028) 39309939 * Email: toasoan@thanhnien.vn

● TRUNG TÂM QUẢNG CÁO VÀ DỊCH VỤ TRUYỀN THÔNG: (028) 39339988 * Email: quangcao@thanhnien.vn

● PHÒNG PHÁT HÀNH: (028) 39309243 * Email: phathanh@thanhnien.vn

● 218 TÂY SƠN, Q.ĐÔNG ĐA, HÀ NỘI

*ĐT: (024) 38570981 * Fax: (024) 38570948 * Email: tshanoi@thanhnien.vn

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN ĐÔNG BẮC BỘ:** 107 MÂY TỎ, Q.NGŨ QUỲN, TP.HẢI PHÒNG

*ĐT: (0225) 3822038 * Email: dongbacbo@thanhnien.vn

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN KHU VỰC BẮC TRUNG BỘ:** 1 NHÀ THỜ, TP.THANH HÓA

*ĐT/Fax: (0237) 3855748 * Email: vpthanhhoa@thanhnien.vn

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN KHU VỰC DUYÊN HẢI MIỀN TRUNG:** 144 BẠCH ĐẰNG, TP.ĐÀ NẴNG

*ĐT: (0236) 3824231 - 3810332 * Fax: (0236) 3871345 * Email: vpdanang@thanhnien.vn

● Bạn đọc gửi Báo THANH NIÊN đi nước ngoài, đặt mua qua: Công ty XUNHASABA *ĐT: (8428) 38241320 - 38292900 * Fax: (8428) 38241321 * Email: export@xunhasaba-hcmc.com.vn

● GIẤY PHÉP XUẤT BẢN SỐ 110/GP-BTTTT DO BỘ THÔNG TIN TRUYỀN THÔNG CẤP NGÀY 27.3.2020 ● CHỈ SỐ ISSN 0866-8329 ● SẮP CHỮ TẠI BÁO THANH NIÊN ● CHẾ BÀN VÀ IN TẠI NHÀ IN BÁO THANH NIÊN, XN IN NGUYỄN MINH HOÀNG, NHÀ IN BÁO THANH NIÊN HÀ NỘI, CÔNG TY TNHH MTV IN BÁO NHÂN DÂN ĐÀ NẴNG, CÔNG TY CỔ PHẦN IN VÀ THƯƠNG MẠI KHÁNH HÒA, CÔNG TY IN NHÂN DÂN BÌNH ĐỊNH, CÔNG TY CỔ PHẦN IN TỔNG HỢP CẦN THƠ

● **VĂN PHÒNG LIÊN LẠC TẠI LÂM ĐỒNG:** 15 LÊ HỒNG PHONG, P.4, TP.ĐÀ LẠT

*ĐT: (0263) 3827807 * Fax: (0263) 3812930

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN KHU VỰC TRUNG TRUNG BỘ VÀ BẮC TÂY NGUYÊN:**

133 LÊ LỢI, TP.QUY NHƠN, BÌNH ĐỊNH

*ĐT: (0256) 3824142 * Fax: (0256) 3815559 * Email: vpbinhdin@thanhnien.vn

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN KHU VỰC NAM TRUNG BỘ VÀ NAM TÂY NGUYÊN:**

120 THÔNG NHẤT, P.VAN THẮNG, TP.NHA TRANG

*ĐT: (0258) 3819306 - 3819307 * Fax: (0258) 3819307 * Email: vphatrang@thanhnien.vn

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN KHU VỰC ĐÔNG NAM BỘ:** 15A VÕ THỊ SÁU, TP.BIÊN HÒA, ĐỒNG NAI

*ĐT: (0251) 3940818 - 3940819 * Fax: (0251) 3940817 * Email: vpdongnambo@thanhnien.vn

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN KHU VỰC TÂY NAM BỘ:** 99 TRẦN VĂN HOÀI, TP.CẦN THƠ

*ĐT: (0292) 3825244 * Fax: (0292) 3825245 * Email: vpcantho@thanhnien.vn

5.500 ĐỒNG

Đánh bom cầu Crimea gây chấn động

KHÁNH AN

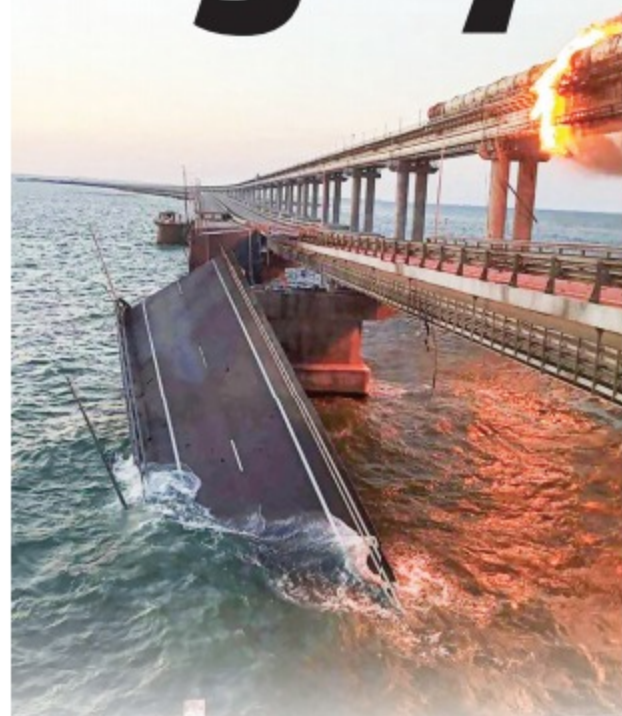
Giới chức Nga cho hay vụ đánh bom bằng xe khiến cây cầu nối bán đảo Crimea với lục địa Nga sập một phần, trong khi phía Ukraine ám chỉ “sự khởi đầu”.

Đài RT dẫn thông báo của Ủy ban Chống khủng bố quốc gia Nga cho biết vụ nổ bom xảy ra vào 6 giờ 7 ngày 8.10 tại làn đường xe hơi trên cầu Crimea, khiến 7 toa tàu chứa nhiên liệu của đoàn tàu đang chạy trên cầu đường sắt song song bị cháy. Trong khi chưa rõ nguyên nhân cụ thể, thiệt hại tại cây cầu có thể gây bất lợi cho tuyến hậu cần chính của Nga ở miền nam Ukraine và thêm diễn biến bất lợi đối với chiến dịch của Moscow.

TUYẾN HẬU CẦN QUAN TRỌNG

Cầu Crimea dài 19 km bắc qua eo biển Kerch, nối lục địa Nga với Crimea. Cầu gồm phần đường bộ và đường sắt, hoạt động toàn bộ từ năm 2020. Vụ nổ ngày 8.10 làm sập 2 nhịp cầu đường bộ theo hướng từ lục địa Nga đi qua Crimea. Quan chức Nikolay Lukashenko - lãnh đạo cơ quan giao thông Crimea cho hay tuyến đường sắt và đường bộ của cầu đã tạm ngừng hoạt động, trong khi nhà chức trách chuẩn bị khởi động các chuyến phà qua eo biển.

Phát ngôn viên Điện Kremlin Dmitry Peskov cho hay vụ cháy

Khu vực nhịp cầu bị sập

ẢNH: AFP

đã được dập tắt, nhưng “vẫn chưa có dự đoán nào” về việc khôi phục các nhịp cầu bị thiệt hại. Ông cho hay Tổng thống Nga Vladimir Putin đã chỉ đạo thành lập ủy ban điều tra hình sự về vụ nổ. Hãng Sputnik dẫn thông tin từ Bộ Giao thông Nga chiều 8.10 cho biết tuyến phà qua eo biển Kerch vừa khôi phục hoạt động, với chiếc đầu tiên đang chờ hàng và 3 chiếc khác chuẩn bị rời bến.

Ông Vladimir Konstantinov, lãnh đạo cơ quan lập pháp do Nga lập ra tại Crimea, tố cáo “những kẻ phá hoại Ukraine” đứng sau vụ việc. Trước đó, giới chức Ukraine từng dọa tấn công cầu Crimea. Các quan chức Ukraine đang tỏ ra mập mờ về vụ việc.

“Crimea, cây cầu, sự khởi đầu. Mọi thứ phi pháp phải bị phá hủy, mọi thứ bị đánh cắp phải được trả lại cho Ukraine, mọi thứ bị Nga chiếm phải bị đánh đuổi”, cố vấn Mykhailo

Lửa cháy
ngùn ngụt trên
cầu Crimea vào
ngày 8.10
ẢNH: REUTERS

LÃNH ĐẠO NGA, UKRAINE SẮP CHẠM MẶT ?

Báo *The National* ngày 8.10 đăng phỏng vấn với Đại sứ Indonesia tại UAE Husin Bagis cho hay nước chủ nhà hội nghị G20 Indonesia đang chuẩn bị tiếp đón Tổng thống Nga Vladimir Putin và Tổng thống Ukraine Volodymyr Zelensky dự hội nghị ở Bali từ ngày 15 - 16.11. Nếu được xác nhận, đó sẽ là lần đầu tiên 2 nhà lãnh đạo cùng tham dự một diễn đàn từ khi Moscow triển khai chiến dịch quân sự hồi tháng 2. Tổng thống Mỹ Joe Biden dự kiến cũng sẽ tham dự và cho hay ông không loại trừ khả năng sẽ gặp Tổng thống Putin bên lề hội nghị.

Podolyak của Tổng thống Ukraine viết trên Twitter. Ông Anton Gerashchenko, cố vấn Bộ Nội vụ Ukraine, cho rằng cả tuyến đường sắt lẫn đường bộ của cầu đều bị hư hại. “Điều này có nghĩa là việc tiếp tế cho binh sĩ Nga tại miền nam Ukraine sẽ rất khó khăn. Khí tài quân sự, vũ khí, nhiên liệu sẽ không thể đi qua cầu trong một thời gian dài”, ông nhận định.

Trang *Ukrainska Pravda* dẫn các nguồn tin cho hay Cơ quan An ninh Ukraine (SBU) gián tiếp xác nhận đúng sau vụ việc.

ÁP LỰC CỦA ÔNG PUTIN

Diễn biến trên xảy ra trong bối cảnh giới quan sát cho rằng Tổng thống Putin đang chịu áp lực gia tăng sau khi chiến sự xoay chuyển theo hướng bất lợi. Trang *Kyiv Independent* dẫn phân tích của Viện Nghiên cứu chiến tranh (ISW - Mỹ) cho hay giới tình báo Mỹ nắm được thông tin rằng một nhân vật thân cận với Tổng thống Putin đã chỉ trích “nhiều sai sót quân sự” của ông trong chiến sự ở Ukraine.

Theo AFP, lực lượng Nga

đang đẩy mạnh tấn công tại tiền tuyến và giành quyền kiểm soát một số khu vực gần thị trấn Bakhmut ở Donetsk. Tại thành phố Zaporizhzhia, phía Ukraine cho biết Nga phóng 7 tên lửa khiến ít nhất 14 người thiệt mạng và một tòa nhà 5 tầng hầu như sụp đổ hoàn toàn. Giới chức Ukraine tại Kharkiv cho hay Nga còn tấn công khu vực trung tâm khiến một bệnh viện bốc cháy, nhưng chưa có thông tin về thiệt hại cụ thể.

Trong khi đó, Bộ Tư lệnh miền nam Ukraine cho hay phía Nga mất thêm ít nhất 6 xe tăng, 8 khẩu pháo Msta-B và Msta-S, giàn phóng tên lửa Grad, 2 hệ thống tên lửa S-300 và 9 xe bọc thép. Các binh sĩ Ukraine còn cho hay đã hạ 110 binh sĩ Nga và 136 máy bay không người lái (UAV) Shahed-136 của Nga ở Odessa và Mykolaiv. Nga chưa bình luận về thông tin trên.

Trung Quốc tiết lộ vụ thử tên lửa đánh chặn

◆ Mỹ siết chặt xuất khẩu chip sang Trung Quốc

Theo tờ *South China Morning Post*, Trung Quốc tối 7.10 đã công bố trên mạng xã hội video dài 23 giây về một vụ thử tên lửa đạn đạo chống tên lửa đạn đạo. Video không nêu thời gian và địa điểm diễn ra vụ thử tên lửa, nhưng nhắc đến thông báo Bộ Quốc phòng Trung Quốc đưa ra ngày 19.6 về việc thực hiện thành công một vụ thử tên lửa đánh chặn tên lửa.

Thông báo hồi tháng 6 cho biết một tên lửa tầm trung phóng từ đất liền đã được thử nghiệm trên lãnh thổ Trung Quốc và cuộc thử nghiệm “đã đạt mục tiêu”. Bộ Quốc phòng Trung Quốc cũng nhấn mạnh vụ thử tên lửa mang tính chất phòng thủ và không nhằm vào bất kỳ quốc gia nào. Các thông tin về loại tên lửa được thử nghiệm hay tên lửa bị đánh chặn không được nêu ra.

South China Morning Post dẫn lời nhà phân tích quân sự Tống Trung Bình cho biết video mới công bố nằm trong bộ phim tài liệu về những thành tựu của quân đội Trung Quốc trong những năm gần đây. Trong đó, cuộc thử nghiệm hồi tháng 6 là vụ thử tên lửa chống tên lửa đạn đạo thứ 6 được Trung Quốc công bố kể từ năm 2010. Lần thử nghiệm đánh chặn tên lửa gần nhất trước đó diễn ra vào tháng 2.2021. Thông báo của Bộ Quốc phòng Trung Quốc về việc thực hiện thành công vụ thử tên lửa trong tháng 6 được đưa ra một ngày sau khi Mỹ tuyên bố phóng thành công 4 tên lửa Trident II (DSLE) từ một tàu ngầm lớp Ohio ngoài khơi bờ biển California.

* Bộ Thương mại Mỹ ngày 8.10 công bố một loạt quy định

mới nhằm hạn chế xuất khẩu sang Trung Quốc một số loại chip có sử dụng thiết bị và công nghệ của Mỹ bất kể được sản xuất ở đâu, theo Reuters. Trước đó, các quan chức cấp cao chính quyền Mỹ nói rằng nhiều quy định trong số các biện pháp mới nhằm ngăn cản các công ty nước ngoài bán chip tiên tiến cho Trung Quốc hoặc cung cấp cho doanh nghiệp của Trung Quốc công cụ để họ tự chế tạo chip. Quy định mới được cho là nhằm làm chậm sự phát triển về công nghệ và quân sự của Trung Quốc giữa lúc hai nước đang trong cuộc cạnh tranh.

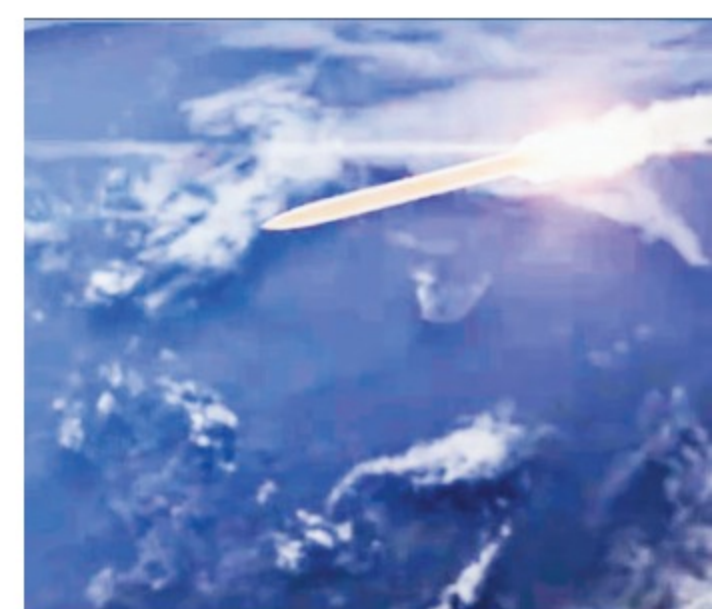
Quan chức Alan Estevez của Bộ Thương mại Mỹ cho hay mục đích của quy định là ngăn chặn các công nghệ nhạy cảm có ứng dụng quân sự rơi vào tay quân đội, tình báo và lực lượng

an ninh Trung Quốc.

Việc công bố quy định mới đã khiến cổ phiếu của nhiều công ty sản xuất thiết bị chế tạo chất bán dẫn giảm giá mạnh.

Giới chức Mỹ thừa nhận vẫn đang thuyết phục các đồng minh thi hành biện pháp tương tự để tạo ra sự hiệu quả. Đài Loan, nơi có những công ty sản xuất chip hàng đầu thế giới, hôm qua bắn tín hiệu sẽ tuân thủ quy định của Mỹ khi tuyên bố đề cao tầm quan trọng của việc tuân thủ luật pháp. Tuy nhiên, các công ty sản xuất bán dẫn như TSMC hay UMC từ chối bình luận về quy định của Mỹ.

Bộ Công nghiệp Hàn Quốc cho biết quy định mới không ảnh hưởng lớn đến nguồn cung thiết bị cho việc sản xuất chip của Samsung và SK Hynix tại Trung

Hình ảnh trong video thử tên lửa vừa được Trung Quốc công bố

ẢNH: SCMP

Quốc nhưng Seoul sẽ thảo luận với giới chức Washington.

Trong khi đó, phát ngôn viên Mao Ninh của Bộ Ngoại giao Trung Quốc chỉ trích Mỹ “vi phạm quy tắc kinh tế, thương mại quốc tế”, lạm dụng biện pháp thương mại được thiết kế để củng cố “sự bá quyền công nghệ”. “Mỹ sẽ bị thiệt hại và tự cô lập khi những hành động của họ gây tác dụng ngược”, bà Mao nói.

Đông A - Vi Trần